

Jaume Martí Miravalls

BLOC II

TEMARI DRET MERCANTIL I

TEMES 5 a 9

Document revisat pel Servei de Política Lingüística de la Universitat de València

TEMA V

DRET DE SOCIETATS. SOCIETATS MERCANTILS. TEORIA GENERAL. SOCIETATS PERSONALISTES

1. El dret de societats. Concepte, fonament i àmbit
2. El concepte legal de societat. Elements del contracte de societat. Tipologia
3. Societat i figures afins: comunitats de béns i comptes en participació
4. Societats civils i societats mercantils
5. Requisits de la constitució de les societats mercantils
6. La personalitat jurídica de les societats. Significat i límits
7. Societat col·lectiva i societat comanditària

**1. El Dret de societats. Concepte,
fonament i àmbit**

**2. El concepte legal de societat.
Elements del contracte de societat.
Tipologia**

Article 1665 Cc

La societat és un contracte pel qual dues o més persones s'obliguen a posar en comú diners, béns o indústria, amb ànim de partir entre si els guanys.

Article 116 Cco

El contracte de companyia, pel qual dues o més persones s'obliguen a posar en un fons comú béns, indústria o alguna d'aquestes dues coses per obtenir lucre, és mercantil, siga de la classe que siga, sempre que s'haja constituït d'acord amb les disposicions d'aquest Codi.

Un vegada constituïda la companyia mercantil, té personalitat jurídica en tots els seus actes i contractes.

Crítica doctrinal al concepte legal de societat

Ànim de lucre: obtenir un benefici o increment del patrimoni social il·limitat repartible entre els socis.

Dret de societats:

(a) en sentit estricte, és a dir, aquelles que incorporen ànim de lucre (limitat a les societats, civils i mercantils)

i (b) en sentit ampli, que inclou unes altres formes jurídiques d'empresa amb personalitat jurídica, com ara cooperatives, entitats mutualístiques d'assegurances, associacions i fundacions, però que no tenen ànim de lucre.

Elements del contracte de societat

Com que la societat és un “contracte” (normalment plurilateral), el seus elements són:

Consentiment: per persones capaces (amb caràcter general, major d’edat i capacitat d’obrar)

Objecte: objecte del contracte de societat (obligacions que sorgeixen del contracte per als socis); objecte de les obligacions dels socis (aportacions dels socis); objecte social (activitat econòmica a la qual es dedica la societat).

Causa: concepte estricte de societat (ànim de lucre: obtenir beneficis repartibles); concepte ampli de societat (fi comú).

Ara bé, quan la societat és unipersonal, la seua constitució ja no es realitza mitjançant un contracte sinó a través d’un negoci jurídic unilateral.

Classificació de les societats. Diversos criteris:

Societat civil - societat mercantil

Societat personalista - societat capitalista

Tipus de societats mercantils:

Societat col·lectiva

Societat comanditària simple

Societat comanditària per accions

Societat anònima

Societat de responsabilitat limitada

CONSTITUCIÓ DE SOCIETATS 2011 – 2015

• SOCIETATS	2011	2012	2013	2014	2015
• Societat limitada	84.035	86.519	92.732	93.476	93.976
• SL de formació successiva	–	–	–	244	340
• Societat anònima	649	565	548	662	605
• Societat col·lectiva	50	61	73	49	35
• Societat comanditària	11	17	11	11	8
• Cooperatives	9	12	7	16	7
• Societat anònima europea	0	0	1	1	0
• Societats laborals	1.031	926	787	676	461
• Societats professionals	1.262	1.521	1.420	1.232	1.080

3. SOCIETAT I FIGURES AFINS: COMUNITATS DE BÉNS I COMPTES EN PARTICIPACIÓ

La comunitat de béns

Hi ha comunitat quan la **propietat d'una cosa o d'un dret** pertany **pro indiviso** a diverses persones.

El concurs dels partícips, tant en els beneficis com en les càrregues, serà proporcional a les seues respectives quotes.

Es presumiran iguals, mentre no es prove el contrari, les porcions corresponents als partícips en la comunitat.

Tot copropietari tindrà dret d'obligar els partícips a contribuir a les despeses de conservació de la cosa o dret comú.

Només podrà eximir-se d'aquesta obligació qui renunciï a la part que li pertany en el domini.

Per a l'administració i millor gaudi de la cosa comuna seran obligatoris els acords de la majoria dels partíips.

- No hi haurà majoria sinó quan l'acord estiga pres pels partíips que representen la major quantitat dels interessos que constituïsqen l'objecte de la comunitat.
- Si no resultara majoria, o l'acord d'aquesta fóra greument perjudicial per als interessats en la cosa comuna, el jutge proveirà, a instàncies de part, allò que corresponga, fins i tot nomenar un administrador.

Tot copropietari tindrà la plena propietat de la seua part i la dels fruits i utilitats que li corresponguen, i podrà conseqüentment alienar-la, cedir-la o hipotecar-la, i fins i tot substituir un altre en el seu aprofitament, excepte si es tractara de drets personals.

- Però l'efecte de l'alienació o de la hipoteca en relació amb els copropietaris estarà limitat a la porció que s'adjudique en la divisió en cessar la comunitat.

Cap copropietari estarà obligat a romandre en la comunitat. Cadascun d'ells podrà demanar en qualsevol moment que es dividisca la cosa comuna.

- No obstant açò, serà vàlid el pacte de conservar la cosa indivisa per temps determinat, que no excedisca de deu anys. Aquest termini podrà prorrogar-se per nova convenció.

Els copropietaris no podran exigir la divisió de la cosa comuna quan de fer-la resulte inservible per a l'ús al fet que es destina.

- Quan la cosa fóra essencialment indivisible, i els copropietaris no convingueren que s'adjudique a un d'ells i s'indemnitze els altres, es vendrà i repartirà el seu preu.

Comptes en participació

Els comerciants poden interessar-se els uns en les operacions dels altres, contribuir en aquestes amb la part de capital que convinguen i fer-se partícips dels resultats pròspers o adversos, en la proporció que determinen.

Els comptes en participació no estan sotmesos en la seua formació a cap solemnitat, es poden contraure privadament de paraula o per escrit, i se'n pot provar l'existència per qualsevol dels mitjans reconeguts en dret, de conformitat amb el que disposa l'article 51 Cco.

En les negociacions no es pot adoptar una raó comercial comuna a tots els partícips, ni fer ús de cap crèdit directe que no siga el del comerciant que les fa i les dirigeix en nom propi i sota la seua responsabilitat individual.

Qui contracte amb el comerciant que duga el nom de la negociació **només té acció contra ell, i no contra la resta** d'interessats, que tampoc no en tenen contra el tercer que haja contractat amb el gestor, llevat que aquest els faça una cessió formal dels seus drets.

La liquidació l'ha de fer el gestor, el qual, una vegada acabades les operacions, ha de retre comptes justificats dels resultats.

4. SOCIETATS CIVILS I SOCIETATS MERCANTILS

Article 116 Cco (any 1885):

El contracte de companyia, pel qual dues o més persones s'obliguen a posar en un fons comú béns, indústria o alguna d'aquestes dues coses per obtenir lucre, **és mercantil, siga de la classe que siga, sempre que s'haja constituït d'acord amb les disposicions d'aquest Codi.**

Article 1670 Cc (any 1889):

Les societats civils, **per l'objecte** al qual es consagren, poden revestir totes les formes reconegudes pel **Codi de Comerç**. En tal cas, els seran aplicables les seues disposicions quan no s'oposen a les del present Codi.

• Mercantilitat objectiva – mercantilitat subjectiva

- Una societat que es dedique a un objecte mercantil ha d'adoptar necessàriament una forma mercantil.
- Una societat que es dedique a un objecte civil (professions liberals, agricultura, etc.) pot optar entre una forma civil o mercantil.
  - Si adopta forma mercantil, es regirà estructuralment i organitzativament pel Cco, però subjectivament no seria comerciant (empresari) i no adquiriria aquest estatus jurídic (ni podrà inscriure's en el Registre mercantil ni estarà sotmesa al deure de comptabilitat).
- Amb tot, aquest problema no es planteja amb les societats capitalistes, només amb les personalistes, ja que l'article 2 LSC estableix la mercantilitat per la forma, siga quin siga el seu objecte.

5. REQUISITS DE LA CONSTITUCIÓ DE LES SOCIETATS MERCANTILS

Article 119.1 Cco:

Tota companyia de comerç, abans de començar les seues operacions, ha de fer constar la seua constitució, els seus pactes i les seues condicions en una escriptura pública que s'ha de presentar en el Registre Mercantil per tal d'inscriure-la.

Article 116 paràgraf segon Cco:

Una vegada constituïda la companyia mercantil, té personalitat jurídica en tots els seus actes i contractes.

Per tant, la regular constitució de la societat exigeix:

- 1. Requisit de forma:** escriptura pública.
- 2. Requisit de publicitat:** inscripció en el Registre Mercantil.

Complits aquests requisits, la societat mercantil **adquireix personalitat jurídica.**

Es discuteix si el requisit d'escriptura pública és un requisit necessari per a l'existència del contracte de societat o simplement és una conseqüència lògica perquè tinga accés al Registre Mercantil.

Amb caràcter general, es considera que la inscripció de la societat és obligatòria per a la seua regularitat (requisit constitutiu per a l'adquisició de personalitat jurídica), encara que el contracte sorgeix des de l'existència d'un acord de voluntats.

La no inscripció de l'escriptura en el registre **comporta la irregularitat de la societat.**

Malgrat que el Tribunal Suprem ha admés un cert grau de personificació, **no té personalitat jurídica.**

Aquest cert grau de personificació significa que el patrimoni comú aportat pels socis respon enfront de tercers (subsidiarietat del patrimoni del soci), malgrat el que disposa l'article 120 Cco:

Els encarregats de la gestió social que contravinguen el que disposa l'article anterior (119 Cco) són responsables solidàriament enfront de les persones alienes a la companyia amb les quals hagen contractat en nom d'aquesta.

6. LA PERSONALITAT JURÍDICA DE LES SOCIETATS. SIGNIFICAT I LÍMITS

La personalitat jurídica es una creació del Dret.

Mitjançant l'atribució de personalitat jurídica es dóna a les organitzacions que en tenen capacitat per a ser subjectes de drets i obligacions.

Significa el reconeixement del “**principi de separació**” entre el patrimoni social i el patrimoni dels socis.

Com a conseqüència del naixement de la personalitat jurídica, la societat té, per exemple, un patrimoni propi (separat del patrimoni dels socis), un nom (denominació social o raó social), un domicili i una nacionalitat propis, un estatut legal propi, capacitat d'obrar pròpia, la titularitat de la seua empresa/patrimoni, legitimació o capacitat processal, capacitat per a ser titular d'una comptabilitat, i capacitat per a ser subjecte passiu de sancions administratives, i fins i tot penals.

Límits

L'abús de la personalitat jurídica. La doctrina de l'alçament del vel

La doctrina de l'alçament del vel tracta d'evitar que l'**abús** de la personalitat jurídica pugi **perjudicar interessos públics o privats, causar dany** aliè, o **burlar els drets** dels altres (STS, entre altres, 17 de desembre de 2002 o 10 de febrer de 2006).

Es tracta d'evitar que s'utilitzi la personalitat jurídica societària com un mitjà o instrument defraudatori, o amb una fi fraudulenta (STS 17 d'octubre de 2000 o 30 de maig de 2005).

La doctrina ha sistematitzat **quatre grans grups** de casos a partir de l'estudi de la jurisprudència:

1. **Infracapitalització** en les societats sense responsabilitat personal dels seus socis, quan el reconeixement de la separació del patrimoni de la societat es revela injustificat, perquè aquesta no ha sigut dotada del capital propi o fons propis adequats als riscos empresarials assumits, en una mesura tan greu que aconsella ignorar la personalitat jurídica de la societat.
2. **Confusió de patrimonis**, quan l'únic soci o la societat dominant tenen barrejat o confós el seu patrimoni amb el de la societat per haver contravingut les obligacions comptables que assegurin la conservació del capital.
3. **Confusió d'esferes**, quan es difumina molt significativament la separació entre societat i soci, per exemple, utilitzant nom similars, compartint oficines, etcètera, fins al punt de crear una aparença enfront de tercers que qui actua és el soci i no la societat.
4. **Ús fraudulent** de la personalitat jurídica, siga en frau de llei (per a fingir pluralitat de concursants a una subhasta) o siga en frau de creditors (vendes a baix preu a determinades societats del propi grup)

No obstant açò, sempre haurà de tenir-se en compte que la doctrina de l'alçament del vel és **d'aplicació excepcional** (STS 4 d'octubre 2002 i 11 de setembre de 2003), per la qual cosa ha de ser objecte d'un ús ponderat i restringit.

7. SOCIETAT COL·LECTIVA I SOCIETAT COMANDITÀRIA

Societat col·lectiva

El Cco no ofereix un concepte de societat col·lectiva. Però sí que ofereix una sèrie de característiques que la identifiquen.

La societat col·lectiva és la societat organitzada sobre una base personalista, per a l'exercici en nom col·lectiu d'una activitat econòmica, de les conseqüències de la qual responen subsidiàriament enfront de tercers tots els socis de manera personal, solidària i il·limitada (Broseta).

- En la societat col·lectiva pot haver-hi socis industrials, que aporten treball, als quals tenen un règim jurídic particular

Requisits de constitució: article 119 Cco

En la inscripció primera de les societats col·lectives hauran de constar necessàriament les circumstàncies següents:

1. La identitat dels socis.
2. La raó social.
3. El domicili de la societat.
4. L'objecte social, si estiguera determinat.
5. La data de començament de les operacions.
6. La durada de la societat.
7. L'aportació de cada soci, expressant el títol en què es realitze i el valor que s'haja donat a l'aportació o de les bases d'acord amb les quals es realitzara l'apreument.
8. El capital social, excepte en les societats formades exclusivament per socis que només hagueren aportat o s'hagueren obligat a aportar serveis.
9. Els socis als quals s'encomane l'administració i representació de la societat i les quantitats que, si escau, s'assignen a cadascun d'ells anualment per a les seues despeses particulars. Si es tractara de coadministrador nomenat per a intervenir l'administració d'un gestor estatutari, es farà constar així expressament, amb expressió de la identitat dels socis que l'hagueren nomenat.
10. Els altres pactes lícits continguts en l'escriptura social.

La societat col·lectiva haurà de girar sota el nom de tots els seus socis, d'alguns d'ells o d'un solament, i s'haurà d'afegir, en aquests dos últims casos, al nom o noms que s'expressen, les paraules «i Societat».

Aquest nom col·lectiu constituirà la raó o signatura social, en la qual no podrà incloure's mai el nom de persona que no pertanga de present a la societat.

Els que, no pertanyent a la societat, incloguen el seu nom en la raó social, quedaran subjectes a responsabilitat solidària, sense perjudici de la penal, si a ella pertocara.

Tots els socis que formen la societat col·lectiva, en siguin o no gestors, estaran obligats personalment i solidàriament, amb tots els seus béns, a les resultes de les operacions que es facen a nom i per compte de la societat, sota la signatura d'aquesta i per persona autoritzada per a usar-la.

Si l'administració de les societats col·lectives no s'haguera limitat per un acte especial a algun dels socis,

tots tindran la facultat de concórrer a l'adreça i maneig dels negocis comuns,

i els socis presents es posaran d'acord per a tot contracte o obligació que interesse la societat.

Contra la voluntat d'un dels socis administradors que expressament la manifeste, no haurà de contraure's cap obligació nova,

però si, no obstant açò, arribara a contraure's, no s'anul·larà per aquesta raó i assortirà els seus efectes, sense perjudici que el soci o socis que la contragueren responguen a la massa social del crebant que ocasionaren.

Havent-hi socis especialment encarregats de l'administració, els altres no podran contrariar-ne ni entorpir-ne les gestions ni impedir els seus efectes.

Els socis no autoritzats adequadament per a usar la signatura social no obligaran amb els seus actes i contractes la societat, encara que els executen a nom d'aquesta i sota la seua signatura.

La responsabilitat de tals actes en l'ordre civil o penal recaurà exclusivament sobre els seus autors.

Quan la facultat privativa d'administrar i d'usar la signatura de la societat haja sigut conferida en condició expressa del contracte social, no es podrà privar d'ella a qui la va obtenir;

però si aquest usara malament aquesta facultat i de la seua gestió resultara perjudici manifest a la massa comuna, podran els altres socis nomenar d'entre ells un coadministrador que intervinga en totes les operacions o promoure la rescissió del contracte davant el jutge o tribunal competent, que haurà de declarar-la, si es provarà aquell perjudici.

En les societats col·lectives, tots els socis, administren o no, tindran dret a examinar l'estat de l'administració i de la comptabilitat i fer, d'acord amb els pactes consignats en l'escriptura de la societat o les disposicions generals del dret, les reclamacions que cregueren convenientes a l'interès comú.

No podran els socis aplicar els fons de la societat ni usar la signatura social per a negocis per compte propi;

i en el cas de fer-ho, perdran en benefici de la societat la part de guanys que, en l'operació o operacions fetes d'aquesta manera, els pugui correspondre,

i podrà donar lloc a la rescissió del contracte social quant a ells, sense perjudici del reintegrament dels fons dels quals hagueren fet ús, i d'indemnitzar, a més, la societat de tots els danys i perjudicis que se li hagueren seguit.

Si la societat haguera determinat en el seu contracte de constitució el gènere de comerç en què haja d'ocupar-se, els socis podran fer lícitament pel seu compte tota operació mercantil que els acomode, amb la condició que no pertanga a l'espècie de negocis als quals es dedique la societat de què foren socis, en cas de no existir pacte especial en contrari.

En les societats col·lectives que no tinguen gènere de comerç determinat, no podran els seus individus fer operacions per compte propi sense que precedisca consentiment de la societat, la qual no podrà negar-lo sense acreditar que d'açò li resulta un perjudici efectiu i manifest.

Els socis que contravinguen aquesta disposició aportaran al patrimoni comú el benefici que els resulte d'aquestes operacions i en patiran individualment les pèrdues, si les hi haguera.

Per la seua banda, el soci industrial no podrà ocupar-se en negociacions de cap espècie, excepte si la societat li ho permetera expressament; i en cas de fer-ho, quedarà a l'arbitri dels socis capitalistes excloure-ho de la societat, privant-lo dels beneficis que li corresponguen en ella, o aprofitar-se dels que hauria obtingut contravenint aquesta disposició.

No havent-se determinat en el contracte de societat la part corresponent a cada soci en els guanys, es dividiran aquestes a prorrata de la porció d'interès que cadascú tinguera en la societat,

i figuraran en la distribució els socis industrials, si n'hi haguera, en la classe del soci capitalista de menor participació.

Les pèrdues s'imputaran en la mateixa proporció entre els socis capitalistes,

sense comprendre els industrials, llevat que per pacte exprés s'hagueren aquests constituït partícips en elles.

El dany que sobrevé als interessos de la societat per malícia, abús de facultats o negligència greu d'un dels socis, constituirà al seu causant l'obligació d'indemnitzar-lo, si els altres socis ho exigiren, amb la condició que no puga induir-se de cap acte l'aprovació o la ratificació expressa o virtual del fet en què es fon la reclamació.

Cap soci podrà transmetre a una altra persona l'interès que tinga en la societat, ni substituir-la en el seu lloc perquè exercisca els oficis que a ell li tocaren en l'administració social, sense que precedisca el consentiment dels socis.

Societat comanditària

La societat comanditària simple és la societat personalista dedicada en nom col·lectiu i amb responsabilitat limitada per a alguns socis i il·limitada per a uns altres a l'exploració d'una indústria mercantil (Garrigues).

Dos tipus de socis:

Col·lectius: gestionen la societat i responen il·limitadament.

Comanditaris: no gestionen i responen limitadament per la seua aportació en la societat.

En la inscripció primera de les societats comanditàries es consignaran les mateixes circumstàncies assenyalades per a les societats col·lectives i, a més, les següents:

1. La identitat dels socis comanditaris.
2. Les aportacions que cada soci comanditari faça o s'obligue a fer a la societat, amb expressió del seu valor, d'acord amb el que es disposa en l'article 172 del Codi de Comerç, quan no siguin dineràries.
3. El règim d'adopció d'acords socials.

La societat en comandita girarà sota el nom de tots els socis col·lectius, d'alguns d'ells o d'un solament, havent d'afegir-se, en aquests dos últims casos, al nom o noms que s'expressen, la paraula «i Societat», i en tots, les de «Societat en comandita».

Aquest nom col·lectiu constituirà la raó social, en la qual mai podran incloure's els noms dels socis comanditaris.

Si algun comanditari incloguera el seu nom o consentira la seua inclusió en la raó, quedarà subjecte, respecte a les persones estranyes a la societat, a les mateixes responsabilitats que els gestors, sense adquirir més drets que els corresponents a la seua qualitat de comanditari.

Tots els socis col·lectius, siguin o no gestors de la societat en comandita, quedaran obligats personal i solidàriament a les resultes de les operacions d'aquesta, en els propis termes i amb igual extensió que els de la col·lectiva.

Tindran, a més, els mateixos drets i obligacions que respecte als socis de la societat col·lectiva.

La responsabilitat dels socis comanditaris per les obligacions i pèrdues de la societat, quedarà limitada als fons que possessin o s'obliguessin a posar en la comandita, excepte en el cas d'incloure el seu nom en la raó social.

Els socis comanditaris no podran fer cap acte d'administració dels interessos de la societat, ni actuar en qualitat d'apoderats dels socis gestors.

Els socis comanditaris no podran examinar l'estat i la situació de l'administració social sinó en les èpoques i sota les penes que es troben prescrites en el contracte de constitució o els seus addicionals.

Si el contracte no continguera tal prescripció, es comunicarà necessàriament als socis comanditaris el balanç de la societat al final de l'any i se'ls posarà de manifest, durant un termini que no podrà baixar de quinze dies, els antecedents i documents necessaris per a comprovar-ho i jutjar les operacions.

Dissolució i liquidació de les societats col·lectives i comanditàries

Pertocarà la **rescissió parcial** del contracte de companyia mercantil col·lectiva o en comandita per qualsevol dels motius següents:

1. Per usar un soci els capitals comuns i la signatura social per a negocis per compte propi.
2. Per ingerir-se en funcions administratives de la companyia el soci a qui no competeix exercir-les segons les condicions del contracte de la societat.
3. Per cometre frau algun soci administrador en l'administració o comptabilitat de la companyia.
4. Per deixar de posar en la caixa comuna el capital que cadascun va estipular en el contracte de societat després d'haver sigut requerit per a verificar-ho.
5. Per executar un soci pel seu compte operacions de comerç que no li siguin lícites conformement a les disposicions dels articles 136, 137 i 138.
6. Per absentar-se un soci que estiguera obligat a prestar oficis personals en la societat si, havent sigut requerit per a tornar i complir amb els seus deures, no ho verificara o no acreditarà una causa justa que temporalment li ho impedisca.
7. Per faltar de qualsevol altra manera un o diversos socis al compliment de les obligacions que es van imposar en el contracte de companyia.

La rescissió parcial de la companyia produirà la ineficàcia del contracte pel que fa al soci culpable, que se'n considerarà exclòs,

exigint-li la part de pèrdua que puga correspondre-li, si n'hi haguera,

i quedant autoritzada la societat a retenir, sense donar-li participació en els guanys ni cap indemnització, els fons que tinguera en la massa social, fins que estiguen acabades i liquidades totes les operacions pendents en el temps de la rescissió.

Mentre en el Registre Mercantil no es faça la inscripció de la rescissió parcial del contracte de societat, subsistirà la responsabilitat del soci exclòs, així com la de la companyia, per tots els actes i obligacions que es practiquen, en nom i per compte d'aquesta, amb terceres persones.

Les companyies, siguen de la classe que siguen, es **dissoldran** totalment per les causes que segueixen:

1. El compliment del terme prefixat en el contracte de societat o la conclusió de l'empresa que en constituïska l'objecte.
2. La pèrdua sencera del capital.
3. L'obertura de la fase de liquidació de la companyia declarada en concurs.

Les companyies col·lectives i en comandita es dissoldran, a més, totalment per les causes següents:

1. La mort d'un dels socis col·lectius, si no conté l'escriptura social pacte exprés de continuar en la societat els hereus del soci difunt o de subsistir aquesta entre els socis supervivents.
2. La demència o una altra causa que produïska la inhabilitació d'un soci gestor per a administrar els seus béns.
3. L'obertura de la fase de liquidació en el concurs de qualsevol dels socis col·lectius.

Les companyies mercantils no s'entendran prorrogades per la voluntat tàcita o presumpta dels socis després que s'haguera complit el terme pel qual van ser constituïdes, i, si els socis volen continuar en companyia, celebraran un nou contracte, subjecte a totes les formalitats prescrites per al seu establiment, segons es preveu en l'article 119 Cco.

En les companyies col·lectives o comanditàries per temps indefinit, si algun dels socis n'exigira la dissolució, els altres no podran oposar-se sinó per causa de mala fe en qui ho propose.

S'entendrà que un soci obra de mala fe quan, en ocasió de la dissolució de la societat, pretenga fer un lucre particular que no hauria obtingut si haguera subsistit la companyia.

El soci que per la seua voluntat se separara de la companyia o en promoguera la dissolució no podrà impedir que es concloguen de la manera més convenient als interessos comuns les negociacions pendents, i mentre no s'acaben no es procedirà a la divisió dels béns i efectes de la companyia.

La dissolució de la companyia de comerç que procedisca de qualsevol altra causa que no siga la terminació del termini pel qual es va constituir no farà efecte en perjudici de tercer fins que s'anote en el Registre Mercantil.

En la **liquidació i divisió** de l'haver social s'observaran les regles establides en l'escriptura de companyia i, en defecte d'açò, Cco o, en algun cas, Llei Concursal.

Des del moment en què la societat es declare en liquidació cessarà la representació dels socis administradors per a fer nous contractes i obligacions,

i quedaran limitades les seues facultats, en qualitat de liquidadors, a percebre els crèdits de la companyia, a extingir les obligacions contretes per endavant, segons vagen vencent, i a realitzar les operacions pendents.

En les societats col·lectives o en comandita, si no hi ha contradicció per part d'algun dels socis, continuaran encarregats de la liquidació els que hagueren tingut l'administració del cabal social;

però, si no hi haguera conformitat per a açò de tots els socis, es convocarà sense dilació Junta general i s'estarà al que s'hi resolga, així tant pel que fa al nomenament de liquidadors de dins o fora de la societat, com quant a la forma i tràmits de la liquidació i a l'administració del cabal comú.

Sota pena de destitució, els liquidadors hauran de:

1. Formar i comunicar als socis, dins del termini de vint dies, l'inventari de l'haver social, amb el balanç dels comptes de la societat en liquidació, segons els llibres de la seua comptabilitat.
2. Comunicar igualment als socis tots els mesos l'estat de la liquidació.

Els liquidadors seran responsables davant els socis de qualsevol perjudici que resulte en haver-hi comú per frau o negligència greu en l'acompliment del seu encàrrec, sense que per açò s'entenguen autoritzats per a fer transaccions ni celebrar compromisos sobre els interessos socials, llevat que els socis els hagueren concedit expressament aquestes facultats.

- Acabada la liquidació i arribat el cas de procedir a la divisió de l'haver social, segons la qualificació que feren els liquidadors o la Junta de socis que qualsevol d'ells podrà exigir que se celebri per a aquest efecte, els mateixos liquidadors verificaran aquesta divisió dins del termini que la Junta determinara.
- Si algun dels socis es creiera agreujat en la divisió acordada, podrà usar el seu dret davant el Jutge o Tribunal competent.
- Cap soci podrà exigir el lliurament de l'haver que li corresponga en la divisió de la massa social, mentre no es troben extingits tots els deutes i les obligacions de la companyia, o no se n'haja dipositat l'import, si el lliurament no es poguera verificar de present.

TEMA VI

LES SOCIETATS DE CAPITAL (I). CONCEPTE. CONSTITUCIÓ. CAPITAL SOCIAL I PATRIMONI. APORTACIONS SOCIALS

1. Concepte, principis i característiques de la SA i de la SRL. La seua evolució històrica. Principis de responsabilitat limitada dels socis i de divisió del capital social en accions/participacions i la seua transmissibilitat.
2. Tipologia legal i en la realitat de la SA i de la SRL.
3. La constitució o fundació de la SA i de la SRL. Procediments. Escriptura i estatuts socials. Denominació social, domicili i nacionalitat.
4. La nul·litat de la SA i de la SRL.
5. Règim de la societat en formació i de la societat irregular.
6. Capital social i patrimoni. Concepte i funcions del capital social. Distinció entre patrimoni, fons propis i capital social. Principis rectors del capital social. Reserves.
7. Les aportacions socials en la SA i en la SRL. Les prestacions accessòries.

- 1. Concepte, principis i característiques de la SA i de la SRL. La seua evolució històrica. Principis de responsabilitat limitada dels socis i de divisió del capital social en accions/participacions i la seua transmissibilitat**
- 2. Tipologia legal i en la realitat de la SA i de la SRL**

Són societats de capital la societat de responsabilitat limitada, la societat anònima i la societat comanditària per accions.

En la **societat de responsabilitat limitada**, el capital, que està dividit en participacions socials, s'integra per les aportacions de tots els socis, els quals no responen personalment dels deutes socials.

En la **societat anònima** el capital, que està dividit en accions, s'integra per les aportacions de tots els socis, els quals no responen personalment dels deutes socials.

En la **societat comanditària per accions**, el capital, que està dividit en accions, s'integra per les aportacions de tots els socis, un dels quals, almenys, respon personalment dels deutes socials com a soci col·lectiu.

Les societats de capital, siga quin en siga l'objecte, tenen **caràcter mercantil**.

L'origen de les societats de capital es troba en les Companyies d'Índies del principi del segle XVII (concretament la Companyia Holandesa de les Índies Orientals, fundada el 1602).

En aquesta societat ja podien identificar-se alguns trets característics de les societats de capital: responsabilitat limitada dels membres a les aportacions, divisió del capital i atribució de la condició de soci.

- En l'actualitat el text principal que regula les societats de capital es el Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de societats de capital (LSC).
- La LSC supera la tradicional regulació separada de les formes o tipus socials designades amb aquesta expressió genèrica, que ara, en ascendir a títol de la llei, assoleix rang definidor.
- La divisió en dues lleis especials del règim jurídic de les societats anònimes i de les societats de responsabilitat limitada no va ser conseqüència tant del procés de descodificació com del fet que l'extensió de la normativa no permetia la inclusió d'aquests règims jurídics dins del Codi de comerç del 1885, que dedicava pocs articles a les societats anònimes i que, per raó del moment en què es va elaborar, desconeixia les societats de responsabilitat limitada.
- Es van promulgar així les lleis del 1951 (anònima) i del 1953 (limitada) –la primera d'aquestes de notable perfecció tècnica per a l'època en què es va promulgar– com a textos legals independents, característica que s'ha mantingut des d'aleshores com a tret de la legislació societària espanyola fins a la LSC.
- Aquesta dualitat o fins i tot pluralitat de “continents”, que es va mantindre amb la Llei 19/1989, de 25 de juliol (anònima), i la Llei 2/1995, de 23 de març (limitada), no hauria suscitat especials problemes si el “contingut” estiguera suficientment coordinat. Cosa que no va ocórrer i pel que es va considerar necessària i oportuna l'aprovació de la vigent LSC.

En el **pla teòric**, la distinció entre les societats anònimes i les societats de responsabilitat limitada descansa en una doble característica:

mentre que les primeres són societats naturalment obertes,

les societats de responsabilitat limitada són societats essencialment tancades;

mentre que les primeres són societats amb un rígid sistema de defensa del capital social, xifra de retenció i, per tant, de garantia per als creditors socials,

les segones, en ocasions, substitueixen aquests mecanismes de defensa –a vegades més formals que efectius– per règims de responsabilitat, amb la consegüent més alta flexibilitat de la normativa.

Ara bé, aquesta **contraposició tipològica** entre societats obertes i societats tancades **no és absoluta**, atès que, tal com la realitat ensenya, la gran majoria de les societats anònimes espanyoles –llevat, òbviament, de les cotitzades– són societats tancades amb estatuts que contenen clàusules limitadores de la lliure transmissibilitat de les accions.

Ara bé, el **model legal** subjacent no es correspon amb el **model real**, i aquesta circumstància l'ha tinguda en compte el legislador espanyol.

Així es produeix, en aquest pla de la realitat, una superposició de formes socials, en el sentit que per a unes mateixes necessitats –les que són específiques de les **societats tancades**– s'ofereixen a l'elecció dels particulars dues formes socials diferents, concebudes amb un grau imperatiu diferent, sense que el sentit d'aquesta dualitat es pugui apreciar sempre amb claredat.

ESQUEMA LSC:

- Títol I
- Disposicions generals
- Capítol I - Capítol IV
- Títol II
- La constitució de les societats de capital
- Capítol I - Capítol V
- Títol III
- Les aportacions socials
- Capítol I - Capítol V
- Títol IV
- Participacions socials i accions
- Capítol I - Capítol VI
- Títol V
- La junta general
- Capítol I - Capítol IX
- Títol VI
- L'administració de la societat
- Capítol I - Capítol VII
- Títol VII
- Els comptes anuals
- Capítol I - Capítol VI
- Títol VIII
- La modificació dels estatuts socials
- Capítol I - Capítol IV

- Títol IX
- Separació i exclusió de socis
- Capítol I - Capítol III
- Títol X
- Dissolució i liquidació
- Capítol I - Capítol II
- Títol XI
- Les obligacions
- Capítol I - Capítol V
- Títol XII
- Societat nova empresa
- Capítol I - Capítol VII
- Títol XIII
- Societat anònima europea
- Capítol I - Capítol IV
- Títol XIV
- Societats anònimes cotitzades
- Capítol I - Capítol IX
- Disposicions addicionals
- Disposició addicional primera - Disposició addicional desena
- Disposició transitòria
- Disposicions finals
- Disposició final primera - Disposició final segona

La societat unipersonal

Classes de societats de capital unipersonals.

S'entén per societat unipersonal de responsabilitat limitada o anònima:

- a) La constituïda per un únic soci, siga persona natural o jurídica.
- b) La constituïda per dos o més socis quan totes les participacions o les accions hagen passat a ser propietat d'un únic soci. Es consideren propietat de l'únic soci les participacions socials o les accions que pertanyen a la societat unipersonal.

Publicitat de la unipersonalitat

La constitució d'una societat unipersonal, la declaració d'aquesta situació com a conseqüència d'haver passat un únic soci a ser propietari de totes les participacions socials o de totes les accions, la pèrdua d'aquesta situació o el canvi del soci únic com a conseqüència d'haver-se transmés alguna o totes les participacions o totes les accions s'han de fer constar en escriptura pública que s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil. En la inscripció s'hi ha d'expressar necessàriament la identitat del soci únic.

Mentre subsistisca la situació d'unipersonalitat, la societat ha de fer constar expressament la seua condició d'unipersonal en tota la seua documentació, correspondència, notes de comanda i factures, així com en tots els anuncis que haja de publicar per disposició legal o estatutària.

Efectes de la unipersonalitat sobrevinguda

Transcorreguts sis mesos des que la societat haja adquirit el caràcter unipersonal sense que aquesta circumstància s'haja inscrit en el Registre Mercantil, el soci únic respon personalment, il·limitadament i solidàriament dels deutes socials contrets durant el període d'unipersonalitat.

Inscrita la unipersonalitat, el soci únic no respon dels deutes contrets amb posterioritat.

Decisions del soci únic

En la societat unipersonal el soci únic exerceix les competències de la junta general.

Les decisions del soci únic s'han de consignar en una acta, sota la seua signatura o la del seu representant, i les poden executar i formalitzar el mateix soci o els administradors de la societat.

Contractació del soci únic amb la societat unipersonal

Els contractes establerts entre el soci únic i la societat han de constar per escrit o en la forma documental que exigisca la llei d'acord amb la seua naturalesa, i s'han de transcriure en un llibre registre de la societat que s'ha de legalitzar d'acord amb el que es disposa per als llibres d'actes de les societats. En la memòria anual s'ha de fer referència expressa i individualitzada a aquests contractes, amb indicació de la seua naturalesa i condicions.

En cas de concurs del soci únic o de la societat, no són oposables a la massa els contractes inclosos en l'apartat anterior que no s'hagen transcrit al llibre registre i no figuren detallats en la memòria anual o ho hagen estat en una memòria no dipositada d'acord amb la llei.

Durant el termini de dos anys a comptar des de la data d'establiment dels contractes a què es refereix l'apartat primer, el soci únic respon davant de la societat dels avantatges que directament o indirectament haja obtingut en perjudici de la societat com a conseqüència d'aquests contractes.

**3. La constitució o fundació de la SA i de la SRL. Procediments.
Escriptura i estatuts socials. Denominació social, domicili i
nacionalitat**

La constitució de les societats

La constitució de les societats de capital exigeix una escriptura pública, que s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil.

Les societats de capital es constitueixen per contracte entre dues o més persones o, en cas de societats unipersonals, per acte unilateral.

Les societats anònimes també es poden constituir en forma successiva per subscripció pública d'accions.

Atorgament de l'escriptura de constitució

L'escriptura de constitució de les societats de capital l'han d'atorgar tots els socis fundadors, siguin persones físiques o jurídiques, per si mateixos o per mitjà d'un representant, els quals han d'assumir la totalitat de les participacions socials o subscriure la totalitat de les accions.

Contingut de l'escriptura de constitució

En l'escriptura de constitució de qualsevol societat de capital s'han d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- a) La identitat del soci o socis.
- b) La voluntat de constituir una societat de capital, amb elecció d'un tipus social determinat.
- c) Les aportacions que cada soci realitzi o, en el cas de les anònimes, s'haja obligat a realitzar, i la numeració de les participacions o de les accions atribuïdes a canvi.
- d) Els estatuts de la societat.
- e) La identitat de la persona o persones que s'encarreguen inicialment de l'administració i de la representació de la societat.

Si la societat és de responsabilitat limitada, l'escriptura de constitució ha de determinar la manera concreta en què inicialment s'organitza l'administració, si els estatuts en preveuen diferents alternatives.

Si la societat és anònima, l'escriptura de constitució ha d'expressar, a més, la quantia total, almenys aproximada, de les despeses de constitució, tant de les ja satisfetes com de les merament previstes fins a la inscripció.

Estatuts socials

En els estatuts que han de regir el funcionament de les societats de capital, s'hi ha de fer constar:

a) La denominació de la societat.

b) L'objecte social, amb la determinació de les activitats que l'integren.

c) El domicili social.

d) El capital social, les participacions o les accions en què es divideisca, el seu valor nominal i la numeració correlativa. En el cas de les societats de responsabilitat limitada en règim de formació successiva, mentre la xifra de capital siga inferior al mínim que fixa l'article 4, els estatuts han de contenir una declaració expressa de subjecció de la societat al règim esmentat. Els registradors mercantils han de fer constar, d'ofici, aquesta circumstància en les notes de despatx de qualsevol document inscripció relatiu a la societat, com també en les certificacions que expedisquen.

Si la societat és de responsabilitat limitada, s'ha d'expressar el nombre de participacions en què es divideisca el capital social, el valor nominal d'aquestes, la numeració correlativa i, si són desiguals, els drets que cadascuna atribuisca als socis i la quantia o l'extensió d'aquests.

Si la societat és anònima, ha d'expressar les classes d'accions i les sèries, en cas que n'hi haja; la part del valor nominal pendent de desemborsament, com també la forma i el termini màxim en el qual s'ha de satisfer; i si les accions estan representades per mitjà de títols o per mitjà d'anotacions en compte. En cas que es representen per mitjà de títols, s'ha d'indicar si les accions són nominatives o al portador i si es preveu l'emissió de títols múltiples.

e) La manera o maneres d'organitzar l'administració de la societat, el nombre d'administradors o, almenys, el nombre màxim i el mínim, com també el termini de durada del càrrec i el sistema de retribució, si en tenen.

En les societats comanditàries per accions s'ha d'expressar, a més, la identitat dels socis col·lectius.

f) La manera de deliberar i adoptar els acords els òrgans col·legiats de la societat.

Començament de les operacions

Llevat de disposició contrària dels estatuts, les operacions socials comencen en la data d'atorgament de l'escriptura de constitució.

Els estatuts no poden fixar una data anterior a la de l'atorgament de l'escriptura, excepte en el supòsit de transformació.

Durada de la societat

Llevat de disposició contrària dels estatuts, la societat té una durada indefinida.

Exercici social

A falta de disposició estatutària s'entén que l'exercici social acaba el trenta-u de desembre de cada any.

Autonomia de la voluntat

En l'escriptura i en els estatuts es poden incloure, a més, tots els pactes i les condicions que els socis fundadors consideren convenient establir, sempre que no s'oposen a les lleis ni contradiguen els **principis configuradors del tipus social** elegit.

Pactes reservats

Els pactes que es mantinguen reservats entre els socis no són oposables a la societat.

Avantatges dels fundadors de les societats anònimes

En els estatuts de les societats anònimes, els fundadors i els promotors de la societat es poden reservar drets especials de contingut econòmic,

el valor en conjunt dels quals, siga quina siga la naturalesa, no pot excedir el 10% dels beneficis nets obtinguts segons balanç, una vegada deduïda la quota destinada a la reserva legal i per un període màxim de deu anys.

Els estatuts han de preveure un sistema de liquidació per als supòsits d'extinció anticipada d'aquests drets especials.

Aquests drets es poden incorporar a títols nominatius diferents de les accions, la transmissibilitat dels quals es pot restringir en els estatuts socials.

Responsabilitat dels fundadors

Els fundadors responen solidàriament davant de la societat, els socis i els tercers de la constància en l'escriptura de constitució de les mencions exigides per la llei, de l'exactitud de totes les declaracions que hi facen i de l'adequada inversió dels fons destinats al pagament de les despeses de constitució.

La responsabilitat dels fundadors abasta les persones per compte de les quals hagen actuat aquests.

La inscripció registral de la societat de capital

Legitimació per a la sol·licitud d'inscripció

Els socis fundadors i els administradors de la societat han de tenir les facultats necessàries per presentar l'escriptura de constitució en el Registre Mercantil i, si s'escau, en els de la Propietat i de Béns Mobles, així com per sol·licitar o practicar la liquidació i fer el pagament dels impostos i les despeses corresponents.

Deure legal de presentació a inscripció

Els socis fundadors i els administradors han de presentar per inscriure-la en el Registre Mercantil l'escriptura de constitució en el termini de **dos mesos** des de la data de l'atorgament i han de **respondre solidàriament** dels danys i perjudicis que causen per l'incompliment d'aquesta obligació.

Efectes de la inscripció

Amb la inscripció, la societat adquireix la personalitat jurídica que correspon al tipus social elegit.

Intransmissibilitat de participacions i accions abans de la inscripció

Fins a la inscripció de la societat o, si s'escau, de l'acord d'augment de capital social en el Registre Mercantil, no es poden transmetre les participacions socials, ni es poden lliurar o transmetre les accions.

Denominació

En la denominació de la societat de responsabilitat limitada ha de figurar necessàriament la indicació “Societat de Responsabilitat Limitada”, “Societat Limitada” o les seues abreviatures “SRL” o “SL”.

En la denominació de la societat anònima ha de figurar necessàriament la indicació “Societat Anònima” o la seua abreviatura “SA”.

La societat comanditària per accions pot utilitzar una raó social, amb el nom de tots els socis col·lectius, d’algun d’ells o d’un de sol, o bé una denominació objectiva, amb la necessària indicació de “Societat Comanditària per Accions” o la seua abreviatura “S. Com. per A.”.

Les societats de capital no poden adoptar una denominació idèntica a la de qualsevol altra societat preexistent.

Nacionalitat

Són espanyoles i es regeixen per la present Llei totes les societats de capital que tinguen el domicili al territori espanyol, siga quin siga el lloc en què s'hagen constituït.

Domicili

Les societats de capital han de fixar el domicili dins del territori espanyol al lloc en què estiga el centre de la seua efectiva administració i direcció, o on radique el seu principal establiment o explotació.

Les societats de capital el principal establiment o explotació de les quals radique dins del territori espanyol han de tenir el seu domicili a Espanya.

En cas de discordança entre el domicili registral i el que correspondria segons l'article anterior, els tercers poden considerar domicili qualsevol d'aquests.

Seu electrònica

Les societats de capital poden tenir una pàgina web corporativa. Aquesta pàgina és obligatòria per a les societats cotitzades.

La creació d'una **pàgina web** corporativa ha de ser acordada per la **junta general** de la societat. En la convocatòria de la junta, la creació de la pàgina web ha de figurar expressament en l'ordre del dia de la reunió. Llevat que hi haja disposició estatutària en contra, la modificació, el trasllat o la supressió de la pàgina web de la societat és competència de l'òrgan d'administració.

L'acord de creació de la pàgina web s'ha de fer constar en el full obert a la societat en el Registre Mercantil competent i s'ha de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil.

L'acord de modificació, de trasllat o de supressió de la pàgina web s'ha de fer constar en el full obert a la societat en el Registre Mercantil competent i s'ha de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil, així com a la mateixa pàgina web que s'ha acordat modificar, traslladar o suprimir durant els trenta dies següents a comptar de la inserció de l'acord.

La publicació de la pàgina web de la societat en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil és gratuïta.

Fins que la publicació de la pàgina web en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil no tinga lloc, les insercions que faça la societat en la pàgina web no tenen efectes jurídics.

Els estatuts socials poden exigir que, abans que es facen constar en el full obert a la societat en el Registre Mercantil, aquests acords es notifiquen individualment a cada un dels socis.

Publicacions en la pàgina web

La societat ha de garantir la seguretat de la pàgina web, l'autenticitat dels documents publicats en aquesta pàgina, així com l'accés gratuït a aquesta amb possibilitat de descàrrega i impressió del que hi ha publicat.

La càrrega de la prova del fet de la inserció de documents en la pàgina web i de la data en què aquesta inserció haja tingut lloc correspon a la societat.

Els **administradors tenen el deure** de mantenir el que s'ha publicat a la pàgina web durant el termini exigít per la llei, i han de respondre solidàriament entre si i amb la societat davant dels socis, creditors, treballadors i tercers dels perjudicis causats per la interrupció temporal d'accés a aquesta pàgina, llevat que la interrupció siga causada per un cas fortuít o de força major. Per acreditar el manteniment del que s'hi ha publicat durant el termini exigít per la llei és suficient la declaració dels administradors, que pot ser desvirtuada per qualsevol interessat mitjançant qualsevol prova admissible en dret.

Si la interrupció d'accés a la pàgina web és superior a dos dies consecutius o quatre d'alterns, no es pot celebrar la junta general que haja estat convocada per acordar sobre l'assumpte a què es referisca el document publicat en la pàgina, llevat que el total de dies de publicació efectiva siga igual o superior al termini exigít per la llei. En els casos en què la llei exigisca el manteniment de la publicació després de celebrada la junta general, si es produeix interrupció, s'ha de prolongar la publicació per un nombre de dies igual al de dies que l'accés haja estat interromput.

Comunicacions per mitjans electrònics

Les comunicacions entre la societat i els socis, inclosa la remissió de documents, sol·licituds i informació, es poden realitzar per mitjans electrònics sempre que aquestes comunicacions hagen estat acceptades pel soci. La societat ha d'habilitar, a través de la mateixa web corporativa, el dispositiu corresponent de contacte amb la societat que permeta acreditar la data indubtable de la recepció així com el contingut dels missatges electrònics intercanviats entre socis i societat.

Societats de responsabilitat limitada en règim de formació successiva

El capital de la societat de responsabilitat limitada no pot ser inferior a 3.000 € i s'ha d'expressar precisament en aquesta moneda.

No obstant això, es poden constituir societats de responsabilitat limitada amb una xifra de capital social inferior al mínim legal.

Mentre no s'assolisca la xifra de capital social mínim, la societat de responsabilitat limitada està subjecta al règim de formació successiva, d'acord amb les regles següents:

- a) Cal destinar a la reserva legal una xifra almenys igual al 20% del benefici de l'exercici sense límit de quantia.
- b) Una vegada cobertes les atencions legals o estatutàries, només es poden repartir dividends als socis si el valor del patrimoni net no és o, a conseqüència del repartiment, no resulta inferior al 60% del capital legal mínim.
- c) La suma anual de les retribucions satisfetes als socis i administradors pel desenvolupament d'aquests càrrecs durant aquests exercicis no pot excedir el 20% del patrimoni net de l'exercici corresponent, sense perjudici de la retribució que els pugui correspondre com a treballadors per compte d'altri de la societat o a través de la prestació de serveis professionals que aquesta societat concerta amb els socis i administradors esmentats.

En cas de liquidació, voluntària o forçosa, si el patrimoni de la societat és insuficient per atendre el pagament de les seues obligacions, els socis i els administradors de la societat han de respondre solidàriament del desemborsament de la xifra de capital mínim que estableix la Llei.

No és necessari acreditar la realitat de les aportacions dineràries dels socis en la constitució de societats de responsabilitat limitada de formació successiva. Els fundadors i els qui adquirisquen alguna de les participacions assumides en la constitució han de respondre solidàriament davant la societat i davant els creditors socials de la realitat de les aportacions esmentades.

La constitució successiva de la societat anònima

Sempre que abans de l'atorgament de l'escriptura de constitució de la societat anònima es faça una promoció pública de la subscripció de les accions per qualsevol mitjà de publicitat o per l'actuació d'intermediaris financers, s'apliquen els articles 42 a 55 LSC.

Programa de fundació

En la fundació per subscripció pública, els promotors han de comunicar a la Comissió Nacional del Mercat de Valors el projecte d'emissió i redactar el programa de fundació, amb les indicacions que consideren oportunes i necessàriament amb les següents:

- a) Nom, cognoms, nacionalitat i domicili de tots els promotors.
- b) El text literal dels estatuts que, si s'escau, hagen de regir la societat.
- c) El termini i les condicions per a la subscripció de les accions i, si s'escau, l'entitat o les entitats de crèdit on els subscriptors han de desemborsar la suma de diners que estiguen obligats a lliurar per subscriure-les. S'hi ha d'esmentar expressament si els promotors estan facultats o no per ampliar el termini de subscripció, en cas de ser necessari.
- d) En cas que es projecten aportacions no dineràries, en una vegada o en diverses vegades, el programa ha de fer esment suficient de la seua naturalesa i valor, del moment o moments en què s'han d'efectuar i, finalment, del nom o la denominació social dels aportadors. En tot cas, s'hi han d'esmentar expressament el lloc en què estan a disposició dels subscriptors la memòria explicativa i l'informe tècnic sobre la valoració de les aportacions no dineràries que preveu la Llei.
- e) El Registre Mercantil en el qual s'efectue el dipòsit del programa de fundació i del fullet informatiu de l'emissió d'accions.
- f) El criteri per reduir les subscripcions d'accions en proporció a les efectuades, quan el total d'aquelles excedisca el valor o la quantia del capital, o la possibilitat de constituir la societat pel total valor subscrit, tant si és superior a l'anunciat en el programa de fundació com si és inferior.

El programa de fundació ha d'acabar amb un extracte en què se'n resumeix el contingut.

Els promotors, abans de realitzar qualsevol publicitat de la societat projectada, han d'aportar a la Comissió Nacional del Mercat de Valors una còpia completa del programa de fundació a la qual han d'adjuntar un informe tècnic sobre la viabilitat de la societat projectada i els documents que recullen les característiques de les accions que cal emetre i els drets que es reconeixen als seus subscriptors. Així mateix, han d'aportar un fullet informatiu, el contingut del qual s'ha d'ajustar al que preveu la normativa reguladora del mercat de valors.

Els promotors també han de dipositar en el Registre Mercantil un exemplar imprès del programa de fundació i del fullet informatiu. A aquests documents cal adjuntar-hi el certificat del seu dipòsit previ davant la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

La subscripció d'accions, que **no pot modificar les condicions** del programa de fundació i del fullet informatiu, **s'ha de realitzar dins el termini que s'hi fixa**, o del de la seua pròrroga, si n'hi ha, amb el desemborsament previ d'un 25%, almenys, de l'import nominal de cadascuna, que s'ha de dipositar a nom de la societat en l'entitat o entitats de crèdit que es designen a aquest efecte. Les aportacions no dineràries, en cas que n'hi haja, s'han d'efectuar de la manera que preveu el programa de fundació.

Els promotors, en el **termini d'un mes** comptat des del dia en què va finalitzar el de subscripció, han de formalitzar davant de notari la llista definitiva de subscriptors, amb la menció expressa del nombre d'accions que corresponga a cadascun, la seua classe i sèrie, si n'hi ha més d'una, i el seu valor nominal, així com l'entitat o entitats de crèdit on figuren dipositats a nom de la societat el total dels desemborsaments rebuts dels subscriptors. A aquest efecte, ho han de lliurar al fedatari autoritzant els justificants d'aquests aspectes.

Les **aportacions són indisponibles** fins que la societat quede inscrita en el Registre Mercantil, excepte per a les despeses de notaria, de registre i fiscals que siguen imprescindibles per a la inscripció.

La subscripció d'accions s'ha de fer constar en un document que, amb l'esment de l'expressió «**butlletí de subscripció**», s'ha d'estendre per duplicat i ha de contenir, almenys, les indicacions següents:

a) La denominació de la futura societat i la referència a la Comissió Nacional del Mercat de Valors i al Registre Mercantil on s'hagen dipositat el programa de fundació i el fullet informatiu, així com la indicació del Butlletí Oficial del Registre Mercantil en el qual se n'haja publicat l'extracte.

b) El nom i cognoms o la raó o denominació social, la nacionalitat i el domicili del subscriptor.

c) El nombre d'accions que subscriu, el valor nominal de cadascuna de les accions i la seua classe i sèrie, si n'hi ha més d'una.

d) L'import del valor nominal desemborsat.

e) L'expressa acceptació per part del subscriptor del contingut del programa de fundació.

f) La identificació de l'entitat de crèdit en la qual, si s'escau, es verifiquen les subscripcions i es desemborsen els imports esmentats en el butlletí de subscripció.

g) La data i signatura del subscriptor.

Convocatòria de la junta constituent

En el termini màxim de **sis mesos** comptats a partir del dipòsit del programa de fundació i del fullet informatiu en el Registre Mercantil, **els promotors han de convocar** mitjançant una carta certificada i amb quinze dies d'antelació, com a mínim, cadascun dels subscriptors de les accions perquè concorren a la junta constituent, la qual delibera en especial sobre les qüestions següents:

- a) Aprovació de les gestions realitzades fins aleshores pels promotors.
- b) Aprovació dels estatuts socials.
- c) Aprovació del valor que s'haja donat a les aportacions no dineràries, si n'hi ha.
- d) Aprovació dels beneficis particulars reservats als promotors, si n'hi ha.
- e) Nomenament de les persones encarregades de l'administració de la societat.
- f) Designació de la persona o persones que han d'atorgar l'escriptura fundacional de la societat.

En l'ordre del dia de la convocatòria s'han de transcriure, com a mínim, tots els assumptes anteriorment exposats. La convocatòria s'ha de publicar, a més, en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil.

Junta constituent

La junta la presideix el promotor que aparega com a primer signant del programa de fundació i, en absència seua, el que elegisquen els restants promotors. Actua de secretari el subscriptor que elegisquen els assistents.

Perquè la junta **es pugua constituir vàlidament** hi han de concórrer, en nom propi o d'altri, un nombre de subscriptors que represente, **almenys, la meitat del capital subscrit**. La representació per assistir-hi i votar es regeix pel que estableix la LSC.

Abans d'entrar en l'ordre del dia, s'ha de confeccionar la llista de subscriptors presents de la manera que preveu l'LSC.

Adopció d'acords

Cada subscriptor té dret als vots que li corresponguen d'acord amb la seua aportació.

Els acords es prenen per una **majoria integrada**, almenys, per la **quarta part dels subscriptors que concorren a la junta**, que representen, com a mínim, la **quarta part del capital subscrit**.

En cas que es pretenguen reservar drets especials per als promotors o que hi haja aportacions no dineràries, els interessats no poden votar en els acords que les han d'aprovar. En aquests dos supòsits n'hi ha prou amb la majoria dels vots restants per adoptar acords.

Per modificar el contingut del programa de fundació és necessari el vot unànim de tots els subscriptors concurrents.

Espectura i inscripció en el Registre Mercantil

En el **mes següent a la celebració de la junta**, les persones que hagen estat designades a aquest efecte **han d'atorgar escriptura pública** de constitució de la societat, amb subjecció als acords adoptats per la junta i als altres documents justificatius.

Els atorgants han de tenir les facultats necessàries per fer la presentació de l'escriptura, tant en el Registre Mercantil com en el de la Propietat i en el de Béns Mobles, i per sol·licitar o practicar la liquidació i fer el pagament dels impostos i les despeses respectius.

L'escriptura, en tot cas, s'ha de presentar per inscriure-la en el Registre Mercantil del domicili de la societat dins dels dos mesos següents a l'atorgament.

En tot cas, transcorregut un any des del dipòsit del programa de fundació i del fullet informatiu en el Registre Mercantil sense que s'haja procedit a inscriure l'escriptura de constitució, els subscriptors poden exigir la restitució de les aportacions realitzades amb els fruits que hagen produït.

Responsabilitat dels atorgants

Si hi ha retard en l'atorgament de l'escriptura de constitució o en la seua presentació per inscriure-la en el Registre Mercantil, els atorgants han de respondre solidàriament dels danys i perjudicis causats.

Obligacions anteriors a la inscripció

Els promotors responen solidàriament de les obligacions assumides davant de tercers amb la finalitat de constituir la societat.

Una vegada inscrita, la societat assumeix les obligacions concretes legítimament pels promotors i se'ls han de reemborsar les despeses efectuades, sempre que la seua gestió haja estat aprovada per la junta constituent o que les despeses hagen sigut necessàries.

Els promotors no poden exigir aquestes responsabilitats dels simples subscriptors, llevat que aquests hagen incorregut en dol o culpa.

Responsabilitat dels promotors

Els promotors responen solidàriament davant de la societat i davant de tercers de la realitat i exactitud de les llistes de subscripció que han de presentar a la junta constituent; dels desemborsaments inicials que exigisca el programa de fundació i de la seua adequada inversió; de la veracitat de les declaracions incloses en l'esmentat programa i en el fullet informatiu, i de la realitat i el lliurament efectiu a la societat de les aportacions no dineràries.

4. La nul·litat de la SA i de la SRL

Causes de nul·litat

Una vegada inscrita la societat, l'acció de nul·litat només es pot exercir per les causes següents:

- a) Perquè no ha concorregut en l'acte constitutiu la voluntat efectiva de dos socis fundadors, com a mínim, en el cas que n'hi haja més d'un, o del soci fundador, quan es tracte d'una societat unipersonal.
- b) Per la incapacitat de tots els socis fundadors.
- c) Perquè no s'han expressat en l'escriptura de constitució les aportacions dels socis.
- d) Perquè no s'ha expressat en els estatuts la denominació de la societat.
- e) Perquè no s'ha expressat en els estatuts l'objecte social o perquè aquest és il·lícit o contrari a l'ordre públic.
- f) Perquè no s'ha expressat en els estatuts la xifra del capital social.
- g) Perquè no s'ha desemborsat íntegrament el capital social, en les societats de responsabilitat limitada; i perquè no s'ha realitzat el desemborsament mínim exigít per la llei, en les societats anònimes.

Excepte en aquests casos no es pot declarar la inexistència ni la nul·litat de la societat ni tampoc se'n pot declarar l'anul·lació.

Efectes de la declaració de nul·litat

La sentència que declare la nul·litat de la societat n'obre la liquidació, que se segueix pel procediment que preveu la present Llei per als casos de dissolució.

La nul·litat no afecta la validesa de les obligacions o dels crèdits de la societat davant de tercers, ni la dels contrets per aquests davant de la societat, i les unes i les altres se sotmeten al règim propi de la liquidació.

En les societats de responsabilitat limitada, quan la societat siga declarada nul·la perquè no s'ha desemborsat íntegrament el capital social, els socis estan obligats a desemborsar la part que haja quedat pendent. En les societats anònimes, quan el pagament a tercers de les obligacions contretes per la societat declarada nul·la així ho exigisca, els socis estan obligats a desemborsar la part que haja quedat pendent.

5. Règim de la societat en formació i de la societat irregular

Societat en formació

Responsabilitat dels qui hagen actuat

Pels actes i contractes subscrits en nom de la societat abans d'inscriure-la en el Registre Mercantil, **responen solidàriament** els qui **els hagen subscrit**, excepte que la seua eficàcia haja quedat condicionada a la inscripció i, si s'escau, posterior assumpció per part de la societat.

Responsabilitat de la societat en formació

Pels actes i contractes indispensables per inscriure la societat, pels realitzats pels administradors dins de les facultats que els confereix l'escriptura per a la fase anterior a la inscripció i pels que hagen estipulat en virtut de mandat específic les persones designades per tots els socis amb aquesta finalitat, **respon la societat en formació amb el patrimoni que tinga**.

Els socis responen personalment **fins al límit del que s'hagen obligat a aportar**.

Llevat que l'escriptura o els estatuts socials disposen una altra cosa, si la data de començament de les operacions coincideix amb l'atorgament de l'escriptura fundacional, s'entén que els administradors estan facultats per al ple desenvolupament de l'objecte social i per realitzar tota classe d'actes i contractes.

Responsabilitat de la societat inscrita

Una vegada inscrita, la societat està obligada pels actes i contractes realitzats durant el període en formació, així com per qualsevol altre que accepti dins el termini de tres mesos des de la inscripció.

En els dos supòsits cessa la responsabilitat solidària de socis, administradors i representants a què es refereixen els dos articles anteriors.

En cas que el valor del patrimoni social, sumat a l'import de les despeses indispensables per a la inscripció de la societat, siga inferior a la xifra del capital, els socis estan obligats a cobrir la diferència.

Societat esdevinguda irregular

Una vegada **verificada la voluntat de no inscriure** la societat i, en qualsevol cas, **transcorregut un any des de l'atorgament de l'escriptura** sense que se n'haja sol·licitat la inscripció, s'apliquen les normes de la **societat col·lectiva** o, si s'escau, les de la **societat civil**, si la societat en formació ha **iniciat o continuat les seues operacions**.

En cas de posterior inscripció de la societat, no cessa la responsabilitat solidària de socis, administradors i representants pels actes i contractes anteriors a la inscripció.

Dret del soci a instar la dissolució

En cas de societat esdevinguda irregular, **qualsevol soci pot instar la dissolució** de la societat davant el jutge mercantil del lloc del domicili social i exigir, amb la liquidació prèvia del patrimoni social, la quota corresponent, que se satisfà, sempre que siga possible, amb la restitució de les seues aportacions.

6. Capital social i patrimoni. Concepte i funcions del capital social. Distinció entre patrimoni, fons propis i capital social. Principis rectors del capital social. Reserves

El capital social

El capital social és una xifra comptable que apareix en els estatuts de la societat inscrits en el Registre Mercantil i es correspon amb la suma de les aportacions realitzades o compromeses pels socis.

Capital social mínim

El capital de la societat de responsabilitat limitada no pot ser inferior a 3.000 euros i s'ha d'expressar precisament en aquesta moneda.

Les participacions socials en què es divideix el capital de la societat de responsabilitat limitada han d'estar íntegrament assumides pels socis, i ha d'estar íntegrament desemborsat el valor nominal de cadascuna en el moment d'atorgar l'escriptura de constitució de la societat o d'execució de l'augment del capital social.

El capital social de la societat anònima no pot ser inferior a 60.000 euros i s'ha d'expressar precisament en aquesta moneda.

Les accions en què es divideix el capital de la societat anònima han d'estar íntegrament subscrietes pels socis, i ha d'estar desemborsat, almenys, en una quarta part, el valor nominal de cadascuna en el moment d'atorgar l'escriptura de constitució de la societat o d'execució de l'augment del capital social.

No s'han d'autoritzar escriptures de constitució de societat de capital que tinguin una xifra de capital social inferior a l'establerta legalment, ni escriptures de modificació del capital social que el deixen reduït per sota d'aquesta xifra, llevat que siga conseqüència del compliment d'una llei.

L'ordenació jurídica de les societats de capital s'articula a partir de concepte "capital social". En efecte, el capital social compleix diverses funcions:

Funció de fixació dels drets dels socis: aquests participaran dels seus drets en funció de la participació que tinguen en el capital.

Funció de proporcionar a la societat els mitjans necessaris per a desenvolupar l'activitat que constitueix l'objecte social: en correspondre's amb una aportació patrimonial a càrrec dels socis. És el fons patrimonial amb què compta la societat en el moment de la constitució.

Funció de garantia dels creditors: la xifra del capital social pretén informar els creditors de la solvència de la societat.

El règim jurídic del capital social de les societats de capital s'inspira en els principis següents:

Principi de determinació i estabilitat: és esment indispensable dels Estatuts, l'omissió dels quals determina la nul·litat de la societat i fa obligatori modificar els Estatuts si vol augmentar-se o reduir-se.

Principi de capital mínim: 3.000 euros SL, i 60.000 euros SA.

Principi de realitat i integritat o efectiva subscripció: que prohibeix l'assignació i lliurament de participacions o accions sense "efectiva aportació patrimonial".

Des d'un punt de vista jurídic, el capital és una **xifra de retenció** en garantia dels creditors. És una xifra comptable que figura com a primera partida del passiu del balanç per a impedir que es repartisquen beneficis.

Article 273.2 LSC: Una vegada cobertes les atencions que preveuen la llei o els estatuts, només es poden repartir dividends amb càrrec al benefici de l'exercici, o a reserves de lliure disposició, si el valor del patrimoni net no és o, a conseqüència del repartiment, no resulta ser inferior al capital social.

Patrimoni

El capital social no s'ha de confondre amb el **patrimoni**.

El patrimoni és el conjunt efectiu de béns, drets i obligacions que té la societat en un determinat moment.

Quan es constitueix ha de coincidir amb el capital social, però amb l'esdevenir de l'activitat econòmica de la societat pateix canvis, amb la qual cosa pot tenir un valor superior o inferior a la xifra de capital social consignada en els estatuts.

La xifra de capital té així un caràcter estable i constant. Només mitjançant una modificació dels estatuts, augmentant o reduint el capital, aquesta xifra pot variar.

En canvi el patrimoni és un concepte eminentment econòmic que oscil·la permanentment en funció dels resultats de l'activitat.

Per a comprendre la relació entre el capital i el patrimoni és necessari analitzar el significat de les **reserves**.

Les reserves

Des d'un punt de vista econòmic es tracta de valors patrimonials obtinguts per la societat que no s'han repartit entre els socis, sinó que s'aprovisionen per a poder ser utilitzats en el futur quant es presenten les situacions que motiven la seua dotació en cada cas.

Les reserves poden classificar-se en:

a) **Reserves legals:** Les imperativament establides per la LSC per a consolidar la situació econòmica de tota societat de capital.

La LSC estableix (article 274 LSC) que, en tot cas, un 10% del benefici de l'exercici ha de destinar-se a aquesta reserva fins que abaste, almenys el 20% del capital social.

Aquesta quantitat, en allò que no excedisca d'aquest 20%, només podrà destinar-se a la compensació de pèrdues en el cas que no hi haja unes altres reserves disponibles suficients per a aquest fi.

b) **Reserves legals especials:** S'estableixen fora de la LSC per a determinats tipus de societats mercantils especials, en atenció al seu objecte social. Per exemple, bancs, companyies d'assegurances, etc.

c) **Estatutàries:** Són també obligatòries, però per prescripció estatutària.

d) **Voluntàries o de lliure disposició:** Són les que es constitueixen en aplicació del resultat positiu d'un determinat exercici, sense que hi haja una obligació legal o estatutària per a açò. En el moment de la seua dotació se'n decideix la finalitat, però la Junta general pot decidir-ne l'aplicació a una altra finalitat diferent, com la pròpia distribució de dividends.

7. Les aportacions socials en la SA i en la SRL.

Les prestacions accessòries

Les aportacions socials

En les societats de capital només poden ser objecte d'aportació els béns o drets patrimonials susceptibles de valoració econòmica.

En cap cas poden ser objecte d'aportació el treball o els serveis.

És nul·la la creació de participacions socials i l'emissió d'accions que no responguen a una efectiva aportació patrimonial a la societat.

No es poden crear participacions o emetre's accions per una xifra inferior a la del seu valor nominal.

Aportacions dineràries i aportacions no dineràries

Aportacions dineràries

Les aportacions dineràries s'han d'establir en euros.

Si l'aportació és en una altra moneda, se n'ha de determinar l'equivalència en euros d'acord amb la llei.

Davant el notari que autoritze l'escriptura de constitució o d'execució d'augment del capital social o, en el cas de les societats anònimes, de les escriptures en les quals consten els successius desemborsaments, s'ha d'acreditar la realitat de les aportacions dineràries mitjançant una certificació del dipòsit de les quantitats corresponents a nom de la societat en entitat de crèdit, que el notari ha d'incorporar a l'escriptura, o mitjançant el seu lliurament perquè aquell el constitueisca a nom d'aquesta.

La vigència de la certificació és de dos mesos a comptar de la seua data.

Mentre no transcórrega el període de vigència de la certificació, la cancel·lació del dipòsit per part de qui l'haja constituït exigeix la devolució prèvia de la certificació a l'entitat de crèdit emissora.

Aportacions no dineràries

En l'escriptura de constitució o en la d'execució de l'augment del capital social s'hi han de descriure les aportacions no dineràries amb les seues dades registrals si n'hi ha, la valoració en euros que se'ls atribuisca, així com la numeració de les accions o participacions atribuïdes.

Aportació de béns mobles o immobles

Si l'aportació consisteix en béns mobles o immobles o drets assimilats a aquests, l'aportador està obligat al lliurament i sanejament de la cosa objecte de l'aportació en els termes que estableix el Codi civil per al contracte de compravenda, i s'apliquen les regles del Codi de comerç sobre el mateix contracte en matèria de transmissió de riscos.

Aportació de dret de crèdit

Si l'aportació consisteix en un dret de crèdit, l'aportador ha de respondre de la seua legitimitat i de la solvència del deutor.

Aportació d'empresa

Si s'aporta una empresa o establiment, l'aportador està obligat a sanejar-ne el conjunt, si el vici o l'evicció afecten la totalitat o algun dels elements essencials per a la seua normal explotació.

També és procedent el sanejament individualitzat dels elements de l'empresa aportada que siguen importants pel seu valor patrimonial.

La valoració de les aportacions no dineràries a la societat anònima

Informe de l'expert

En la constitució o en els augments de capital de les societats anònimes, les aportacions no dineràries, siga quina en siga la naturalesa, han de ser objecte d'un informe elaborat per un o diversos experts independents amb competència professional, designats pel registrador mercantil del domicili social de conformitat amb el procediment que per reglament es determine.

L'informe ha de contenir la descripció de l'aportació, amb les seues dades registrals, si n'hi ha, i la valoració de l'aportació, amb expressió dels criteris utilitzats i si es correspon amb el valor nominal i, si s'escau, amb la prima d'emissió de les accions que s'emeten com a contrapartida.

El valor que es done a l'aportació en l'escriptura social no pot ser superior a la valoració realitzada pels experts.

Responsabilitat de l'expert

L'expert respon davant de la societat, davant dels accionistes i davant dels creditors dels danys causats per la valoració, i en queda exonerat si acredita que ha aplicat la diligència i els estàndards propis de l'actuació que li haja estat encomanada.

L'acció per exigir aquesta responsabilitat prescriu al cap de quatre anys de la data de l'informe.

L'informe de l'expert **no és necessari** en els casos següents:

- a) Quan l'aportació no dinerària consistisca en valors mobiliaris que cotitzen en un mercat secundari oficial o en un altre mercat regulat o en instruments del mercat monetari.
- b) Quan l'aportació consistisca en béns diferents dels que assenyala la lletra anterior el valor raonable dels quals l'haja determinat, dins dels sis mesos anteriors a la data de la realització efectiva de l'aportació, un expert independent amb competència professional no designat per les parts, de conformitat amb els principis i les normes de valoració generalment reconeguts per a aquests béns.

Si concorren noves circumstàncies que puguin modificar significativament el valor raonable dels béns a la data de l'aportació, els administradors de la societat han de sol·licitar el nomenament d'un expert independent perquè n'emeta un informe.

- c) Quan en la constitució d'una nova societat per fusió o escissió haja elaborat un informe un expert independent sobre el projecte de fusió o escissió.
- d) Quan l'augment del capital social es realitze amb la finalitat de lliurar les noves accions o participacions socials als socis de la societat absorbida o escindida i s'haja elaborat un informe d'un expert independent sobre el projecte de fusió o escissió.
- e) Quan l'augment del capital social es realitze amb la finalitat de lliurar les noves accions als accionistes de la societat que siga objecte d'una oferta pública d'adquisició d'accions.

Informe substitutiu dels administradors

Quan les aportacions no dineràries s'efectuen sense un informe d'experts independents designats pel Registre Mercantil, els administradors han d'elaborar un informe que ha de contenir:

- a) La descripció de l'aportació.
- b) El valor de l'aportació, l'origen d'aquesta valoració i, quan siga procedent, el mètode seguit per determinar-la.

Si l'aportació ha consistit en valors mobiliaris cotitzats en mercat secundari oficial o del mercat regulat del qual es tracte o en instruments del mercat monetari, s'ha d'unir a l'informe la certificació emesa per la seua societat rectora.

- c) Una declaració en la qual es precise si el valor obtingut correspon, com a mínim, al nombre i al valor nominal i, si s'escau, a la prima d'emissió de les accions emeses com a contrapartida.
- d) Una declaració en la qual s'indique que no han aparegut circumstàncies noves que puguen afectar la valoració inicial.

Publicitat dels informes

Una còpia autenticada de l'informe de l'expert o, si s'escau, de l'informe dels administradors s'ha de dipositar en el Registre Mercantil en el termini màxim d'un mes a partir de la data efectiva de l'aportació.

L'informe de l'expert o, si s'escau, l'informe dels administradors, s'ha d'incorporar com a annex a l'escriptura de constitució de la societat o a la d'execució de l'augment del capital social.

Aportacions no dineràries ajornades en la societat anònima

En les societats anònimes, en cas de desemborsament parcial de les accions subscrietes, l'escriptura ha d'expressar si els futurs desemborsaments s'efectuaran en metàl·lic o en noves aportacions no dineràries. En aquest últim cas, se n'ha de determinar en l'escriptura la naturalesa, el valor i contingut, la forma i el procediment per efectuar-les, amb menció expressa del termini del seu desemborsament.

El termini de desemborsament amb càrrec a aportacions no dineràries no pot excedir els cinc anys des de la constitució de la societat o de l'acord d'augment del capital social.

L'informe de l'expert o, si s'escau, l'informe dels administradors s'ha d'incorporar com a annex a l'escriptura en què conste la realització dels desemborsaments ajornats.

Règim de responsabilitat en les societats anònimes

Els fundadors responen solidàriament davant de la societat, els accionistes i els tercers de la realitat de les aportacions socials i de la valoració de les no dineràries.

La responsabilitat dels fundadors abasta les persones per compte de les quals aquests hagen obrat.

Règim de responsabilitat en les societats de responsabilitat limitada

Els fundadors, les persones que tinguen la condició de soci en el moment d'acordar-se l'augment de capital i els qui adquirisquen alguna participació desemborsada mitjançant aportacions no dineràries, **responen solidàriament** davant de la societat i davant dels creditors socials de la realitat d'aquestes aportacions i del valor que se'ls haja atribuït en l'escriptura.

La responsabilitat dels fundadors abasta les persones per compte de les quals aquests hagen actuat.

Si l'aportació s'ha efectuat com a contravalor d'un augment del capital social, queden exempts d'aquesta responsabilitat els socis que hagen fet constar en acta la seua oposició a l'acord o a la valoració atribuïda a l'aportació.

En cas d'augment del capital social amb càrrec a aportacions no dineràries, a més de les persones anteriorment indicades, també han de respondre solidàriament els administradors per la diferència entre la valoració que hagen realitzat i el valor real de les aportacions.

Legitimació per a l'exercici de l'acció de responsabilitat

L'acció de responsabilitat l'han d'exercir els administradors o els liquidadors de la societat. Per a l'exercici de l'acció no és necessari l'acord previ de la societat.

L'acció de responsabilitat la pot exercir, a més, qualsevol soci que haja votat en contra de l'acord sempre que represente, almenys, el 5% de la xifra del capital social, i qualsevol creditor en cas d'insolvència de la societat.

Prescripció de l'acció

La responsabilitat davant de la societat i davant dels creditors socials a què es refereix aquesta secció prescriu al cap de **cinc anys** a comptar des del moment en què s'haja realitzat l'aportació.

Exclusió del règim legal de responsabilitat

Els socis amb aportacions no dineràries que s'hagen sotmés a valoració pericial d'acord amb el que s'ha previst per a les societats anònimes queden exclosos de la responsabilitat solidària.

Les prestacions accessòries

Caràcter estatutari

En els estatuts de les societats de capital es poden establir prestacions accessòries diferents de les aportacions, amb expressió del seu contingut concret i determinat i si s'han de realitzar gratuïtament o mitjançant retribució, així com les eventuais clàusules penals inherents al seu incompliment.

En cap cas les prestacions accessòries poden integrar el capital social.

Els estatuts poden establir-les amb caràcter obligatori per a tots o alguns dels socis o vincular l'obligació de realitzar les prestacions accessòries a la titularitat d'una o diverses participacions socials o accions concretament determinades.

Prestacions accessòries retribuïdes

En cas que les prestacions accessòries siguin retribuïdes, els estatuts han de determinar la compensació que hagen de rebre els socis que les realitzen.

La quantia de la retribució no pot excedir en cap cas el valor que corresponga a la prestació.

Transmissió de participacions o d'accions amb prestació accessòria

És necessària l'autorització de la societat per a la transmissió voluntària per actes entre vius de qualsevol participació o acció pertanyent a un soci personalment obligat a realitzar prestacions accessòries i per a la transmissió de les participacions socials o accions concretes que porten vinculada la referida obligació.

Llevat de disposició contrària dels estatuts, en les societats de responsabilitat limitada l'autorització és competència de la junta general; i, en les societats anònimes, dels administradors.

En qualsevol cas, transcorregut el termini de dos mesos des que s'haja presentat la sol·licitud d'autorització sense que la societat hi haja respost, es considera que l'autorització ha estat concedida.

Modificació de l'obligació de realitzar prestacions accessòries

La creació, la modificació i l'extinció anticipada de l'obligació de realitzar prestacions accessòries s'ha d'acordar amb els requisits previstos per a la modificació dels estatuts i requereix, a més, el consentiment individual dels obligats.

Llevat de disposició contrària dels estatuts, la condició de soci no es perd per la falta de realització de les prestacions accessòries per causes involuntàries.

TEMA VII

LES SOCIETATS DE CAPITAL (II). LES ACCIONS I LES PARTICIPACIONS SOCIALS. DRETS DELS SOCIS

1. L'acció com a part del capital social: valor nominal, valor comptable, valor real i valor d'emissió
2. Classes d'accions. Les accions i les participacions socials com a conjunt de drets
3. Representació de les accions: títols i anotacions en compte
4. La transmissió de les accions. Restriccions a la lliure transmissibilitat
5. Les participacions socials: configuració legal
6. Transmissió de les participacions socials
7. Règim dels negocis sobre les accions i les participacions socials pròpies. L'autocartera
8. Copropietat i drets reals sobre les accions i les participacions socials

1. L'acció com a part del capital social: valor nominal, valor comptable, valor real i valor d'emissió

Participacions socials i accions

Les participacions socials a la societat de responsabilitat limitada i les accions a la societat anònima són **parts alíquotes, indivisibles i acumulables del capital social** (article 90 LSC).

Tant les accions com les participacions socials són indivisibles, motiu pel qual el soci no pot fraccionar les seues accions o participacions en unes altres de menor valor nominal per la seua pròpia iniciativa, igual que tampoc pot reagrupar-les.

Una societat mai no pot emetre accions o crear participacions per sota del seu valor nominal (art. 59.2 LSC), de tal manera que aquest marca l'aportació mínima que pot exigir-se per la subscripció.

En canvi, és possible emetre les accions o participacions amb prima (art. 298.1 LSC), és a dir, amb l'obligació de pagar per elles un preu superior a l'import nominal ("**valor d'emisió**").

Les accions i participacions, en canvi, són acumulables, per la qual cosa un soci pot ser titular de diverses i, fins i tot, de totes elles, com en el cas de les societats unipersonals.

Per altra banda, la part que correspon a cada acció o participació en el capital constitueix el "**valor nominal**", que es reflecteix en un import aritmètic –expressat en euros, com el capital– que ha d'arreplegar-se necessàriament en els estatuts (article 23.d LSC).

El valor nominal és de **lliure determinació per cada societat**, ja que la llei no estableix cap import màxim ni mínim i no s'exigeix tampoc que el valor nominal represente un múltiple o divisor d'una determinada quantitat.

El més habitual és que totes les accions i participacions d'una societat tinguin el mateix valor nominal, **però no necessàriament ha de ser així**.

Dins d'una mateixa societat pot haver-hi accions i participacions amb **diferent valor nominal** (que reben la denominació de sèries en el cas específic de la societat anònima: art. 94.1 LSC) i que, per tant, atribuiran als seus titulars quotes o interessos diferents en el capital social.

Però en tot cas, i per definició, sempre ha d'existir una correlació entre la suma dels valors nominals de les accions o participacions en què es divideix el capital i l'import d'aquest.

El valor nominal que té caràcter fix i convencional no sol coincidir amb el “**valor real**” o “**valor raonable**”.

El valor real o raonable fa referència a l'autèntic valor econòmic de les accions o participacions, en reflectir els drets o expectatives que indirectament corresponen a cada acció o participació sobre el patrimoni de la societat, en funció, no solament del “**valor comptable**” d'aquest, sinó també de les reserves latents i de les expectatives o rendiments esperats de l'activitat social.

Per açò, el valor real o raonable tampoc sol coincidir amb el “**valor comptable**” o “**valor net patrimonial**”, que en atendre solament els valors comptables o teòrics del patrimoni social té una naturalesa convencional i no valora la societat com a empresa en funcionament amb capacitat per a generar guanys en el futur.

En el cas de les societats anònimes cotitzades, el legislador presumeix que es correspon –llevat que es justifique el contrari– amb el valor de la cotització borsària (art. 504.2 LSC).

2. Classes d'accions. Les accions i les participacions socials com a conjunt de drets

Classes d'accions i participacions

Accions i participacions amb prima

En els augments del capital social és lícita la creació de participacions socials i l'emissió d'accions amb prima.

La prima s'ha de satisfer íntegrament en el moment de l'assumpció de les noves participacions socials o de la subscripció de les noves accions.

La seua finalitat sol ser:

- Enfortir el patrimoni social aprofitant un augment de capital.

- Evitar que els nous socis es beneficien injustificadament d'un valor real de les accions o participacions superior al seu valor nominal. La prima pretén compensar la diferència.

En aquests casos l'aportació del subscriptor conté un desemborsament suplementari (prima) que no s'integra en el capital social i, per tant, no es reflecteix en el valor nominal de l'acció o participació.

Accions i participacions privilegiades

Diversitat de drets

Les participacions socials i les accions atribueixen als socis els mateixos drets, amb les excepcions establertes a l'empara de la llei.

Les participacions socials i les accions poden **atorgar drets diferents**.

Les accions que tinguen el mateix contingut de drets constitueixen una mateixa classe.

Quan dins d'una classe es constitueixen diverses sèries, totes les que integren una sèrie han de tenir igual valor nominal.

Per a la creació de participacions socials i l'emissió d'accions que conferisquen algun privilegi davant les ordinàries, s'han d'observar les formalitats prescrites per a la modificació d'estatuts.

Prohibicions en matèria de privilegi

No és vàlida la creació de participacions socials ni l'emissió d'accions amb dret a percebre un interès, siga quina siga la forma de la seua determinació.

No es poden emetre accions que de manera directa o indirecta alteren la proporcionalitat entre el valor nominal i el dret de vot o el dret de preferència.

No es poden crear participacions socials que de manera directa o indirecta alteren la proporcionalitat entre el valor nominal i el dret de preferència.

Privilegi en el repartiment dels guanys socials

Quan el privilegi consistisca en el dret d'obtenir un dividend preferent, les altres participacions socials o accions no poden rebre dividends amb càrrec als beneficis mentre no s'haja satisfet el dividend privilegiat corresponent a l'exercici.

La societat, llevat que els seus estatuts disposen una altra cosa, està obligada a acordar el repartiment d'aquest dividend si hi ha beneficis distribuïbles.

Els estatuts han d'establir les conseqüències de la manca de pagament total o parcial del dividend preferent, si aquest té caràcter acumulatiu o no en té en relació amb els dividends no satisfets, així com els eventuais drets dels titulars d'aquestes participacions o accions privilegiades en relació amb els dividends que puguin correspondre a les altres.

Igualtat de tracte

La societat ha de donar un tracte igual als socis que es troben en condicions idèntiques.

Participacions socials i accions sense vot

Creació o emissió

Les societats de responsabilitat limitada poden crear participacions socials sense dret de vot per un import nominal no superior a la meitat del capital i les societats anònimes poden emetre accions sense dret de vot per un import nominal no superior a la meitat del capital social desemborsat.

Dividend preferent

Els titulars de participacions socials i les accions sense vot tenen dret a percebre el dividend anual mínim, fix o variable, que estableixen els estatuts socials. Una vegada acordat el dividend mínim, els seus titulars tenen dret al mateix dividend que corresponga a les participacions socials o a les accions ordinàries.

Si hi ha beneficis distribuïbles, la societat està obligada a acordar el repartiment del dividend mínim a què es refereix el paràgraf anterior.

Si no hi ha beneficis distribuïbles o no n'hi ha en una quantitat suficient, la part de dividend mínim no pagada ha de ser satisfeta dins dels cinc exercicis següents. Mentre no se satisfaci el dividend mínim, les participacions i accions sense vot tenen aquest dret en igualtat de condicions que les ordinàries i conserven, en tot cas, els seus avantatges econòmics.

Privilegi en cas de reducció de capital per pèrdues

Les participacions socials i les accions sense vot no queden afectades per la reducció del capital social per pèrdues, siga quina siga la forma en què es realitze, llevat que la reducció supere el valor nominal de les restants. Si, com a conseqüència de la reducció, el valor nominal de les participacions socials o de les accions sense vot excedeix la meitat del capital social de la societat de responsabilitat limitada o del desemborsat en l'anònima, aquesta proporció s'ha de restablir en el termini màxim de dos anys. En cas contrari, és procedent la dissolució de la societat.

Quan en virtut de la reducció del capital s'amortitzen totes les participacions socials o totes les accions ordinàries, les sense vot tenen aquest dret fins que es restablisca la proporció prevista legalment amb les ordinàries.

Privilegi en la quota de liquidació

En el cas de liquidació de la societat, les participacions socials sense vot confereixen al seu titular el dret d'obtenir el reemborsament del seu valor abans que es distribuísca cap quantitat a les restants. En les societats anònimes el privilegi inclou el reemborsament del valor desemborsat de les accions sense vot.

Uns altres drets de les accions i participacions sense vot

Les participacions socials i les accions sense vot atribueixen als seus titulars els altres drets de les ordinàries, llevat del que disposen els articles anteriors.

Les accions sense vot no es poden agrupar als efectes de la designació de vocals del Consell d'Administració pel sistema de representació proporcional. El valor nominal d'aquestes accions no es té en compte a efectes que els restants accionistes exerciten aquest dret.

Les participacions socials sense vot estan sotmeses a les normes estatutàries i supletòries legals sobre transmissió i dret d'assumpció preferent.

Modificacions estatutàries lesives

Totes les modificacions estatutàries que lesionen directament o indirectament els drets de les participacions socials o d'accions sense vot exigeixen l'acord de la majoria de les participacions socials o de les accions sense vot afectades.

Accions no alliberades. Els desemborsaments pendents

Els desemborsaments pendents

En les societats anònimes, l'accionista ha d'aportar a la societat la porció de capital que haja quedat pendent de desemborsament de la manera i dins el termini que preveuen els estatuts socials.

L'exigència del pagament dels desemborsaments pendents s'ha de notificar als afectats o anunciar-se en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil. Entre la data de l'enviament de la comunicació o la de l'anunci i la data del pagament ha d'haver-hi el termini d'un mes, com a mínim.

Mora de l'accionista

Es troba en mora l'accionista una vegada vençut el termini fixat pels estatuts socials per al pagament de la porció de capital no desemborsada o l'acordat o decidit pels administradors de la societat, d'acord amb el que estableix l'article anterior.

Efectes de la mora

L'accionista que es trobe en mora en el pagament dels desemborsaments pendents no pot exercitar el dret de vot. L'import de les seues accions és deduït del capital social per al càlcul del quòrum.

El soci morós tampoc té dret a percebre dividends ni a la subscripció preferent de noves accions ni d'obligacions convertibles.

Una vegada abonat l'import dels desemborsaments pendents juntament amb els interessos deguts, l'accionista pot reclamar el pagament dels dividends no prescrits, però no pot reclamar la subscripció preferent, si el termini per al seu exercici ja ha transcorregut.

Reintegració de la societat

Quan l'accionista es trobe en mora, la societat pot reclamar, segons els casos i atesa la naturalesa de l'aportació no efectuada, el compliment de l'obligació de desemborsament, amb abonament de l'interès legal i dels danys i perjudicis causats per la morositat o alienar les accions a compte i risc del soci morós.

Quan s'haja de procedir a la venda de les accions, l'alienació s'ha de verificar per mitjà d'un membre del mercat secundari oficial en què estiguen admeses a negociació, o per mitjà d'un fedatari públic si passa altrament, i comporta, si és procedent, la substitució del títol originari per un duplicat.

Si la venda no es pot efectuar, l'acció ha de ser amortitzada, amb la consegüent reducció del capital, i queden en benefici de la societat les quantitats ja desemborsades.

Responsabilitat en la transmissió d'accions no alliberades

L'adquirent d'acció no alliberada respon solidàriament amb tots els transmissors que el precedisquen i, a elecció dels administradors de la societat, del pagament de la part no desemborsada.

La responsabilitat dels transmissors dura tres anys, comptats des de la data de la respectiva transmissió. Qualsevol pacte contrari a la responsabilitat solidària així determinada és nul.

L'adquirent que pague pot reclamar la totalitat del que ha pagat dels adquirents posteriors.

Accions rescatables (societat cotitzada)

Emissió d'accions rescatables

Les societats anònimes cotitzades poden emetre accions que siguin rescatables a sol·licitud de la societat emissora, dels titulars d'aquestes accions o de tots dos, per un import nominal no superior a la quarta part del capital social. A l'acord d'emissió s'han de fixar les condicions per a l'exercici del dret de rescat.

Les accions rescatables han de ser íntegrament desemborsades en el moment de la subscripció.

Si el dret de rescat s'atribueix exclusivament a la societat, no es pot exercitar abans que transcorreguen tres anys a comptar des de l'emissió

Amortització d'accions rescatables

L'amortització de les accions rescatables s'ha de realitzar amb càrrec a beneficis o a reserves lliures o amb el producte d'una nova emissió d'accions acordada per la junta general amb la finalitat de finançar l'operació d'amortització.

Si s'amortitzen aquestes accions amb càrrec a beneficis o a reserves lliures, la societat ha de constituir una reserva per l'import del valor nominal de les accions amortitzades.

En cas que no hi haja beneficis o reserves lliures en prou quantitat ni s'emeten noves accions per finançar l'operació, l'amortització només es pot portar a terme amb els requisits establerts per a la reducció de capital social mitjançant devolució d'aportacions.

Drets del soci

En els termes que estableix la LSC, i llevat dels casos que s'hi preveuen, el soci té, com a mínim, els drets següents:

- a) El de participar en el repartiment dels guanys socials i en el patrimoni resultant de la liquidació.
- b) El d'assumpció preferent en la creació de noves participacions o el de subscripció preferent en l'emissió de noves accions o d'obligacions convertibles en accions.
- c) El d'assistir i votar en les juntes generals i el d'impugnar els acords socials.
- d) El d'informació.

Els diferents drets del soci d'una societat de capital es poden classificar com a **drets individuals i drets de minoria**.

Els drets individuals són aquells que poden exercitar els socis pel fet de ser-ho.

Els drets de minoria són aquells que poden ser exercitats per qui és titular d'un determinat percentatge de capital, i és possible que diversos socis s'agrupen per a aconseguir el concret percentatge legalment requerit.

Enumeració de drets individuals (MORENO)

- Examinar el llibre-registre de socis en les SL, i obtenir certificació de les participacions, drets o gravàmens registrats al seu nom (art. 105 LSC).
- Rebre les accions representades per mitjà de títols, lliures de despeses (art. 113 LSC).
- Examinar el llibre registre d'accions nominatives en la SA, i obtenir certificació de les accions nominatives inscrites al seu nom mentre no s'hagen imprés i lliurat els títols (art. 116 LSC).
- Sol·licitar al secretari judicial o registrador mercantil del domicili social que convoquen la junta (i) que va haver de ser convocada pels administradors (art. 169 LSC); i (ii) que permeti eixir de la situació de bloqueig de funcionament de l'òrgan d'administració per mort o cessament dels administradors (art. 171 LSC).
- Assistir a les juntes generals (arts. 179 i 189 LSC).
- Fer-se representar en la junta general (arts. 183-187 LSC).
- Votar en les juntes generals (arts. 188 i 189 LSC).
- Informar-se sobre els assumptes que componen l'ordre del dia (arts. 196, 197 i 272 LSC).
- Ser rescabats del dany que els haguera causat l'acord impugnabla (art. 206.1 LSC).
- Impugnar els acords contraris a l'ordre públic (art. 206.2 LSC).
- Participar en els guanys (art. 275 LSC).
- Dret d'assumpció preferent en la creació de noves participacions o el de subscripció preferent en l'emissió de noves accions o d'obligacions convertibles en accions, i assignació gratuïta (arts. 304-308 LSC).
- Separar-se de la societat (arts. 108.3, 346 i ss, 370 LSC).
- Dret a la quota de liquidació (arts. 392 i 393 LSC).

Llistat de drets de minoria (MORENO)

Nota: alguns drets de minoria es reconeixen tant a SL, SA i SA cotitzades; però uns altres es reconeixen únicament a algun tipus societari concret. Els percentatges exigits tampoc són iguals en tots els casos.

- Sol·licitud de nomenament d'expert per a valorar actius (art. 69.b LSC)
- Legitimació per a exercitar l'acció de responsabilitat per les aportacions no dineràries (art. 74.2 LSC)
- Sol·licitud de convocatòria de junta general (art. 168 LSC)
- Sol·licitud de complement de convocatòria (art. 172 LSC)
- Dret d'informació sense denegació (art. 196 i 197 LSC)
- Sol·licitud de notari en junta general (art. 203.1 LSC)
- Legitimació per a impugnar acords de la junta general (art. 206.1 LSC)
- Oposició a transacció o renúncia d'acció social de responsabilitat (art. 238.2 LSC)
- Legitimació per a exercitar acció social (art. 239 LSC)
- Dret a designar consellers pel sistema de representació proporcional (art. 243 LSC)
- Legitimació per a impugnar acords del consell d'administració (art. 251.1 LSC)
- Sol·licitud de nomenament d'auditor (art. 265.2 LSC)
- Revocació d'auditor (art. 266 LSC)
- Examen dels comptes (art. 272.3 LSC)
- Dret a conèixer la identitat dels accionistes (art. 497.2 LSC)

3. Representació de les accions: títols i anotacions en compte

La principal diferència entre les accions i les participacions, i un dels més importants trets tipològics que distingeixen la societat anònima i la societat de responsabilitat limitada, rau en la forma de representació de les unes i les altres.

En la societat anònima les accions poden estar representades per mitjà de títols o d'anotacions en compte, i en tots dos casos tenen la consideració de “valors mobiliaris” (art. 92.1 LSC) o, per emprar la categoria pròpia del mercat de valors, de “valors negociables” (art. 2 LMV).

El caràcter negociable de les accions no al·ludeix tant a la dada de la seua mera transmissibilitat, com a la seua especial aptitud per a ser objecte de trànsit generalitzat en els mercats financers, en els quals les transaccions s'efectuen de manera impersonal i amb atenció exclusiva a variables econòmiques (preu i quantitat).

En canvi, en les societats de responsabilitat limitada es prohibeix expressament que les participacions socials puguen estar representades mitjançant títols o anotacions en compte o denominar-se accions, i no tenen tampoc el caràcter de valors (art. 92.2 LSC).

Aquesta diferència es correspon amb el caràcter obert que estructuralment caracteritza la societat anònima. La representació de les accions en títols o anotacions és un instrument que bàsicament serveix per a facilitar les possibilitats de transmissió d'aquelles i l'exercici dels drets de soci enfront de la societat. La consideració legal de les accions com valors mobiliaris o negociables determina que només les societats puguen cotitzar en borsa i finançar-se a través dels mercats de valors.

En canvi, les participacions socials, com que no són valors, manquen de l'aptitud necessària per a ser objecte de negociació en els mercats de valors, la qual cosa reforça el caràcter tancat de les societats limitades.

Representació de les accions

Les accions poden representar-se de dues formes diferents: mitjançant **títols** i mitjançant **anotacions en compte** (art. 92.1 LSC).

Mentre que en el primer cas l'acció s'incorpora a un títol o document, en el segon es representa a través d'una simple anotació o anotació en un sistema informàtic.

Representació mitjançant títols

Les accions representades per mitjà de títols poden ser **nominatives o al portador**,

però revesteixen **necessàriament** la forma **nominativa mentre no se n'haja desemborsat** completament l'import,

quan la seua transmissibilitat estiga subjecta a restriccions,

quan comporten prestacions accessòries

o quan així ho exigisquen disposicions especials.

Quan les accions s'hagen de representar per mitjà de títols, l'accionista té dret a rebre els que li corresponguen, lliures de despeses.

Títol de l'acció

Els títols, siga quina siga la classe, estan numerats correlativament, s'estenen en llibres talonaris, poden incorporar una o més accions de la mateixa sèrie i han de contenir, com a mínim, els aspectes següents:

- a) La denominació i domicili de la societat, les dades identificadores de la seua inscripció en el Registre Mercantil i el número d'identificació fiscal.
- b) El valor nominal de l'acció, el seu número, la sèrie a què pertany i, en cas que siga privilegiada, els drets especials que atorgue.
- c) La seua condició de nominativa o al portador.
- d) Les restriccions a la seua lliure transmissibilitat, quan s'hagen establert.
- e) La suma desemborsada o la indicació que l'acció estiga completament alliberada.
- f) Les prestacions accessòries, en cas que en comporten.
- g) La subscripció d'un o diversos administradors, que es pot fer mitjançant reproducció mecànica de la signatura. En aquest cas s'estén acta notarial per la qual s'acredite la identitat de les signatures reproduïdes mecànicament amb les que s'estampen en presència del notari autoritzant. L'acta s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil abans de posar en circulació els títols.

En el supòsit d'accions sense vot, aquesta circumstància s'ha de fer constar de manera destacada en el títol.

Llibre registre d'accions nominatives

Les accions nominatives figuren en un llibre registre que porta la societat, en el qual s'inscriuen les successives transferències de les accions, amb expressió del nom, cognoms, raó o denominació social, si s'escau, nacionalitat i domicili dels successius titulars, així com la constitució de drets reals i altres gravàmens sobre aquelles.

La societat només considera accionista qui estiga inscrit en aquest llibre.

Qualsevol accionista que ho sol·licite pot examinar el llibre registre d'accions nominatives.

Representació mitjançant anotacions en compte

Les accions representades per mitjà d'anotacions en compte es regeixen pel que disposa la normativa reguladora del mercat de valors.

En aquest cas, el dret de participació en la societat anònima es representa mitjançant la seua anotació en un registre comptable informatitzat, de la gestió del qual s'encarrega una entitat especialitzada.

En el cas de les societats cotitzades ha de ser la Societat de Sistemes, més coneguda com **Iberclear**: arts. 7 i 44 bis LMV.

La **legitimació** per a l'exercici dels drets corresponents a la condició de soci, que en el cas dels títols es vincula a la possessió i exhibició d'aquests, ve determinada ací per la inscripció en el registre, i es **presumeix titular legítim la persona que aparega legitimada en els seients del registre comptable** (art. 11 LMV).

I la transmissió de la condició de soci, que en el cas de les accions documentades es vincula a la circulació del títol, es verifica en aquest cas mitjançant la denominada «**transferència comptable**», i s'atribueix a la inscripció de la transmissió als mateixos efectes que la tradició dels títols (art. 9 LMV).

4. La transmissió de les accions. Restriccions a la lliure transmissibilitat

Transmissió d'accions

Mentre no s'hagen imprès i lliurat els títols, la transmissió d'accions procedeix d'acord amb les normes sobre la cessió de crèdits i altres drets incorporals.

Si es tracta d'accions nominatives, els administradors, una vegada que resulte acreditada la transmissió, la inscriuen immediatament en el llibre registre d'accions nominatives.

Una vegada impresos i lliurats els títols, la transmissió de les accions al portador s'ha de subjectar al que disposa l'article 545 del Codi de comerç.

Les accions nominatives també es poden transmetre mitjançant endossament, cas en què són aplicables, en la mesura que siguin compatibles amb la naturalesa del títol, els articles 15, 16, 19 i 20 de la Llei canviària i del xec. La transmissió s'ha d'acreditar davant de la societat mitjançant l'exhibició del títol. Els administradors, una vegada comprovada la regularitat de la cadena d'endossaments, inscriuen la transmissió en el llibre registre d'accions nominatives.

Restriccions a la lliure transmissibilitat

Només són vàlides davant de la societat les restriccions o condicionaments a la lliure transmissibilitat de les accions quan recaiguen sobre accions nominatives i estiguen expressament imposades pels estatuts.

Quan les limitacions s'establisquen a través d'una modificació estatutària, els accionistes afectats que no hagen votat a favor d'aquest acord no hi queden sotmesos durant un termini de tres mesos a comptar des de la publicació de l'acord en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil.

Són nul·les les clàusules estatutàries que facen pràcticament intransmissible l'acció.

La transmissibilitat de les accions només es pot condicionar a l'autorització prèvia de la societat quan els estatuts esmenten les causes que permeten denegar-la.

Llevat de prescripció contrària dels estatuts, l'autorització és concedida o denegada pels administradors de la societat.

En qualsevol cas, transcorregut el termini de dos mesos des que es va presentar la sol·licitud d'autorització sense que la societat hi haja respost, es considera que l'autorització ha estat concedida.

Transmissions per causa de mort

Les restriccions estatutàries a la transmissibilitat de les accions només són aplicables a les adquisicions per causa de mort quan així ho establisquen expressament els mateixos estatuts.

En aquest supòsit, per rebutjar la inscripció de la transmissió en el llibre registre d'accions nominatives, la societat ha de presentar a l'hereu un adquiridor de les accions o oferir-se a adquirir-les ella mateixa pel seu valor raonable en el moment en què es va sol·licitar la inscripció, d'acord amb el que preveu l'article 146 per a l'adquisició derivativa d'accions pròpies.

S'entén per valor raonable el que determine un expert independent, diferent de l'auditor de la societat, que, a sol·licitud de qualsevol interessat, nomenen a aquest efecte els administradors de la societat.

Aquest règim s'aplica també quan l'adquisició de les accions s'ha produït com a conseqüència d'un **procediment judicial o administratiu d'execució**.

5. Les participacions socials: configuració legal

Les participacions socials no poden estar representades per mitjà de títols o d'anotacions en compte, ni es poden denominar accions, i en cap cas tenen el caràcter de valors.

Les participacions només poden gaudir de formes indirectes de representació o documentació.

Aquesta resultarà, en funció de l'origen o procedència de les participacions, de l'obligatòria constància de la seua titularitat en l'escriptura pública fundacional (art. 22.1.c LSC), en l'escriptura pública d'augment del capital social (art. 314 LSC), en el document públic en el qual es formalitze la seua transmissió i, si escau, en els seients del llibre-registre de socis (arts. 106.1 i 104 LSC).

Llibre registre de socis

La societat limitada porta un llibre registre de socis, en el qual es fan constar la titularitat originària i les successives transmissions, voluntàries o forçoses, de les participacions socials, així com la constitució de drets reals i uns altres gravàmens sobre aquestes.

La societat només considera soci qui està inscrit en aquest llibre.

En cada anotació s'indiquen la identitat i domicili del titular de la participació o del dret o gravamen constituït sobre aquella.

La societat només pot rectificar el contingut del llibre registre si els interessats no s'han oposat a la rectificació en el termini d'un mes des de la notificació fefaent del propòsit de procedir a la rectificació.

Les dades personals dels socis es poden modificar a la seua instància, i mentrestant no tenen efectes davant de la societat.

Examen i certificació

Qualsevol soci pot examinar el llibre registre de socis, i correspon a l'òrgan d'administració portar-lo i custodiar-lo.

El soci i els titulars de drets reals o de gravàmens sobre les participacions socials tenen dret a obtenir certificació de les participacions, drets o gravàmens registrats a nom seu.

6. Transmissió de les participacions socials

Documentació de les transmissions

La transmissió de les participacions socials, així com la constitució del dret real de penyora sobre aquestes, han de constar en document públic.

Entenent-se per “document públic” tot aquell autoritzat “per un notari o empleat públic competent, amb les solemnitats requerides per la Llei” (art. 1216 Cc).

La constitució de drets reals diferents de la penyora sobre les participacions socials ha de constar en escriptura pública.

L'adquirent de les participacions socials pot exercitar els drets de soci davant de la societat des que aquesta tinga coneixement de la transmissió o constitució del gravamen.

Règim general de les transmissions

El règim de la transmissió de les participacions socials és el vigent en la data en què el soci haja comunicat a la societat el propòsit de transmetre o, si s'escau, en la data de mort del soci o en la de l'adjudicació judicial o administrativa.

Ineficàcia de les transmissions amb infracció de llei o dels estatuts

Les transmissions de participacions socials que no s'ajusten al que preveu la llei o, si s'escau, al que estableixen els estatuts no produeixen cap efecte davant de la societat.

Règim de la transmissió voluntària per actes entre vius

Llevat de disposició **contrària** dels estatuts, és **lliure** la transmissió voluntària de participacions per actes entre vius

entre socis,

així com la realitzada a favor del cònjuge, ascendent o descendent del soci,

o a favor de societats pertanyents al mateix grup que la transmissora.

En els altres casos, la transmissió està sotmesa a les regles i limitacions que estableixen els estatuts i, si no n'hi ha, les que estableix la LSC.

A falta de regulació estatutària, la transmissió voluntària de participacions socials per actes entre vius es regeix per les regles següents:

- a) El soci que es propose transmetre la seua participació o participacions ho ha de comunicar per escrit als administradors, i ha de fer constar el nombre i les característiques de les participacions que pretén transmetre, la identitat de l'adquirent i el preu i unes altres condicions de la transmissió.
- b) La transmissió queda sotmesa al consentiment de la societat, que s'expressa mitjançant acord de la junta general, amb la inclusió prèvia de l'assumpte en l'ordre del dia, adoptat per la majoria ordinària establerta per la llei.

c) La societat només pot denegar el consentiment si comunica al transmissor, per conducte notarial, la identitat d'un o diversos socis o tercers que adquirisquen la totalitat de les participacions. No és necessària cap comunicació al transmissor si va concórrer a la junta general on es van adoptar aquests acords. Els socis concurrents a la junta general tenen preferència per a l'adquisició. Si són diversos els socis concurrents interessats a adquirir, s'han de distribuir les participacions entre tots ells a prorrata de la seua participació en el capital social.

Quan no siga possible comunicar la identitat d'un o diversos socis o tercers adquirents de la totalitat de les participacions, la junta general pot acordar que siga la mateixa societat la que adquirisca les participacions que cap soci o tercer acceptat per la junta vulga adquirir, d'acord amb el que estableix l'article 140.

d) El preu de les participacions, la forma de pagament i les altres condicions de l'operació són les convingudes i comunicades a la societat pel soci transmissor. Si el pagament de la totalitat o de part del preu està ajornat en el projecte de transmissió, per a l'adquisició de les participacions és requisit previ que una entitat de crèdit garantisca el pagament del preu ajornat.

En els casos en què la transmissió projectada siga a títol onerós diferent de la compravenda o a títol gratuït, el preu d'adquisició és el fixat de comú acord per les parts i, si no, el valor raonable de les participacions el dia en què s'haja comunicat a la societat el propòsit de transmetre. S'entén per valor raonable el que determine un expert independent, diferent de l'auditor de la societat, designat a aquest efecte pels administradors de la societat.

En els casos d'aportació a societat anònima o comanditària per accions, s'entén per valor real de les participacions el que resulte de l'informe elaborat per l'expert independent nomenat pel registrador mercantil.

e) El document públic de transmissió s'ha d'atorgar en el termini d'un mes a comptar de la comunicació per la societat de la identitat de l'adquirent o adquirents.

f) El soci pot transmetre les participacions en les condicions comunicades a la societat, quan hagen transcorregut tres mesos des que haja posat en coneixement d'aquesta el seu propòsit de transmetre sense que la societat li haja comunicat la identitat de l'adquirent o adquirents.

En els estatuts **no es pot atribuir** a l'auditor de comptes de la societat la fixació del valor que s'haja de determinar als efectes de la seua transmissió.

Clàusules estatutàries prohibides

Són nul·les les clàusules estatutàries que facen **pràcticament lliure** la transmissió voluntària de les participacions socials per actes entre vius.

Són nul·les les clàusules estatutàries per les quals el soci que oferisca la totalitat o part de les seues participacions **quede obligat** a transmetre'n un nombre diferent del de les oferides.

Només són vàlides les clàusules que prohibisquen la transmissió voluntària de les participacions socials per actes entre vius, si els estatuts reconeixen al soci el **dret a separar-se** de la societat en qualsevol moment. La incorporació d'aquestes clàusules als estatuts socials exigeix el consentiment de tots els socis.

No obstant açò anterior, els estatuts poden impedir la transmissió voluntària de les participacions per actes entre vius, o l'exercici del dret de separació, durant un període de temps **no superior a cinc anys** a comptar des de la constitució de la societat, o per a les participacions procedents d'una ampliació de capital, des de l'atorgament de l'escriptura pública de la seua execució.

Règim de la transmissió forçosa

L'embargament de participacions socials, en qualsevol procediment de constrenyiment, ha de ser **notificat immediatament a la societat** pel jutge o l'autoritat administrativa que l'haja decretat, i s'hi ha de fer constar la identitat de l'embargador, així com les participacions embargades.

La societat ha de fer l'anotació de l'embargament en el llibre registre de socis, i remetre immediatament a tots els socis una còpia de la notificació rebuda.

Celebrada la subhasta o, si es tracta de qualsevol altra forma d'alienació forçosa legalment prevista, en el moment anterior a l'adjudicació, **queda en suspens** l'aprovació de la rematada i l'adjudicació de les participacions socials embargades.

El jutge o l'autoritat administrativa remeten a la societat testimoni literal de l'acta de subhasta o de l'acord d'adjudicació i, si s'escau, de l'adjudicació sol·licitada pel creditor. La societat ha de traslladar una còpia d'aquest testimoni a tots els socis en el termini màxim de cinc dies a comptar des de la seua recepció.

La rematada o l'adjudicació al creditor seran fermes transcorregut un mes a comptar des de la recepció per la societat del testimoni anteriorment indicat.

Fins que no adquirisquen fermesa, **els socis** i, si no, i només per al cas que els estatuts establisquen en el seu favor el dret d'adquisició preferent, **la societat**, es poden **subrogar** en lloc del més-dient o, si s'escau, del creditor, mitjançant l'acceptació expressa de **totes les condicions de la subhasta** i la consignació íntegra de l'import de la rematada o, si s'escau, de l'adjudicació al creditor i de totes les despeses causades.

Si la subrogació l'exerceixen diversos socis, les participacions es distribueixen entre tots a prorrata de les seues respectives parts socials.

Règim de la transmissió per causa de mort

L'adquisició d'alguna participació social per successió hereditària confereix a l'hereu o legatari la condició de soci.

No obstant açò anterior, els estatuts poden establir a favor dels socis supervivents, i, si no, a favor de la societat, un dret d'adquisició de les participacions del soci mort, apreciades en el valor raonable que tingueren el dia de la mort del soci, el preu de les quals es paga al comptat.

La valoració es regeix pel que disposa la LSC per als casos de separació de socis i el dret d'adquisició s'ha d'exercitar en el termini màxim de tres mesos a comptar des de la comunicació a la societat de l'adquisició hereditària.

**7. Règim dels negocis sobre les accions i les participacions socials pròpies.
L'autocartera**

Adquisició originària

Prohibició

En cap cas les societats de capital poden assumir o subscriure les seues pròpies participacions o accions ni les creades o emeses per la seua societat dominant

Adquisició originària per la societat de responsabilitat limitada

L'adquisició originària per la societat de responsabilitat limitada de participacions pròpies o de participacions o accions de la societat dominant **és nul·la de ple dret.**

Adquisició originària per la societat anònima

Les accions subscrietes infringint la prohibició de l'article 134 LSC són propietat de la societat anònima subscriptora.

Quan es tracte de subscripció d'accions pròpies, l'obligació de desemborsar **recau solidàriament sobre** els socis fundadors o els promotors i, en cas d'augment de capital social, sobre els administradors.

Quan es tracte d'assumpció de participacions socials o de subscripció d'accions de la societat dominant, l'obligació de desemborsar **recau solidàriament sobre** els administradors de la societat adquirent i els de la societat dominant.

Conseqüències de la infracció

Les participacions socials i les accions adquirides per societat anònima en contravenció del que disposa l'article 134 **s'han d'alienar en el termini màxim d'un any** a comptar des de la data de la primera adquisició.

Transcorregut aquest termini sense que haja tingut lloc l'alienació, els administradors procedeixen immediatament a convocar junta general perquè acorde **l'amortització de les accions pròpies amb la consegüent reducció del capital social**.

En cas que la societat no haja reduït el capital social dins dels dos mesos següents a la data de finalització del termini per a l'alienació, **qualsevol interessat** pot sol·licitar la reducció del capital al secretari judicial o registrador mercantil del lloc del domicili social.

Els administradors estan obligats a sol·licitar la reducció judicial o registral del capital social quan l'acord de la junta haja estat contrari a aquesta reducció o no es puga assolir.

L'expedient davant el secretari judicial s'ha de tramitar de conformitat amb el que estableix la Llei de jurisdicció voluntària. La sol·licitud dirigida al registrador mercantil s'ha de tramitar d'acord amb el que preveu el Reglament del Registre Mercantil.

La decisió favorable o desfavorable es pot recórrer davant el jutge mercantil.

Les participacions socials o accions de la societat dominant les ha d'alienar a instància de part interessada el secretari judicial o el registrador mercantil de conformitat amb el procediment que preveuen la Llei de jurisdicció voluntària per a aquells i el Reglament del Registre Mercantil per a aquests.

Adquisició derivativa realitzada per societat de responsabilitat limitada

Adquisicions derivatives permeses

La societat de responsabilitat limitada només pot adquirir les seues pròpies participacions, o participacions o accions de la seua societat dominant, en els casos següents:

- a) Quan formen part d'un patrimoni adquirit a títol universal, o siguen adquirides a títol gratuït, o com a conseqüència d'una adjudicació judicial per satisfer un crèdit de la societat contra el seu titular.
- b) Quan les participacions pròpies s'adquirisquen en execució d'un acord de reducció del capital adoptat per la junta general.
- c) Quan les participacions pròpies s'adquirisquen en el cas que preveu l'article 109.3.
- d) Quan l'adquisició haja estat autoritzada per la junta general, s'efectue amb càrrec a beneficis o reserves de lliure disposició i tinga per objecte participacions d'un soci separat o exclòs de la societat, participacions que s'adquirisquen com a conseqüència de l'aplicació d'una clàusula restrictiva de la seua transmissió, o participacions transmises per causa de mort.

Les adquisicions realitzades fora d'aquests casos són nul·les de ple dret.

Amortització o alienació

Les participacions pròpies adquirides per la societat de responsabilitat limitada s'han **d'amortitzar o alienar**, respectant en aquest cas el règim legal i estatutari de transmissió, en el termini de **tres anys**.

L'alienació no es pot efectuar a un preu inferior al valor raonable de les participacions, fixat d'acord amb el que preveu aquesta Llei per als casos de separació de socis.

Quan l'adquisició no comporte devolució d'aportacions als socis, la societat ha de **dotar una reserva** per l'import del valor nominal de les participacions amortitzades, la qual és **indisponible** fins que transcorren **cinc anys** a comptar des de la publicació de la reducció en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil, llevat que abans del venciment d'aquest termini s'hagen satisfet tots els deutes socials contrets amb anterioritat a la data en què la reducció siga oposable a tercers.

Si les participacions **no són alienades** en el termini assenyalat, la societat ha d'acordar immediatament la seua **amortització i la reducció del capital**.

Si la societat omet aquestes mesures, qualsevol interessat pot sol·licitar que les adopte el secretari judicial o el registrador mercantil del domicili social.

Els administradors de la societat adquirent estan obligats a sol·licitar l'adopció d'aquestes mesures quan, per les circumstàncies que siguen, no es puga assolir el corresponent acord d'amortització i de reducció del capital.

Negocis prohibits a la societat de responsabilitat limitada

La societat de responsabilitat limitada no pot acceptar en penyora o en una altra forma de garantia les seues pròpies participacions ni les participacions creades ni les accions emeses per societat del grup a què pertanya.

La societat de responsabilitat limitada no pot anticipar fons, concedir crèdits o préstecs, prestar garantia, ni facilitar assistència financera per a l'adquisició de les seues pròpies participacions o de les participacions creades o les accions emeses per societat del grup a què la societat pertanya.

Adquisició derivativa realitzada per societat anònima

La societat anònima pot adquirir les seues pròpies accions, o les participacions o accions de la seua societat dominant, en els casos següents (supòsits de lliure adquisició):

- a) Quan les accions pròpies s'adquirisquen en execució d'un acord de reducció del capital adoptat per la junta general de la societat.
- b) Quan les participacions o accions formen part d'un patrimoni adquirit a títol universal.
- c) Quan les participacions o les accions que estiguen íntegrament alliberades siguen adquirides a títol gratuït.
- d) Quan les participacions o les accions íntegrament alliberades s'adquirisquen com a conseqüència d'una adjudicació judicial per satisfer un crèdit de la societat davant del seu titular.

La societat anònima també pot adquirir les seues pròpies accions i les participacions creades o les accions emeses per la seua societat dominant, quan concorren les condicions de l'article 146 LSC (Adquisicions derivatives condicionades).

Obligació d'alienar

Les participacions o accions adquirides d'acord amb el que disposen les lletres b i c de l'article anterior s'han d'alienar en un termini màxim de tres anys a comptar de la data d'adquisició, llevat que prèviament s'hagen amortitzat mitjançant reducció del capital social o que, sumades a les que ja posseïsquen la societat adquirent i les seues filials i, si s'escau, la societat dominant i les seues filials, no excedisquen el 20% del capital social.

Transcorregut el termini sense que haja tingut lloc l'alienació, és aplicable el que preveuen els apartats 2 i 3 de l'article 139 (reducció capital).

Acceptació en garantia i assistència financera a la societat anònima

Acceptació en garantia d'accions pròpies i de participacions o accions de la societat dominant

La societat anònima només pot acceptar en penyora o en una altra forma de garantia les seues pròpies accions, o les participacions creades o les accions emeses per la societat dominant, dins dels límits i amb els mateixos requisits aplicables a la seua adquisició.

El que disposa l'apartat anterior no s'aplica a les operacions fetes en l'àmbit de les activitats ordinàries dels bancs i unes altres entitats de crèdit. Aquestes operacions, tanmateix, han de complir el requisit a què es refereix la lletra c de l'article anterior.

El que estableix l'article anterior és aplicable, en el que siga compatible, a les participacions o accions posseïdes en concepte de penyora o d'una altra forma de garantia.

Assistència financera per a l'adquisició d'accions pròpies i de participacions o accions de la societat dominant

La societat anònima no pot anticipar fons, concedir crèdits o préstecs, prestar garanties ni facilitar cap tipus d'assistència financera per a l'adquisició de les seues accions o de participacions o accions de la seua societat dominant per un tercer.

La prohibició que estableix l'apartat anterior no s'aplica als negocis dirigits a facilitar al personal de l'empresa l'adquisició de les accions de la mateixa societat o de participacions o accions de qualsevol altra societat pertanyent al mateix grup.

La prohibició que estableix l'apartat primer no s'aplica a les operacions efectuades per bancs i unes altres entitats de crèdit en l'àmbit de les operacions ordinàries pròpies del seu objecte social que se sufraguen amb càrrec a béns lliures de la societat.

En el patrimoni net del balanç, la societat ha d'establir una reserva equivalent a l'import dels crèdits anotats en l'actiu.

Règim sancionador

L'efectivitat de la disciplina en matèria de negocis sobre accions o participacions pròpies i participacions recíproques es reforça amb la previsió d'un sistema de sancions administratives.

Les infraccions en aquesta matèria se sancionen amb una multa per import de fins al valor nominal de les participacions assumides o les accions subscrietes, adquirides o acceptades en garantia per la societat o adquirides per un tercer amb assistència financera o, si s'escau, les no alienades o amortitzades. L'incompliment del deure d'alienar o amortitzar es considera com a infracció independent.

Per a la graduació de la multa s'atén l'entitat de la infracció, així com els perjudicis ocasionats a la societat, als seus socis, i a tercers.

Es reputen com a responsables de la infracció els administradors de la societat infractora i, si s'escau, els de la societat dominant que hagen induït a cometre la infracció.

Es consideren com a administradors no només els membres del consell d'administració, sinó també els directius o persones amb poder de representació de la societat infractora.

Aquestes infraccions i sancions prescriuen als tres anys.

A la societat de responsabilitat limitada, les infraccions se sancionen prèvia instrucció del procediment pel Ministeri d'Economia i Hisenda, amb audiència dels interessats i de conformitat amb el Reglament del procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora.

A la societat anònima, la competència per a la iniciació, instrucció i resolució dels expedients sancionadors s'atribueix a la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

8. Copropietat i drets reals sobre les accions i les participacions socials

Copropietat de participacions socials o d'accions

En cas de copropietat sobre una o diverses participacions o accions, els copropietaris han de **designar** una sola persona per a l'exercici dels drets de soci, i han de respondre **solidàriament** davant de la societat de totes les obligacions que deriven d'aquesta condició.

La mateixa regla s'aplica als altres supòsits de cotitularitat de drets sobre participacions o accions.

Usdefruit de participacions socials o d'accions

En cas d'usdefruit de participacions o d'accions **la qualitat de soci resideix en el nu propietari**, però l'usufructuari té **dret en tot cas als dividends** acordats per la societat durant l'usdefruit.

Llevat de disposició contrària dels estatuts, l'exercici dels altres **drets del soci correspon al nu propietari**.

L'usufructuari queda obligat a facilitar al nu propietari l'exercici d'aquests drets.

En les relacions entre l'usufructuari i el nu propietari regeix el que determine el títol constitutiu de l'usdefruit i, si no, el que preveu la LSC i, supletòriament, el que disposa el Codi civil.

Regles de liquidació de l'usdefruit

Finalitzat l'usdefruit, l'usufructuari pot exigir del nu propietari l'increment de valor experimentat per les participacions o accions usufructuades que corresponga als beneficis propis de l'explotació de la societat integrats durant l'usdefruit en les reserves expresses que figuren en el balanç de la societat, siga quina en siga la naturalesa o denominació.

Dissolta la societat durant l'usdefruit, l'usufructuari pot exigir del nu propietari una part de la quota de liquidació equivalent a l'increment de valor de les participacions o accions usufructuades que preveu l'apartat anterior. L'usdefruit s'estén a la resta de la quota de liquidació.

Si les parts no arriben a un acord sobre l'import a abonar en els supòsits que preveuen els dos apartats anteriors, aquest l'ha de fixar, a petició de qualsevol de les parts i a costa de totes dues, un expert independent, diferent de l'auditor de la societat, que designe a aquest efecte el Registre Mercantil.

El títol constitutiu de l'usdefruit de participacions pot disposar regles de liquidació diferents de les que preveu aquest article.

Usdefruit i drets de preferència

En els casos d'augment del capital de la societat, si el nu propietari no ha exercitat o alienat el dret d'assumpció o de subscripció preferent deu dies abans de l'extinció del termini fixat per al seu exercici, **l'usufructuari està legitimat per procedir a la venda dels drets o a l'assumpció o subscripció de les participacions o accions.**

Quan s'alienen els drets d'assumpció o de subscripció, bé pel nu propietari, bé per l'usufructuari, l'usdefruit s'estén a l'import obtingut per l'alienació.

Quan s'assumisquen noves participacions o se subscriuen noves accions, bé pel nu propietari, bé per l'usufructuari, l'usdefruit s'estén a les participacions o accions el desemborsament de les quals s'ha pogut realitzar amb el valor total dels drets utilitzats en l'assumpció o subscripció, calculat pel seu valor teòric. La resta de les participacions assumides o de les accions subscrites pertany en plena propietat a aquell que n'haja desemborsat l'import.

Si durant l'usdefruit s'augmenta el capital amb càrrec als beneficis o reserves constituïdes durant aquest, les noves participacions o accions corresponen al nu propietari, però l'usdefruit s'hi estén.

El títol constitutiu de l'usdefruit de participacions pot establir regles diferents de les que preveuen els apartats anteriors.

En la societat anònima, l'usufructuari té els mateixos drets en els casos d'emissió d'obligacions convertibles en accions de la societat.

Usdefruit d'accions no alliberades

Quan l'usdefruit recaiga sobre accions no alliberades totalment, el nu propietari és l'obligat davant de la societat a efectuar el pagament de la part no desemborsada.

Efectuat el pagament, té dret a exigir de l'usufructuari, fins a l'import dels fruits, l'interès legal de la quantitat invertida.

Si no ha complit aquesta obligació cinc dies abans del venciment del termini fixat per realitzar el pagament, l'usufructuari ho pot fer, sense perjudici de repetir contra el nu propietari en acabar l'usdefruit.

Penyora de participacions o d'accions

Llevat de disposició contrària dels estatuts, en cas de penyora de participacions o accions correspon **al propietari l'exercici dels drets de soci**.

El creditor pignoratiu queda obligat a facilitar l'exercici d'aquests drets.

En cas d'execució de la penyora de participacions s'apliquen les regles previstes per al cas de transmissió forçosa per l'article 109 LSC.

En la societat anònima, si el propietari incompleix l'obligació de desemborsament pendent, el creditor pignoratiu pot complir per si mateix aquesta obligació o procedir a la realització de la penyora.

Embargament de participacions o d'accions

En cas d'embargament de participacions o d'accions, s'observen les regles de la penyora sempre que siguin compatibles amb el règim específic de l'embargament.

TEMA VIII

LES SOCIETATS DE CAPITAL (III). ÒRGANS DE LES SOCIETATS DE CAPITAL. LA JUNTA GENERAL I L'ÒRGAN D'ADMINISTRACIÓ

1. Concepte d'òrgan social i sistema d'òrgans en les societats de capital
2. Concepte, classes i competències de les juntes generals
3. Requisits de convocatòria, constitució i celebració de la junta general
4. L'acta de la junta general. Contingut, modes d'aprovació i classes
5. Certificacions i elevació a públic dels acords socials
6. La impugnació dels acords de la junta general
7. El sotmetiment a arbitratge de les divergències o els litigis entre socis
8. Concepte i competències de l'òrgan d'administració
9. Estructura de l'òrgan d'administració
10. Àmbit de representació de l'òrgan d'administració
11. Nomenament i cessament dels administradors
12. Retribució dels administradors
13. Deures dels administradors
14. La responsabilitat dels administradors. L'acció social i l'acció individual de responsabilitat
15. Règim jurídic del Consell d'Administració. La delegació de facultats: comissions executives i consellers delegats

1. Concepte d'òrgan social i sistema d'òrgans en les societats de capital

Les societats anònimes i limitades responen a un mateix model d'organització corporativa, que en essència descansa sobre l'existència d'una dualitat d'òrgans:

La **junta general**, com a òrgan deliberant que reuneix els socis i que expressa amb els seus acords la voluntat social.

Els **administradors**, que són l'òrgan executiu encarregat de la gestió de la societat i de representar-la en les seues relacions amb tercers.

2. Concepte, classes i competències de les juntes generals

Junta general

Concepte

Els socis, reunits en junta general, decideixen per la majoria legal o estatutàriament establerta, en els assumptes propis de la competència de la junta.

Tots els socis, fins i tot els dissidents i els que no hagen participat en la reunió, queden sotmesos als acords de la junta general.

Intervenció de la junta general en afers de gestió

Tret que hi haja una disposició contrària dels estatuts, la junta general de les societats de capital pot impartir instruccions a l'òrgan d'administració o sotmetre a la seua autorització l'adopció per aquest òrgan de decisions o acords sobre determinats afers de gestió.

Competència de la junta

És competència de la junta general deliberar i acordar sobre els afers següents:

- a) L'aprovació dels comptes anuals, l'aplicació del resultat i l'aprovació de la gestió social.
- b) El nomenament i la separació dels administradors, dels liquidadors i, si s'escau, dels auditors de comptes, així com l'exercici de l'acció social de responsabilitat contra qualsevol d'aquests.
- c) La modificació dels estatuts socials.
- d) L'augment i la reducció del capital social.
- e) La supressió o limitació del dret de subscripció preferent i d'assumpció preferent.
- f) L'adquisició, l'alienació o l'aportació a una altra societat **d'actius essencials**. Es presumeix el caràcter essencial de l'actiu quan l'import de l'operació superi el 25% del valor dels actius que figuren en l'últim balanç aprovat.
- g) La transformació, la fusió, l'escissió o la cessió global d'actiu i passiu i el trasllat de domicili a l'estranger.
- h) La dissolució de la societat.
- i) L'aprovació del balanç final de liquidació.
- j) Qualsevol altres afers que determinen la llei o els estatuts.

Classes de juntes

Les juntes generals de les societats de capital poden ser ordinàries o extraordinàries.

Junta ordinària

La junta general ordinària, prèviament convocada a l'efecte, es reuneix necessàriament dins dels sis primers mesos de cada exercici, per, si s'escau, aprovar la gestió social, els comptes de l'exercici anterior i resoldre sobre l'aplicació del resultat.

La junta general ordinària és vàlida encara que haja estat convocada o tinga lloc fora de termini.

Junta extraordinària

Tota junta que no siga la que preveu l'article anterior té la consideració de junta general extraordinària.

Junta universal

La junta general queda vàlidament constituïda per tractar qualsevol assumpte, sense necessitat de convocatòria prèvia, sempre que estiga present o representada la totalitat del capital social i els concurrents accepten per unanimitat la celebració de la reunió.

La junta universal es pot reunir en qualsevol lloc del territori nacional o de l'estranger.

3. Requisits de convocatòria, constitució i celebració de la Junta General

Convocatòria de la junta

Competència per convocar

La junta general la convoquen els administradors i, si s'escau, els liquidadors de la societat.

Deure de convocar

Els administradors han de convocar la junta general sempre que ho consideren necessari o convenient per als interessos socials, i en tot cas, en les dates o períodes que determinen la llei i els estatuts.

Sol·licitud de convocatòria per la minoria

Els administradors han de convocar la junta general quan ho sol·liciten un o diversos socis que representen, almenys, el 5% del capital social, i han d'expressar en la sol·licitud els assumptes que cal tractar.

En aquest cas, la junta general ha de ser convocada perquè tinga lloc dins dels dos mesos següents a la data en què s'haja requerit notarialment els administradors per convocar-la, i s'han d'incloure necessàriament en l'ordre del dia els assumptes que hagen estat objecte de sol·licitud.

Competència per a la convocatòria de qualsevol soci

Si la junta general ordinària o les juntes generals previstes en els estatuts no es convoquen dins del corresponent termini legal o establert estatutàriament, les pot convocar, a sol·licitud de qualsevol soci, prèvia audiència dels administradors, el secretari judicial o el registrador mercantil del domicili social.

Si els administradors no atenen oportunament la sol·licitud de convocatòria de la junta general efectuada per la minoria, pot efectuar la convocatòria, prèvia audiència dels administradors, el secretari judicial o el registrador mercantil del domicili social.

El secretari judicial ha de procedir a convocar la junta general de conformitat amb el que estableix la legislació de jurisdicció voluntària.

El registrador mercantil ha de procedir a convocar la junta general en el termini d'un mes des que s'haja formulat la sol·licitud, ha d'indicar el lloc, el dia i l'hora per a la celebració, així com l'ordre del dia, i ha de designar el president i el secretari de la junta.

Contra la resolució per la qual s'acorde la convocatòria de la junta general no es pot interposar cap recurs.

Les despeses de la convocatòria registral són a compte de la societat.

Complement de convocatòria

A la societat anònima, els accionistes que representen, almenys, el 5% del capital social poden sol·licitar que es publiqui un complement a la convocatòria d'una junta general d'accionistes que incloga un o més punts en l'ordre del dia.

L'exercici d'aquest dret s'ha de fer mitjançant una notificació fefaent que s'ha de rebre en el domicili social dins dels cinc dies següents a la publicació de la convocatòria.

El complement de la convocatòria s'ha de publicar amb quinze dies d'antelació com a mínim a la data establerta per a la reunió de la junta.

La falta de publicació del complement de la convocatòria en el termini fixat legalment és causa de nul·litat de la junta.

Forma de la convocatòria

La junta general s'ha de convocar mitjançant un anunci publicat a la pàgina web de la societat si aquesta ha estat creada, inscrita i publicada en els termes que preveu l'article 11 bis LSC.

Quan la societat no haja acordat la creació de la seua pàgina web o aquesta encara no estiga inscrita i publicada adequadament, la convocatòria s'ha de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil i en un dels diaris de més circulació a la província en què estiga situat el domicili social.

En substitució de la forma de convocatòria anterior, els estatuts poden establir que la convocatòria es realitze per qualsevol procediment de comunicació individual i escrita, que assegure la recepció de l'anunci per tots els socis al domicili designat a l'efecte o en què conste en la documentació de la societat.

En el cas de socis que residisquen a l'estranger, els estatuts poden preveure que només siguen convocats individualment si han designat un lloc del territori nacional per a notificacions.

Els estatuts poden establir mecanismes addicionals de publicitat als previstos a la llei i imposar a la societat la gestió telemàtica d'un sistema d'alerta als socis dels anuncis de convocatòria inserits al web de la societat.

Contingut de la convocatòria

En tot cas, la convocatòria ha d'expressar el nom de la societat, la data i l'hora de la reunió, l'ordre del dia, en què han de figurar els assumptes que cal tractar, i el càrrec de la persona o persones que facen la convocatòria.

Lloc de celebració

Llevat de disposició contrària dels estatuts, la junta general té lloc al terme municipal on la societat tinga el domicili.

Si en la convocatòria no consta el lloc de celebració, s'entén que la junta ha estat convocada perquè tinga lloc en el domicili social.

Termini previ de la convocatòria

Entre la convocatòria i la data prevista perquè tinga lloc la reunió hi ha d'haver un termini de, com a mínim, un mes a les societats anònimes i quinze dies a les societats de responsabilitat limitada. Això llevat del que s'estableix per al complement de convocatòria.

En els casos de convocatòria individual a cada soci, el termini es computa a partir de la data en què s'haja remès l'anunci a l'últim d'ells.

Segona convocatòria

En l'anunci de la convocatòria de les societats anònimes, s'hi pot fer constar, així mateix, la data en què la junta, si escau, s'ha de reunir en segona convocatòria.

Entre la primera i la segona reunió ha de passar, almenys, un termini de vint-i-quatre hores.

Si la junta general adequadament convocada no té lloc en primera convocatòria, ni s'ha previst en l'anunci la data de la segona, aquesta s'ha d'anunciar, amb els mateixos requisits de publicitat que la primera, dins dels quinze dies següents a la data de la junta no celebrada i amb vuit d'antelació a la data de la reunió.

Dret d'assistència a la Junta

En la societat de responsabilitat limitada tots els socis tenen dret a assistir a la junta general. Els estatuts no poden exigir per a l'assistència a la junta general la titularitat d'un nombre mínim de participacions.

En les societats anònimes els estatuts poden exigir, respecte de totes les accions, siga quina en la classe o sèrie, **la possessió d'un nombre mínim** per assistir a la junta general sense que, en cap cas, el nombre exigít pugui ser superior a **l'u per mil del capital social**.

En la societat anònima els estatuts poden condicionar el dret d'assistència a la junta general a la **legitimació anticipada** de l'accionista, però en cap cas poden impedir l'exercici d'aquest dret als titulars d'accions nominatives i d'accions representades per mitjà d'anotacions en compte que les tinguen inscrites en els seus registres respectius amb cinc dies d'antelació a aquell en què haja de tenir lloc la junta, ni als tenidors d'accions al portador que amb la mateixa antelació hagen efectuat el dipòsit de les seues accions o, si s'escau, del certificat acreditatiu del seu dipòsit en una entitat autoritzada, en la forma prevista pels estatuts.

Si els estatuts no contenen una previsió sobre aquest últim respecte, el dipòsit es pot fer en el domicili social.

El document que acredite el compliment d'aquests requisits és nominatiu i té eficàcia legitimadora davant la societat.

Deure d'assistència dels administradors

Els administradors han d'assistir a les juntes generals.

Autorització per assistir

Els estatuts poden autoritzar o ordenar l'assistència de directors, gerents, tècnics i altres persones que tinguen interès en la bona marxa dels afers socials.

El president de la junta general pot autoritzar l'assistència de qualsevol altra persona que considere convenient. La junta, no obstant això, pot revocar aquesta autorització.

Aquest règim és aplicable a la societat de responsabilitat limitada, llevat que els estatuts disposen una altra cosa.

Assistència telemàtica

Si a les societats anònimes els estatuts preveuen la possibilitat d'assistència a la junta per mitjans telemàtics, que garantisquen adequadament la identitat del subjecte, en la convocatòria s'han de descriure els terminis, les formes i maneres d'exercici dels drets dels accionistes previstos pels administradors per permetre el desenvolupament ordenat de la junta.

En particular, els administradors poden determinar que les intervencions i propostes d'acords que, de conformitat amb la LSC, tinguen intenció de formular els qui hagen d'assistir per mitjans telemàtics es remeten a la societat amb anterioritat al moment de la constitució de la junta. Les respostes als accionistes que exerciten el seu dret d'informació durant la junta s'han de produir per escrit durant els set dies següents a la finalització de la junta.

Representació voluntària a la junta general de la societat de responsabilitat limitada

El soci només es pot fer representar en la junta general pel seu cònjuge, ascendent o descendent, per un altre soci o per una persona que tinga poder general conferit en un document públic amb facultats per administrar tot el patrimoni que el representat tinga en territori nacional.

Els estatuts poden autoritzar la representació per mitjà d'unes altres persones.

La representació s'ha de conferir per escrit. Si no consta en un document públic, ha de ser especial per a cada junta.

La representació comprèn la totalitat de les participacions de què siga titular el soci representat.

Representació voluntària en la junta general de la societat anònima

Tot accionista que tinga dret d'assistència es pot fer representar en la junta general per mitjà d'una altra persona, encara que aquesta no siga accionista. Els estatuts poden limitar aquesta facultat.

La representació s'ha de conferir per escrit o per mitjans de comunicació a distància que complisquen els requisits que estableix la Llei per a l'exercici del dret de vot a distància i amb caràcter especial per a cada junta.

Revocació de la representació

La representació és sempre revocable. L'assistència personal a la junta del representat té valor de revocació.

Sol·licitud pública de representació en les societats anònimes

En les societats anònimes, en cas que els administradors, les entitats dipositàries dels títols o les encarregades del registre d'anotacions en compte sol·liciten la representació per a si mateixos o per a un altre i, en general, sempre que la sol·licitud es formule de manera pública, el document en què conste el poder ha de contenir o portar annex l'ordre del dia, així com la sol·licitud d'instruccions per a l'exercici del dret de vot i la indicació del sentit en què vota el representant en cas que no s'impartisquen instruccions precises.

Per excepció, el representant pot votar en sentit diferent quan es presenten circumstàncies ignorades en el moment de l'enviament de les instruccions i es corre el risc de perjudicar els interessos del representat. En cas de vot emès en sentit diferent de les instruccions, el representant ha d'informar immediatament el representat, per mitjà d'un escrit en què explique les raons del vot.

S'entén que hi ha hagut sol·licitud pública quan una mateixa persona té la representació de més de tres accionistes.

El que disposa aquest article és aplicable als membres del consell de control d'una societat anònima europea domiciliada a Espanya que haja optat pel sistema dual.

Dret de vot

En la societat de responsabilitat limitada, **llevat de disposició contrària dels estatuts socials**, cada participació social concedeix al seu titular el dret a emetre un vot.

En la societat anònima **no és vàlida la creació d'accions** que de manera directa o indirecta alteren **la proporcionalitat** entre el valor nominal de l'acció i el dret de vot.

En la societat anònima, els estatuts poden fixar amb caràcter general el **nombre màxim de vots que poden emetre un mateix accionista, les societats pertanyents a un mateix grup o els qui actuen de manera concertada amb els anteriors**, sense perjudici de l'aplicació a les societats cotitzades del que estableix l'article 527 LSC:

Nul·litat de les clàusules limitatives del dret de vot: En les societats anònimes cotitzades les clàusules estatutàries que, directament o indirectament, fixen amb caràcter general el nombre màxim de vots que poden emetre un mateix accionista, les societats pertanyents a un mateix grup o els qui actuen de manera concertada amb els anteriors, **queden sense efecte quan**, després d'una **oferta pública d'adquisició**, l'oferent haja aconseguit un percentatge igual o superior al 70% del capital que conferisca drets de vot, llevat que l'oferent no estiga subjecte a mesures de neutralització equivalents o no n'haja adoptat.

Especialitats en l'exercici dels drets d'assistència i vot a les societats anònimes

Per a l'exercici del dret d'assistència a les juntes i el de vot és lícita l'agrupació d'accions.

De conformitat amb el que disposen els estatuts, el vot de les propostes sobre punts inclosos en l'ordre del dia de qualsevol classe de junta general el pot delegar o exercitar l'accionista mitjançant correspondència postal, electrònica o qualsevol altre mitjà de comunicació a distància, sempre que es garantisca adequadament la identitat del subjecte que exerceix el dret de vot.

Els accionistes que emeten els vots a distància han de ser tinguts en compte als efectes de constitució de la junta com a presents.

Conflicte d'interessos

El soci no pot exercir el dret de vot corresponent a les seues accions o participacions quan es tracte d'adoptar un acord que tinga per objecte:

- a) autoritzar-lo a transmetre accions o participacions subjectes a una restricció legal o estatutària;
- b) excloure'l de la societat;
- c) alliberar-lo d'una obligació o concedir-li un dret;
- d) facilitar-li qualsevol tipus d'assistència financera, inclosa la prestació de garanties en favor seu, o
- e) dispensar-lo de les obligacions derivades del deure de lleialtat de conformitat amb el que preveu l'article 230.

En les societats anònimes, la prohibició d'exercir el dret de vot en els supòsits que preveuen les lletres a i b anteriors només és aplicable quan les clàusules estatutàries corresponents reguladores de la restricció a la lliure transmissió o l'exclusió prevegen aquesta prohibició expressament.

Les accions o participacions del soci que estiga en algunes de les situacions de conflicte d'interès que preveu l'apartat anterior es dedueixen del capital social per al càlcul de la majoria dels vots que en cada cas siga necessària.

En els casos de conflicte d'interès diferents dels que preveu l'apartat 1, no es priva els socis del seu dret de vot.

No obstant això, quan el vot del soci o socis incursos en conflicte haja estat decisiu per adoptar l'acord, correspon, en cas d'impugnació, a la societat i, si s'escau, al soci o socis afectats pel conflicte, la càrrega de la prova de la conformitat de l'acord a l'interès social.

Al soci o socis que impugnen els correspon l'acreditació del conflicte d'interès.

D'aquesta regla s'exceptuen els acords relatius al nomenament, el cessament, la revocació i l'exigència de responsabilitat dels administradors i qualssevol altres de significat anàleg en què el conflicte d'interès es referisca exclusivament a la posició que ocupa el soci en la societat.

En aquests casos, correspon a aquells que impugnen l'acreditació del perjudici a l'interès social.

Constitució de la junta

Mesa de la junta

Llevat de disposició contrària dels estatuts, el president i el secretari de la junta general són els del consell d'administració i, si no n'hi ha, els que designen els socis concurrents al començament de la reunió.

Llista d'assistents

Abans d'entrar en l'ordre del dia s'ha d'elaborar la llista dels assistents, en què s'expressen el caràcter o representació de cadascun i el nombre de participacions o d'accions pròpies o alienes amb què concorren.

Al final de la llista s'ha de determinar el nombre de socis presents o representats, així com l'import del capital del qual siguen titulars, especificant el que correspon als socis amb dret de vot.

A les societats de responsabilitat limitada la llista d'assistents s'ha d'incloure necessàriament en l'acta.

Constitució de la junta de la societat anònima (quòrums)

En les societats anònimes la junta general d'accionistes queda vàlidament constituïda en primera convocatòria quan els accionistes presents o representats tinguen, almenys, el 25% del capital subscrit amb dret de vot.

Els estatuts poden fixar un quòrum superior.

En segona convocatòria, és vàlida la constitució de la junta siga quin siga el capital que hi concórrega, llevat que els estatuts fixen un quòrum determinat, el qual, necessàriament, ha de ser inferior al que aquests estatuts hagen establert o exigisca la llei per a la primera convocatòria.

Quòrum de constitució reforçat en casos especials

En les societats anònimes, per tal que la junta general ordinària o extraordinària pugui acordar vàlidament

l'augment o la reducció del capital i qualsevol altra modificació dels estatuts socials, l'emissió d'obligacions,

la supressió o la limitació del dret d'adquisició preferent de noves accions,

així com la transformació, la fusió, l'escissió o la cessió global d'actiu i passiu i el trasllat de domicili a l'estranger,

és necessària, en primera convocatòria, la concurrència d'accionistes presents o representats que tinguen, almenys, el 50% del capital subscrit amb dret de vot.

En segona convocatòria n'hi ha prou amb la concurrència del 25% del capital esmentat.

Els estatuts socials poden elevar els quòrums que preveuen els apartats anteriors.

Dret d'informació a la societat de responsabilitat limitada

Els socis de la societat de responsabilitat limitada poden sol·licitar per escrit, amb anterioritat a la reunió de la junta general o verbalment durant aquesta reunió, els informes o aclariments que consideren necessaris sobre els assumptes inclosos en l'ordre del dia.

L'òrgan d'administració està obligat a proporcionar-los-els, en forma oral o escrita d'acord amb el moment i la naturalesa de la informació sol·licitada, llevat dels casos en què, segons el parer del mateix òrgan, la publicitat d'aquesta informació perjudique l'interès social.

No és procedent la denegació de la informació quan la sol·licitud tinga el suport de socis que representen, almenys, el 25% del capital social.

Dret d'informació a la societat anònima

Fins al setè dia anterior al que es preveu perquè tinga lloc la junta, els accionistes poden sol·licitar dels administradors les informacions o els aclariments que consideren necessaris sobre els afers que comprèn l'ordre del dia, o formular per escrit les preguntes que consideren pertinents.

Els administradors estan obligats a facilitar la informació per escrit fins al dia en què tinga lloc la junta general.

Durant la junta general, els accionistes de la societat poden sol·licitar verbalment les informacions o els aclariments que consideren convenients sobre els afers que comprèn l'ordre del dia. Si el dret de l'accionista no es pot satisfer en aquest moment, els administradors estan obligats a facilitar la informació sol·licitada per escrit, dins dels set dies següents al de la terminació de la junta.

Els administradors estan obligats a proporcionar la informació sol·licitada a l'empara dels dos apartats anteriors, llevat que aquesta informació siga innecessària per a la tutela dels drets del soci, que hi haja raons objectives per considerar que es podria utilitzar per a fins extrasocials o que la seua publicitat perjudique la societat o les societats vinculades.

La informació sol·licitada no es pot denegar quan donen suport a la sol·licitud accionistes que representen, almenys, el 25% del capital social. Els estatuts poden fixar un percentatge més petit, sempre que siga superior al 5% del capital social.

La vulneració del dret d'informació que preveu l'apartat 2 només faculta l'accionista per exigir el compliment de l'obligació d'informació i els danys i perjudicis que se li hagen pogut causar, però no és causa d'impugnació de la junta general.

En el supòsit d'utilització abusiva o perjudicial de la informació sol·licitada, el soci és responsable dels danys i perjudicis causats.

Adopció d'acords

Votació separada per afers

En la junta general, s'han de votar per separat els afers que siguen substancialment independents.

En tot cas, encara que figuren en el mateix punt de l'ordre del dia, s'han de votar de manera separada:

- a) El nomenament, la ratificació, la reelecció o la separació de cada administrador.
- b) En la modificació d'estatuts socials, la de cada article o grup d'articles que tinguen autonomia pròpia.
- c) Els afers en què així ho disposen els estatuts de la societat.

Majories en la societat de responsabilitat limitada

Majoria ordinària

A la societat de responsabilitat limitada els acords socials s'adopten per majoria dels vots emesos vàlidament, sempre que representen almenys un terç dels vots corresponents a les participacions socials en què es dividisca el capital social.

No es computen els vots en blanc.

Majoria legal reforçada

L'augment o la reducció del capital i qualsevol altra modificació dels estatuts socials requereixen el vot favorable de més de la meitat dels vots corresponents a les participacions en què es dividisca el capital social.

Per la sua part,

l'autorització als administradors perquè es dediquen, per compte propi o aliè, al mateix, gènere d'activitat que constituísca l'objecte social, o a un d'anàleg o complementari;

la supressió o la limitació del dret de preferència en els augments del capital;

la transformació, la fusió, l'escissió, la cessió global d'actiu i passiu i el trasllat del domicili a l'estranger,

i l'exclusió de socis

requereixen el vot favorable de, com a mínim, dos terços dels vots corresponents a les participacions en què es dividisca el capital social.

Majoria estatutària reforçada

Per a tots o alguns assumptes determinats, els estatuts poden exigir un percentatge de vots favorables superior al que estableix la llei, sense arribar a la unanimitat.

Els estatuts poden exigir, a més de la proporció de vots legalment o estatutàriament establerta, el vot favorable d'un determinat nombre de socis.

Majories a la societat anònima

En les societats anònimes, els acords socials s'adopten per majoria simple dels vots dels accionistes presents o representats a la junta, i un acord s'entén adoptat quan obtinga més vots a favor que en contra del capital present o representat.

Per a l'adopció dels acords amb quòrum de constitució reforçat, si el capital present o representat supera el 50%, n'hi ha prou que l'acord s'adopti per majoria absoluta.

Tanmateix, es requereix el vot favorable dels dos terços del capital present o representat a la junta quan en segona convocatòria concórreguen accionistes que representen el 25% o més del capital subscrit amb dret de vot sense assolir el 50%.

Els estatuts socials poden elevar les majories que preveuen els apartats anteriors.

Majoria simple: més vots a favor que en contra.

Majoria absoluta: més de la meitat dels vots.

La LSC no regula la situació d'empat en la votació. L'empat no pot resoldre's pel vot de qualitat del president de la junta, encara que ho prevegen els Estatuts (STS de 5 de novembre de 1990), ni mitjançant arbitratge, ja que no constitueix una diferència jurídica (RDGRN de 27 d'abril de 1989, en relació amb el Consell d'Administració, però aplicable a la Junta), sinó que equival a una mera absència d'acord. I no és vàlid sotmetre's a la decisió d'un tercer, fet que buida la competència de la Junta.

- 4. L'acta de la junta general. Contingut, modes d'aprovació i classes**
- 5. Certificacions i elevació a públic dels acords socials**

Acta de la junta

Tots els acords socials hauran de constar en acta.

L'acta haurà de ser aprovada per la junta al final de la reunió o, en defecte d'açò, i dins del termini de quinze dies, pel president de la junta general i dos socis interventors, un en representació de la majoria i un altre per la minoria.

Els acords socials podran executar-se a partir de la data de l'aprovació de l'acta en la qual consten.

Acta notarial

Els administradors podran requerir la presència de notari perquè estenga acta de la junta general i estaran obligats a fer-ho sempre que, amb cinc dies d'antelació al previst per a la celebració de la junta, ho sol·liciten socis que representen, almenys, l'1% del capital social en la societat anònima o el 5% en la societat de responsabilitat limitada. En aquest cas, els acords només seran eficaços si consten en acta notarial.

L'acta notarial no se sotmetrà a tràmit d'aprovació, tindrà la consideració d'acta de la junta i els acords que hi consten podran executar-se a partir de la data del seu tancament.

Els honoraris notariaus seran de càrrec de la societat.

6. La impugnació dels acords de la junta general

Són impugnables els acords socials que siguen
contraris a la llei,
s'oposen als estatuts o al reglament de la junta de la societat
o lesionen l'interès social en benefici d'un o de diversos socis o de tercers.

La lesió de l'interès social es produeix també quan l'acord, encara que no cause dany al patrimoni social, s'imposa de manera abusiva per la majoria.

S'entén que l'acord s'imposa de manera abusiva quan, sense respondre a una necessitat raonable de la societat, s'adopta per la majoria en interès propi i en detriment injustificat dels altres socis.

No és procedent la impugnació d'un acord social quan s'haja deixat sense efecte o s'haja substituït vàlidament per un altre adoptat abans que s'haja interposat la demanda d'impugnació.

Si la revocació o substitució ha tingut lloc després de la interposició, el jutge dicta la interlocutòria de terminació del procediment per desaparició sobrevinguda de l'objecte.

El que disposa aquest apartat s'entén sense perjudici del dret del que impugne a instar l'eliminació dels efectes o la reparació dels danys que l'acord li haja ocasionat mentre estava en vigor.

Tampoc és procedent la impugnació d'acords basada en els motius següents:

- a) La infracció de requisits merament procedimentals que estableixen la llei, els estatuts o els reglaments de la junta i del consell, per a la convocatòria o la constitució de l'òrgan o per a l'adopció de l'acord, llevat que es tracte d'una infracció relativa a la forma i el termini previ de la convocatòria, a les regles essencials de constitució de l'òrgan o a les majories necessàries per a l'adopció dels acords, així com qualsevol altra que tinga caràcter rellevant.
- b) La incorrecció o insuficiència de la informació facilitada per la societat en resposta a l'exercici del dret d'informació amb anterioritat a la junta, llevat que la informació incorrecta o no facilitada haguera estat essencial per a l'exercici raonable per part de l'accionista o soci mitjà, del dret de vot o de qualsevol dels altres drets de participació.
- c) La participació en la reunió de persones no legitimades, llevat que aquesta participació haguera estat determinant per a la constitució de l'òrgan.
- d) La invalidesa d'un o de diversos vots o el càlcul erroni dels emesos, llevat que el vot invàlid o l'error de càlcul hagueren estat determinants per a la consecució de la majoria exigible.

Un cop presentada la demanda, la qüestió sobre el caràcter essencial o determinant dels motius d'impugnació que preveu aquest apartat es planteja com a qüestió incidental de pronunciament previ.

Legitimació per impugnar

Per a la impugnació dels acords socials estan legitimats

qualsevol dels administradors,

els tercers que acrediten un interès legítim

i els socis que hagen adquirit aquesta condició abans de l'adopció de l'acord, sempre que representen, individualment o conjuntament, almenys l'1% del capital.

Els estatuts poden reduir els percentatges de capital indicats i, en tot cas, els socis que no els assolisquen tenen dret al rescabament del dany que els haja ocasionat l'acord impugnable.

Per a la impugnació dels acords que siguen contraris a **l'ordre públic** està legitimat **qualsevol soci**, encara que haja adquirit aquesta condició després de l'acord, administrador o tercer.

Les accions d'impugnació s'han de dirigir contra la societat.

Quan l'actor tinga la representació exclusiva de la societat i la junta no haja designat ningú a aquest efecte, el jutge que conega la impugnació ha de nomenar la persona que l'haja de representar en el procés, entre els socis que hagen votat a favor de l'acord impugnat.

Els socis que hagen votat a favor de l'acord impugnat poden intervenir a costa seua en el procés per mantenir-ne la validesa.

No pot al·legar defectes de forma en el procés d'adopció de l'acord qui haja tingut l'ocasió de denunciar-los en el moment oportú i no ho haja fet.

Caducitat de l'acció d'impugnació

L'acció d'impugnació dels acords socials caduca en el termini **d'un any**, llevat que tinga per objecte acords que per les seues circumstàncies, causa o contingut siguen contraris a **l'ordre públic**; en aquest cas l'acció **no caduca ni prescriu**.

El termini de caducitat **es computa des de**

la data d'adopció de l'acord si s'ha adoptat en junta de socis o en reunió del consell d'administració,

i des de la data de recepció de la còpia de l'acta, si l'acord s'ha adoptat per escrit.

Si l'acord s'ha inscrit, el termini de caducitat es computa des de la data d'oposabilitat de la inscripció.

Sentència estimatòria de la impugnació

La sentència ferma que declare la nul·litat d'un acord inscriptible s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil. El Butlletí Oficial del Registre Mercantil n'ha de publicar un extracte.

En cas que l'acord impugnat estiga inscrit en el Registre Mercantil, la sentència ha de determinar, a més, la cancel·lació de la inscripció, així com la dels assentaments posteriors que hi siguen contradictoris.

7. El sotmetiment a arbitratge de les divergències o litigis entre socis

Articles 11 bis i ter Llei 60/2003, de 23 de desembre, arbitratge (introduïts per la Llei 11/2011, de 20 de maig, de reforma de la Llei 60/2003).

Arbitratge estatutari

Les societats de capital podran sotmetre a arbitratge els conflictes que s'hi plantegen.

La introducció en els estatuts socials d'una clàusula de submissió a arbitratge requerirà el vot favorable de, almenys, dos terços dels vots corresponents a les accions o a les participacions en què es dividisca el capital social.

Els estatuts socials podran establir que la impugnació dels acords socials pels socis o administradors quede sotmesa a la decisió d'un o diversos àrbitres, i s'encomane l'administració de l'arbitratge i la designació dels àrbitres a una institució arbitral.

Anul·lació per laude d'acords societaris inscrivibles.

El laude que declare la nul·litat d'un acord inscrivible haurà d'inscriure's en el Registre Mercantil. El Butlletí Oficial del Registre Mercantil en publicarà un extracte.

En el cas que l'acord impugnat estiguera inscrit en el Registre Mercantil, el laude determinarà, a més, la cancel·lació de la seua inscripció, així com la dels seients posteriors que hi resulten contradictoris.

8. Concepte i competències de l'òrgan d'administració

9. Estructura de l'òrgan d'administració

Concepte i competència de l'òrgan d'administració

Els administradors són l'òrgan executiu encarregat de la gestió de la societat i de representar-la en les seues relacions amb tercers.

Els administradors de la societat de capital poden ser persones físiques o jurídiques.

Llevat de disposició contrària dels estatuts, per ser nomenat administrador no es requereix la condició de soci.

En cas de ser nomenat administrador una persona jurídica, és necessari que aquesta designe una sola persona natural per a l'exercici permanent de les funcions pròpies del càrrec.

La revocació del seu representant per la persona jurídica administradora no produeix efecte mentre no designe la persona que el substituïska. Aquesta designació s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil en els termes que preveu l'article 215.

No poden ser administradors els menors d'edat no emancipats, els incapacitats judicialment, les persones inhabilitades de conformitat amb la Llei concursal mentre no haja conclòs el període d'inhabilitació fixat en la sentència de qualificació del concurs i els condemnats per delictes contra la llibertat, contra el patrimoni o contra l'ordre socioeconòmic, contra la seguretat col·lectiva, contra l'Administració de Justícia o per qualsevol classe de falsedat, així com aquells que per raó del seu càrrec no puguen exercir el comerç.

Tampoc poden ser administradors els funcionaris al servei de l'Administració pública amb funcions al seu càrrec que es relacionen amb les activitats pròpies de les societats de què es tracte, els jutges o magistrats i les altres persones afectades per una incompatibilitat legal.

Maneres d'organitzar l'administració

L'administració de la societat es pot confiar a un administrador únic, a diversos administradors que actuen de manera solidària o de manera conjunta o a un consell d'administració.

En la societat anònima, quan l'administració conjunta es confie a dos administradors, aquests han d'actuar de manera mancomunada, i quan es confie a més de dos administradors, han de constituir consell d'administració.

En la societat de responsabilitat limitada els estatuts socials poden establir diferents maneres d'organitzar l'administració i atribuir a la junta de socis la facultat d'optar alternativament per qualsevol d'aquestes maneres sense necessitat de modificació estatutària.

Tot acord que altere la manera d'organitzar l'administració de la societat, constituïska o no modificació dels estatuts socials, s'ha de consignar en una escriptura pública i s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil.

Determinació del nombre d'administradors

Quan els estatuts establisquen només el mínim i el màxim, correspon a la junta general la determinació del nombre d'administradors, sense més límits que els que estableix la llei.

10. Àmbit de representació de l'òrgan d'administració

Atribució del poder de representació

En la societat de capital la representació de la societat, en un judici o fora d'aquest, correspon als administradors en la forma determinada pels estatuts, sense perjudici del que disposa a continuació.

L'atribució del poder de representació es regeix per les regles següents:

- a) En el cas d'administrador únic, el poder de representació correspon necessàriament a aquest.
- b) En cas de diversos administradors solidaris, el poder de representació correspon a cada administrador, sense perjudici de les disposicions estatutàries o dels acords de la junta sobre distribució de facultats, que tenen un abast merament intern.
- c) En la societat de responsabilitat limitada, si hi ha més de dos administradors conjunts, el poder de representació l'exerceixen mancomunadament almenys dos d'ells en la forma determinada en els estatuts. Si la societat és anònima, el poder de representació s'exerceix mancomunadament.
- d) En el cas de consell d'administració, el poder de representació correspon al mateix consell, que actua col·legiadament. No obstant això, els estatuts poden atribuir el poder de representació a un o diversos membres del consell a títol individual o conjunt.

Quan el consell, mitjançant l'acord de delegació, nomena una comissió executiva o un o diversos consellers delegats, s'ha d'indicar el règim de la seua actuació.

Àmbit del poder de representació

La representació s'estén a tots els actes compresos en l'objecte social delimitat en els estatuts.

Qualsevol limitació de les facultats representatives dels administradors, encara que es trobe inscrita en el Registre Mercantil, és ineficaç davant de tercers.

La societat queda obligada davant de tercers que hagen actuat de bona fe i sense culpa greu, tot i que dels estatuts inscrits en el Registre Mercantil se'n desprenga que l'acte no està comprès en l'objecte social.

Notificacions a la societat

Quan l'administració no s'haja organitzat en forma col·legiada, les comunicacions o notificacions a la societat es poden adreçar a qualsevol dels administradors.

En cas de consell d'administració, s'han d'adreçar al seu president.

11. Nomenament i cessament dels administradors

Nomenament i acceptació

La competència per al nomenament dels administradors correspon a la junta de socis sense més excepcions que les que estableix la llei.

A falta de disposició estatutària, la junta general pot fixar les garanties que han de prestar els administradors o rellevar-los d'aquesta prestació.

El nomenament dels administradors té efecte des del moment de la seua acceptació.

Inscripció del nomenament

El nomenament dels administradors, una vegada acceptat, ha de ser presentat a inscripció en el Registre Mercantil fent constar la identitat dels nomenats i, en relació amb els administradors que tinguen atribuïda la representació de la societat, si poden actuar per si sols o necessiten fer-ho conjuntament.

La presentació a la inscripció s'ha de fer dins dels deu dies següents a la data de l'acceptació.

Administradors suplents

Llevat de disposició contrària dels estatuts socials, es poden nomenar suplents dels administradors per al cas que un o diversos d'ells cessen per qualsevol causa.

El nomenament i l'acceptació dels suplents com a administradors s'han d'inscriure en el Registre Mercantil una vegada produït el cessament del titular anterior.

Si els estatuts socials estableixen un termini determinat de durada del càrrec d'administrador, el nomenament del suplent s'entén efectuat pel període pendent de complir per la persona la vacant de la qual es cobrisca.

Durada del càrrec

Els administradors de la societat de responsabilitat limitada exerceixen el càrrec per temps indefinit, llevat que els estatuts establisquen un termini determinat, cas en què poden ser reelegits una o més vegades per períodes de la mateixa durada.

Els administradors de la societat anònima exerceixen el càrrec durant el termini que assenyalen els estatuts socials, que no pot excedir els sis anys i ha de ser igual per a tots ells.

Els administradors poden ser reelegits per al càrrec, una o diverses vegades, per períodes de la mateixa durada màxima.

Caducitat

El nomenament dels administradors caduca quan, vençut el termini, s'haja celebrat una junta general o haja transcorregut el termini per a la celebració de la junta que ha de resoldre sobre l'aprovació dels comptes de l'exercici anterior.

Cessament dels administradors

Els administradors poden ser separats del càrrec en qualsevol moment per la junta general encara que la separació no conste en l'ordre del dia.

A la societat limitada els estatuts poden exigir per a l'acord de separació una majoria reforçada que no pot ser superior als dos terços dels vots corresponents a les participacions en què es dividisca el capital social.

Supòsits especials de cessament d'administradors de la societat anònima

Els administradors que hagen incorregut en qualsevol de les prohibicions legals han de ser destituïts immediatament, a sol·licitud de qualsevol accionista, sense perjudici de la responsabilitat en què puguen incórrer per la seua conducta deslleial.

Els administradors i les persones que sota qualsevol forma tinguen interessos oposats als de la societat han de cessar en el càrrec a sol·licitud de qualsevol soci per acord de la junta general.

12. Retribució dels administradors

Remuneració dels administradors

El càrrec d'administrador és gratuït, llevat que els estatuts socials establisquen el contrari i determinen el sistema de retribució.

En la societat de responsabilitat limitada, quan la retribució no tinga com a base una participació en els beneficis, la remuneració dels administradors s'ha de fixar per a cada exercici per acord de la junta general de conformitat amb el que preveuen els estatuts.

Remuneració mitjançant participació en beneficis

En la societat de responsabilitat limitada quan la retribució tinga com a base una participació en els beneficis, els estatuts socials han de determinar concretament la participació o el percentatge màxim d'aquesta, que en cap cas pot ser superior al 10% dels beneficis repartibles entre els socis.

En la societat anònima quan la retribució consistisca en una participació en els guanys, només es pot detreure dels beneficis líquids i després d'estar cobertes les atencions de la reserva legal i de l'estatutària i d'haver-se reconegut als accionistes un dividend del 4%, o el tipus més alt que els estatuts hagen establert.

Remuneració mitjançant lliurament d'accions

En la societat anònima la retribució consistent en el lliurament d'accions o de drets d'opció sobre aquestes o que estiga referenciada al valor de les accions s'ha de preveure expressament en els estatuts, i la seua aplicació requereix un acord de la junta general.

L'acord de la junta general ha d'expressar, si s'escau, el nombre d'accions que cal lliurar, el preu d'exercici dels drets d'opció, el valor de les accions que es prenga com a referència i el termini de durada d'aquest sistema de retribució.

Prestació de serveis dels administradors

En la societat de responsabilitat limitada l'establiment o la modificació de qualsevol classe de relacions de prestació de serveis o d'obra entre la societat i un o diversos dels seus administradors requereixen un acord de la junta general.

13. Deures dels administradors

Deure general de diligència

Els administradors han d'exercir el càrrec i complir els deures que imposen les lleis i els estatuts amb la diligència d'un empresari ordenat, tenint en compte la naturalesa del càrrec i les funcions atribuïdes a cadascun d'aquests.

Els administradors han de tenir la dedicació adequada i adoptar les mesures necessàries per a la bona direcció i el control de la societat.

En l'exercici de les seues funcions, l'administrador té el deure d'exigir i el dret d'obtenir de la societat la informació adequada i necessària que li servisca per complir les seues obligacions.

Protecció de la discrecionalitat empresarial

En l'àmbit de les decisions estratègiques i de negoci, subjectes a la discrecionalitat empresarial, l'estàndard de diligència d'un empresari ordenat s'entén complert quan l'administrador
haja actuat de bona fe,
sense interès personal en l'afer objecte de decisió,
amb informació suficient i d'acord amb un procediment de decisió adequat.

No s'entenen incloses dins de l'àmbit de la discrecionalitat empresarial les decisions que afecten personalment uns altres administradors i persones vinculades i, en particular, les que tinguen per objecte autoritzar les operacions que preveu l'article 230 (règim d'imperativitat i dispensa).

Deure de lleialtat

Els administradors han d'exercir el càrrec amb la lleialtat d'un representant fidel, obrant de bona fe i en el millor interès de la societat.

La infracció del deure de lleialtat no només determina l'obligació d'indemnitzar el dany causat al patrimoni social, sinó també la de tornar a la societat l'enriquiment injust obtingut per l'administrador.

Obligacions bàsiques derivades del deure de lleialtat

En particular, el deure de lleialtat obliga l'administrador a:

- a) No exercir les seues facultats amb fins diferents d'aquells per als quals li han estat concedides.
- b) Guardar secret sobre les informacions, les dades, els informes o antecedents als quals haja tingut accés en l'exercici del seu càrrec, fins i tot quan haja cessat en aquest, excepte en els casos en què la llei ho permeta o requerisca.
- c) Abstenir-se de participar en la deliberació i votació d'acords o decisions en què ell o una persona vinculada tinga un conflicte d'interessos, directe o indirecte. S'exclouen d'aquesta obligació d'abstenció els acords o decisions que l'afecten en la seua condició d'administrador, com ara la seua designació o revocació per a càrrecs a l'òrgan d'administració o uns altres de significat anàleg.
- d) Exercir les seues funcions sota el principi de responsabilitat personal amb llibertat de criteri o judici i independència respecte d'instruccions i vinculacions de tercers.
- e) Adoptar les mesures necessàries per evitar incórrer en situacions en què els seus interessos, siguen per compte propi o d'altri, puguen entrar en conflicte amb l'interès social i amb els seus deures amb la societat.

Deure d'evitar situacions de conflicte d'interès

En particular, el deure d'evitar situacions de conflicte d'interès obliga l'administrador a abstenir-se de fer el següent:

- a) Efectuar transaccions amb la societat, excepte que es tracte d'operacions ordinàries, fetes en condicions estàndard per als clients i d'escassa rellevància; s'entenen com a tals les transaccions la informació de les quals no siga necessària per expressar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'entitat.
- b) Utilitzar el nom de la societat o invocar la seua condició d'administrador per influir indegudament en la realització d'operacions privades.
- c) Fer ús dels actius socials, inclosa la informació confidencial de la companyia, amb fins privats.
- d) Aprofitar-se de les oportunitats de negoci de la societat.
- e) Obtenir avantatges o remuneracions de tercers diferents de la societat i el seu grup associades a l'exercici del seu càrrec, llevat que es tracte d'atencions de mera cortesia.
- f) Dur a terme activitats per compte propi o compte d'altri que comporten una competència efectiva, siga actual o potencial, amb la societat o que, de qualsevol altra manera, el situen en un conflicte permanent amb els interessos de la societat.

Les previsions anteriors són aplicables també en cas que el beneficiari dels actes o de les activitats prohibides siga una persona vinculada a l'administrador.

En tot cas, els administradors **han de comunicar** als altres administradors i, si s'escau, al consell d'administració o, en cas que es tracte d'un administrador únic, a la junta general, qualsevol situació de conflicte, directe o indirecte, que ells o persones vinculades a ells puguen tenir amb l'interès de la societat.

Règim d'imperativitat i dispensa

El règim relatiu al deure de lleialtat i a la responsabilitat per la seua infracció **és imperatiu**.

No són vàlides les disposicions estatutàries que el limiten o siguen contràries a aquest.

Malgrat això, la societat **pot dispensar** les prohibicions que conté situacions de conflicte d'interès en casos singulars autoritzant la realització per part d'un administrador o una persona vinculada

- d'una determinada transacció amb la societat,
- l'ús de certs actius socials,
- l'aprofitament d'una oportunitat de negoci concreta,
- l'obtenció d'un avantatge
- o remuneració d'un tercer.

L'autorització ha de ser acordada necessàriament per la junta general quan tinga per objecte la dispensa de la prohibició d'obtenir un avantatge o remuneració de tercers, o afecte una transacció el valor de la qual siga superior al 10% dels actius socials.

En les societats de responsabilitat limitada, també s'ha d'atorgar per part de la junta general l'autorització quan es referisca a la prestació de qualsevol classe d'assistència financera, incloses garanties de la societat a favor de l'administrador o quan es dirigisca a l'establiment amb la societat d'una relació de serveis o obra.

En els altres casos, l'autorització també pot ser atorgada per l'òrgan d'administració sempre que quede garantida la independència dels membres que la concedeixen respecte de l'administrador dispensat.

A més, és necessari assegurar la innocuïtat de l'operació autoritzada per al patrimoni social o, si s'escau, la seua realització en condicions de mercat i la transparència del procés.

L'obligació de no competir amb la societat **només** pot ser objecte de dispensa en el supòsit que no s'espere cap dany per a la societat o el que es puga esperar es veja compensat pels beneficis que es preveu obtenir de la dispensa. La dispensa es concedeix mitjançant un acord exprés i separat de la junta general.

En tot cas, a instància de qualsevol soci, la junta general ha de resoldre sobre el cessament de l'administrador que duga a terme activitats competitives quan el risc de perjudici per a la societat haja esdevingut rellevant.

Persones vinculades als administradors

Tenen la consideració de persones vinculades als administradors:

- a) El cònjuge de l'administrador o les persones amb una relació d'afectivitat anàloga.
- b) Els ascendents, descendents i germans de l'administrador o del cònjuge de l'administrador.
- c) Els cònjuges dels ascendents, dels descendents i dels germans de l'administrador.
- d) Les societats en les quals l'administrador, per si mateix o per una persona interposada, es trobe en alguna de les situacions que preveu l'apartat primer de l'article 42 del Codi de comerç.

Respecte de l'administrador persona jurídica, s'entenen que són persones vinculades les següents:

- a) Els socis que es troben, respecte de l'administrador persona jurídica, en alguna de les situacions que preveu l'apartat primer de l'article 42 del Codi de comerç.
- b) Els administradors, de dret o de fet, els liquidadors, i els apoderats amb poders generals de l'administrador persona jurídica.
- c) Les societats que formen part del mateix grup i els seus socis.
- d) Les persones que respecte del representant de l'administrador persona jurídica tinguen la consideració de persones vinculades als administradors de conformitat amb el que estableix el paràgraf anterior.

14. La responsabilitat dels administradors. L'acció social i l'acció individual de responsabilitat

Pressupostos i extensió subjectiva de la responsabilitat

Els administradors responen

davant la societat,

davant els socis

i davant els creditors socials,

del dany que causen per actes o omissions contraris a la llei o als estatuts

o pels duts a terme incomplint els deures inherents a l'exercici del càrrec,

sempre que hi haja intervingut dol o culpa.

La culpabilitat es presumeix, llevat que hi haja una prova en contra, quan l'acte siga contrari a la llei o als estatuts socials.

En cap cas exonera de responsabilitat la circumstància que l'acte o acord lesiu s'haja adoptat, autoritzat o ratificat per part de la junta general.

La responsabilitat dels administradors s'estén igualment als **administradors de fet.**

Amb aquesta finalitat, té la consideració d'administrador de fet tant la persona que en la realitat del trànsit exercisca sense títol, amb un títol nul o extingit, o amb un altre títol les funcions pròpies d'administrador, com ara, si s'escau, una funció sota les instruccions de la qual actuen els administradors de la societat.

Quan no hi haja delegació permanent de facultats del consell en un o diversos consellers delegats, totes les disposicions sobre deures i responsabilitat dels administradors **són aplicables a la persona**, independentment de la seua denominació, **que tinga atribuïdes facultats de més alta direcció de la societat**, sense perjudici de les accions de la societat basades en la seua relació jurídica amb aquesta.

La persona física designada per a l'exercici permanent de les funcions pròpies del càrrec d'administrador persona jurídica ha de reunir els requisits legals establerts per als administradors, està sotmesa als mateixos deures i respon solidàriament amb la persona jurídica administrador.

Caràcter solidari de la responsabilitat

Tots els membres de l'òrgan d'administració que haja adoptat l'acord o realitzat l'acte lesiu han de respondre solidàriament,

llevat dels que proven que, sense haver intervingut en la seua adopció i execució, en desconeixien l'existència

o, coneixent-la, van fer tot el que va ser convenient per evitar el dany o, almenys, s'hi van oposar expressament.

Acció social de responsabilitat

L'acció de responsabilitat contra els administradors l'ha d'entaular la societat, amb l'acord previ de la junta general, que pot ser adoptat a sol·licitud de qualsevol soci encara que no conste en l'ordre del dia.

Els estatuts no poden establir una majoria diferent de l'ordinària per a l'adopció d'aquest acord.

En qualsevol moment la junta general pot transigir o renunciar a l'exercici de l'acció, sempre que no s'hi oposen socis que representen el 5% del capital social.

L'acord de promoure l'acció o de transigir determina la destitució dels administradors afectats.

L'aprovació dels comptes anuals no impedeix l'exercici de l'acció de responsabilitat ni suposa la renúncia a l'acció acordada o exercitada.

Legitimació de la minoria

El soci o socis que posseïsquen, individualment o conjuntament, **una participació que els permeti sol·licitar la convocatòria de la junta general**, poden entaular l'acció de responsabilitat en defensa de l'interès social

quan els administradors no hagen convocat la junta general sol·licitada amb aquesta finalitat,

quan la societat no l'haja entaulat dins del termini d'un mes, comptat des de la data d'adopció de l'acord corresponent,

o bé quan aquest haja estat contrari a l'exigència de responsabilitat.

El soci o els socis a què es refereix el paràgraf anterior poden exercir directament l'acció social de responsabilitat quan es fonamenta en la infracció del deure de lleialtat sense necessitat de sotmetre la decisió a la junta general.

En cas d'estimació total o parcial de la demanda, la societat està obligada a reembossar a la part actora les despeses necessàries en què haja incorregut.

Legitimació subsidiària dels creditors per a l'exercici de l'acció social

Els creditors de la societat poden exercitar l'acció social de responsabilitat contra els administradors quan no l'haja exercitat la societat o els seus socis,
sempre que el patrimoni social siga insuficient per satisfer els seus crèdits.

Acció individual de responsabilitat

Queden exceptuades els accions d'indemnització que puguen correspondre als socis i a tercers per actes d'administradors que lesionen **directament** els seus interessos.

STS 23 maig 2014: “l'acció individual de responsabilitat suposa una especial aplicació de responsabilitat extracontractual integrada en un marc societari, que compta amb una regulació pròpia, que l'especialitza respecte de la genèrica prevista en l'art. 1902 Cc (SSTS de 6 d'abril de 2006, 7 de maig de 2004, 24 de març de 2004, entre altres). Es tracta, d'una responsabilitat per 'il·lícit orgànic' , entesa com la contreta en el compliment de les funcions del càrrec”.

L'acció individual de responsabilitat és una acció directa i principal, no subsidiària, que s'atorga als accionistes, socis i tercers, per a recompondre el seu patrimoni particular (STS 11 de març de 2005), que va resultar afectat directament pels actes d'administració (STS 10 de març de 2003), i els actes o omissions constitutius d'aquesta acció són idèntics als de l'acció social de responsabilitat, és a dir, els contraris a la llei, als estatuts o els realitzats sense la diligència amb la qual els administradors han d'exercir el seu càrrec, amb la diferència que el dany (o la disminució patrimonial) no s'ocasiona a la societat sinó directament a un tercer, que és el legitimat per a l'exercici de l'acció que, quan manca de força executiva, se solen acumular les accions contra els dos (STS 17 de desembre de 2003).

El dany causat directament a la societat pot, de manera reflectida, provocar també danys als socis i els creditors. La disminució del patrimoni social provoca la correlativa disminució del valor de les accions o participacions socials de les quals és titular el soci, i pot provocar que no es repartisquen dividends, o es repartisquen en menor mesura. En tal cas, la conducta il·lícita de l'administrador provoca un dany indirecte al soci.

Doctrina i jurisprudència han exclòs que mitjançant l'acció individual pugui el soci exigir a l'administrador social responsabilitat pels danys que es produïsquen de manera reflexa en el seu patrimoni com a conseqüència del dany causat directament a la societat.

Si el dany al soci és reflex del dany al patrimoni social solament pot exercitar-se l'acció social de responsabilitat. En tal cas, la indemnització que s'obtinga repararà el patrimoni social i, de reflex, l'individual de socis o tercers.

Prescripció

L'acció de responsabilitat contra els administradors,
siga social o individual,
prescriu al cap de quatre anys a comptar des
del dia en què s'haja pogut exercir.

**15. Règim jurídic del Consell d'Administració. La delegació de facultats:
comissions executives i consellers delegats**

El consell d'administració

Composició

El consell d'administració està format per un mínim de tres membres.

Els estatuts han de fixar el nombre de membres del consell d'administració o bé el màxim i el mínim, cas en què correspon a la junta de socis determinar-ne el nombre concret de components.

A la societat de responsabilitat limitada, en cas de consell d'administració, el nombre màxim dels components del consell no pot ser superior a dotze.

Sistema de representació proporcional

A la societat anònima les accions que s'agrupen voluntàriament, fins a constituir una xifra del capital social igual o superior a la que resulte de dividir aquest últim pel nombre de components del consell, tenen dret a designar els que, superant fraccions senceres, es dedueixen de la proporció corresponent.

En cas que es faça ús d'aquesta facultat, les accions així agrupades no intervenen en la votació de la resta dels components del consell.

Cooptació

En la societat anònima, si durant el termini per al qual es van nomenar els administradors es produeixen vacants sense que hi haja suplents, el consell pot designar entre els accionistes les persones que les hagen d'ocupar fins que es reunisca la primera junta general.

Organització i funcionament del consell d'administració

En la societat de responsabilitat limitada els estatuts estableixen el règim d'organització i funcionament del consell d'administració, que ha de comprendre, en tot cas, les regles de convocatòria i constitució de l'òrgan, així com la manera de deliberar i adoptar acords per majoria.

En la societat anònima, quan els estatuts no disposen una altra cosa, el consell d'administració pot designar el seu president, regular el seu propi funcionament i acceptar la dimissió dels consellers.

El consell d'administració s'ha de reunir, almenys, una vegada al trimestre.

Convocatòria del consell d'administració

El consell d'administració el convoca el seu president o qui en faça les funcions.

Els administradors que constitueixen almenys un terç dels membres del consell el poden convocar, indicant l'ordre del dia, per celebrar-lo a la localitat on estiga el domicili social, si, amb la prèvia petició al president, aquest sense causa justificada no haja fet la convocatòria en el termini d'un mes.

Constitució del consell d'administració

En la societat de responsabilitat limitada el consell d'administració queda vàlidament constituït quan concorren, presents o representats, el nombre de consellers que preveuen els estatuts, sempre que representen, com a mínim, la majoria dels vocals.

En la societat anònima, el consell d'administració queda vàlidament constituït quan concorren a la reunió, presents o representats, la majoria dels vocals.

Adopció d'acords pel consell d'administració en la societat anònima

En la societat anònima els acords del consell d'administració s'adopten per **majoria absoluta dels consellers concurrents a la sessió**.

En la societat anònima la votació per escrit i sense sessió només s'admet quan cap conseller s'opose a aquest procediment.

Impugnació d'acords del consell d'administració

Els administradors poden impugnar els acords del consell d'administració o de qualsevol altre òrgan col·legiat d'administració, en el termini de **trenta dies des de l'adopció**.

Igualment, poden impugnar aquests acords els **socis que representen un 1%** del capital social, en el termini de **trenta dies des que n'hagen tingut coneixement i sempre que no haja transcorregut un any des de l'adopció**.

Les causes d'impugnació, la tramitació i els efectes es regeixen de conformitat amb el que s'estableix per a la impugnació dels acords de la junta general, amb la particularitat que, en aquest cas, també escau **per infracció del reglament del consell d'administració**.

Acta del consell d'administració

Les discussions i acords del consell d'administració s'inclouen en un llibre d'actes, que són signades pel president i el secretari.

Delegació de facultats del consell d'administració

Quan els estatuts de la societat no disposen el contrari i sense perjudici dels apoderaments que pugua conferir a qualsevol persona, el consell d'administració pot designar d'entre els seus membres un o diversos consellers delegats o comissions executives, i establir el contingut, els límits i les modalitats de delegació.

La delegació permanent d'alguna facultat del consell d'administració en la comissió executiva o en el conseller delegat i la designació dels administradors que hagen d'ocupar aquests càrrecs requereixen per a la seua validesa el vot favorable de les dues terceres parts dels components del consell i no produeixen cap efecte fins a la seua inscripció en el Registre Mercantil.

Quan un membre del consell d'administració siga nomenat conseller delegat o quan se li atribuïsquen funcions executives en virtut d'un altre títol, és necessari que se subscriba un contracte entre aquest i la societat que l'ha d'aprovar prèviament el consell d'administració amb el vot favorable de les dues terceres parts dels seus membres.

El conseller afectat s'ha d'abstenir d'assistir a la deliberació i de participar en la votació. El contracte aprovat s'ha d'incorporar com a annex a l'acta de la sessió.

En el contracte es detallen tots els conceptes pels quals puga obtenir una retribució per l'execució de funcions executives, inclosa, si s'escau, l'eventual indemnització per cessament anticipat en les funcions esmentades i les quantitats que ha d'abonar la societat en concepte de primes d'assegurança o de contribució a sistemes d'estalvi.

El conseller no pot percebre cap retribució per l'execució de funcions executives els conceptes o les quantitats de les quals no preveja aquest contracte.

El contracte ha de ser de conformitat amb la política de retribucions aprovada, si s'escau, per la junta general.

Facultats indelegables del consell

El consell d'administració no pot delegar en cap cas les facultats següents:

- a) La supervisió del funcionament efectiu de les comissions que haja constituït i de l'actuació dels òrgans delegats i dels directius que haja designat.
- b) La determinació de les polítiques i estratègies generals de la societat.
- c) L'autorització o dispensa de les obligacions derivades del deure de lleialtat de conformitat amb el que disposa l'article 230.
- d) El seu propi funcionament i organització.
- e) La formulació dels comptes anuals i la presentació d'aquests en la junta general.
- f) La formulació de qualsevol classe d'informe que exigisca la llei a l'òrgan d'administració sempre que l'operació a què es refereix l'informe no puga ser delegada.
- g) El nomenament i la destitució dels consellers delegats de la societat, així com l'establiment de les condicions del seu contracte.
- h) El nomenament i la destitució dels directius que tinguen dependència directa del consell o d'algun dels seus membres, així com l'establiment de les condicions bàsiques dels seus contractes, inclosa la seua retribució.
- i) Les decisions relatives a la remuneració dels consellers, dins del marc estatutari i, si s'escau, de la política de remuneracions aprovada per la junta general.
- j) La convocatòria de la junta general d'accionistes i l'elaboració de l'ordre del dia i la proposta d'acords.
- k) La política relativa a les accions o participacions pròpies.
- l) Les facultats que la junta general haja delegat en el consell d'administració, llevat que haja estat autoritzat expressament per aquesta per subdelegar-les.

TEMA IX

LES SOCIETATS DE CAPITAL (IV). COMPTES ANUALS. MODIFICACIÓ D'ESTATUTS. MODIFICACIONS ESTRUCTURALS. DISSOLUCIÓ, LIQUIDACIÓ I EXTINCIÓ

1. Els comptes anuals
2. Modificació d'estatuts
3. Separació i exclusió de socis
4. El trasllat de domicili social
5. La transformació de les societats mercantils
6. La fusió de les societats mercantils
7. L'escissió de les societats mercantils
8. La cessió global d'actiu i passiu
9. Dissolució, liquidació i extinció de les societats mercantils

1. Els comptes anuals

Els comptes anuals

Formulació

Els administradors de la societat estan obligats a formular, en el termini màxim de **tres mesos** comptats a partir del **tancament de l'exercici social**, els comptes anuals, l'informe de gestió i la proposta d'aplicació del resultat, així com, si s'escau, els comptes i l'informe de gestió consolidats.

Els comptes anuals i l'informe de gestió els han de signar tots els administradors.

Si hi falta la signatura d'algun d'ells s'ha d'assenyalar en cadascun dels documents en què falte, amb indicació expressa de la causa.

Contingut dels comptes anuals

Els comptes anuals comprendran el balanç, el compte de pèrdues i guanys, un estat que reflectisca els canvis en el patrimoni net de l'exercici, un estat de fluxos d'efectiu i la memòria.

Aquests documents, **que formen una unitat**, s'han de redactar amb claredat i han de mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la societat, de conformitat amb la Llei i amb el que preveu el Codi de comerç.

La verificació dels comptes anuals. Auditor de comptes

Els comptes anuals i, si s'escau, l'informe de gestió han de ser revisats per un auditor de comptes.

S'exceptuen d'aquesta obligació les societats que durant dos exercicis consecutius reunisquen, a la data de tancament de cadascun d'aquests, almenys dues de les circumstàncies següents:

- a) Que el total de les partides de l'actiu no supere els 2.850.000 euros.
- b) Que l'import net de la seua xifra anual de negocis no supere els 5.700.000 euros.
- c) Que el nombre mitjà de treballadors ocupats durant l'exercici no siga superior a 50.

Les societats perden aquesta facultat si deixen de reunir, durant dos exercicis consecutius, dues de les circumstàncies anteriors.

Nomenament per la junta general

La persona que haja d'exercir l'auditoria de comptes l'ha de nomenar **la junta general** abans que finalitze l'exercici que s'ha d'auditar, per un període de temps inicial, **que no pot ser inferior a tres anys ni superior a nou** a comptar de la data en què s'inicie el primer exercici que s'ha d'auditar, sense perjudici del que disposa la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes respecte a la possibilitat de pròrroga i a la durada dels contractes en relació amb societats qualificades d'entitats d'interès públic.

La junta general no pot revocar l'auditor abans que finalitze el període inicial per al qual va ser nomenat, o abans que finalitze cadascun dels treballs per als quals va ser contractat una vegada finalitzat el període inicial, a menys que hi haja una causa justa.

Qualsevol clàusula contractual que limite el nomenament de determinades categories o llistes d'auditors legals o societats d'auditoria és nul·la de ple dret.

Competència per al nomenament d'auditor

Quan la junta general no haja nomenat l'auditor abans que finalitze l'exercici que s'ha d'auditar, i ho haja de fer, o la persona nomenada no accepte el càrrec o no puga complir les seues funcions, els administradors i qualsevol soci poden sol·licitar del registrador mercantil del domicili social la designació de la persona o persones que hagen de fer l'auditoria.

Revocació de l'auditor

Quan concórrega una causa justa, els administradors de la societat i les persones legitimades per sol·licitar el nomenament d'un auditor poden demanar al secretari judicial o registrador mercantil la revocació del que ells hagen nomenat o del designat per la junta general i el nomenament d'un altre.

Objecte de l'auditoria

L'auditor de comptes ha de comprovar si els comptes anuals ofereixen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la societat, així com, si s'escau, la concordança de l'informe de gestió amb els comptes anuals de l'exercici.

Informe de l'auditor

Els auditors de comptes han d'emetre un informe detallat sobre el resultat de la seua actuació de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes.

L'auditor de comptes disposa com a mínim d'un termini d'un mes, a partir del moment en què li lliuren els comptes signats pels administradors, per presentar el seu informe.

Si, una vegada signat i lliurat l'informe d'auditoria sobre els comptes inicials, els administradors es veuen obligats a reformular els comptes anuals, l'auditor ha d'emetre un nou informe sobre els comptes anuals reformulats.

Acció social de responsabilitat enfront de l'auditor

La legitimació per exigir responsabilitats davant de la societat a l'auditor de comptes es regeix pel que es disposa per als administradors de la societat.

Aprovació dels comptes

Els comptes anuals els aprova la junta general.

A partir de la convocatòria de la junta general, qualsevol soci pot obtenir de la societat, de manera immediata i gratuïta, els documents que s'han de sotmetre a la seua aprovació, així com, si s'escau, l'informe de gestió i l'informe de l'auditor de comptes.

En la convocatòria s'ha de fer esment d'aquest dret.

Llevat de disposició contrària dels estatuts, durant aquest mateix termini, el soci o socis de la societat de responsabilitat limitada que representen almenys el 5% del capital poden examinar en el domicili social, per si mateixos o en unió d'un expert comptable, els documents que servisquen de suport i d'antecedent dels comptes anuals.

Això no impedeix ni limita el dret de la minoria a que es nomeni un auditor de comptes amb càrrec a la societat.

Dipòsit dels comptes

Dins del **mes següent a l'aprovació** dels comptes anuals, els administradors de la societat han de presentar, per al seu dipòsit en el Registre Mercantil del domicili social, una certificació dels acords de la junta de socis d'aprovació dels comptes esmentats, adequadament signats i d'aplicació del resultat, així com, si s'escau, dels comptes consolidats, a la qual s'ha d'adjuntar un exemplar de cadascun dels comptes.

Els administradors també han de presentar l'informe de gestió, si és obligatori, i l'informe de l'auditor, quan la societat estiga obligada a auditoria per una disposició legal o aquesta s'haja acordat a petició de la minoria o de manera voluntària i s'haja inscrit el nomenament d'auditor en el Registre Mercantil.

Si algun o diversos dels documents que integren els comptes anuals s'han formulat en forma abreujada, s'ha de fer constar així en la certificació, amb expressió de la causa.

Tancament registral

L'incompliment per l'òrgan d'administració de l'obligació de dipositar, **dins el termini establert**, els comptes anuals dóna lloc al fet que **no s'inscriga en el Registre Mercantil cap document** referit a la societat mentre l'incompliment persistisca.

S'exceptuen els títols relatius al cessament o la dimissió d'administradors, gerents, directors generals o liquidadors, i a la revocació o renúncia de poders, així com a la dissolució de la societat i el nomenament de liquidadors i als assentaments ordenats per l'autoritat judicial o administrativa.

Aplicació del resultat

La junta general resol sobre l'aplicació del resultat de l'exercici d'acord amb el balanç aprovat.

Una vegada cobertes les atencions que preveuen la llei o els estatuts, només es poden repartir dividends amb càrrec al benefici de l'exercici, o a reserves de lliure disposició, si el valor del patrimoni net no és o, a conseqüència del repartiment, no resulta ser inferior al capital social. A aquests efectes, els beneficis imputats directament al patrimoni net no poden ser objecte de distribució, directa ni indirecta.

Si hi ha pèrdues d'exercicis anteriors que fan que aquest valor del patrimoni net de la societat siga inferior a la xifra del capital social, el benefici s'ha de destinar a la compensació d'aquestes pèrdues.

Es prohibeix igualment tota distribució de beneficis llevat que l'import de les reserves disponibles siga, com a mínim, igual a l'import de les despeses de recerca i desenvolupament que consten en l'actiu del balanç.

Reserva legal

En tot cas, una xifra igual al 10% del benefici de l'exercici s'ha de destinar a la reserva legal fins que aquesta arribe, almenys, al 20% del capital social.

La reserva legal, mentre no supere el límit indicat, només es pot destinar a la compensació de pèrdues en cas que no hi haja unes altres reserves disponibles suficients per a aquest fi.

Distribució de dividendes

En la societat de responsabilitat limitada, llevat de disposició contrària dels estatuts, la distribució de dividendes als socis s'ha de fer en proporció a la seua participació en el capital social.

En la societat anònima la distribució de dividendes a les accions ordinàries s'ha de fer en proporció al capital que hagen desemborsat.

En l'acord de distribució de dividendes la junta general ha de determinar el moment i la forma del pagament.

A falta de determinació sobre aquests particulars, el dividend és pagador en el domicili social a partir de l'endemà de l'acord.

2. Modificació d'estatuts

Competència orgànica

Qualsevol modificació dels estatuts és competència de la junta general.

Per excepció a açò anterior, llevat que als estatuts hi haja una disposició contrària, l'òrgan d'administració és competent per canviar el domicili social dins del territori nacional.

Proposta de modificació

Els administradors o, si s'escau, els socis autors de la proposta han de redactar el text íntegre de la modificació que proposen i, en les societats anònimes, han de redactar igualment un informe escrit amb la justificació d'aquesta modificació.

Convocatòria de la junta general

En l'anunci de convocatòria de la junta general, s'han d'expressar amb l'adequada claredat els aspectes que s'hagen de modificar i fer constar el dret que correspon a tots els socis d'examinar en el domicili social el text íntegre de la modificació proposada i, en el cas de societats anònimes, de l'informe sobre aquesta modificació, així com demanar el lliurament o l'enviament gratuït dels documents esmentats.

Acord de modificació

En les societats de responsabilitat limitada l'acord de modificació dels estatuts socials s'ha d'adoptar de conformitat amb el que disposa l'article 199 sobre majoria legal reforçada.

En les societats anònimes i comanditàries per accions l'acord de modificació dels estatuts socials s'ha d'adoptar de conformitat amb el que disposen els articles 194 i 201.

Esriptura i inscripció registral de la modificació

En tot cas, l'acord de modificació dels estatuts s'ha de fer constar en una escriptura pública que s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil. El registrador mercantil ha de remetre d'ofici, de manera telemàtica i sense cap cost addicional, l'acord inscrit per a la seua publicació en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil.

Una vegada inscrit el canvi de denominació social en el Registre Mercantil, s'ha de fer constar en els altres registres per mitjà de notes marginals.

Regles especials de tutela dels socis

Noves obligacions dels socis

Quan la modificació dels estatuts implique noves obligacions per als socis s'ha d'adoptar amb el consentiment dels afectats.

La tutela individual dels drets del soci a la societat de responsabilitat limitada

Quan la modificació afecte els drets individuals de qualsevol soci d'una societat de responsabilitat limitada s'ha d'adoptar amb el consentiment dels afectats.

La tutela col·lectiva dels drets dels titulars de classes d'accions a la societat anònima

Perquè siga vàlida una modificació estatutària que afecte directament o indirectament els drets d'una classe d'accions, és necessari que l'haja acordat la junta general, amb els requisits que estableix la Llei, i també la majoria de les accions pertanyents a la classe afectada.

Quan les classes afectades siguen diverses, és necessari l'acord separat de cadascuna d'aquestes.

Quan la modificació només afecte una part de les accions que pertanyen a aquesta i, si s'escau, única classe i implique un tracte discriminatori entre aquestes, es considera als efectes del que disposa aquest article que constitueixen classes independents les accions afectades i les no afectades per la modificació; és necessari, per tant, l'acord separat de cadascuna.

Es reputa que implica un tracte discriminatori qualsevol modificació que, en el pla substancial, tinga un impacte, econòmic o polític, clarament asimètric en unes accions i en les altres o en els seus titulars.

L'acord dels accionistes afectats s'ha d'adoptar amb els mateixos requisits que preveu la Llei per a la modificació dels estatuts socials, bé en junta especial o a través de votació separada a la junta general, en la convocatòria de la qual s'ha de fer constar expressament.

En les juntes especials és aplicable el que disposa la LSC per a la junta general.

L'augment del capital social

Modalitats de l'augment

L'augment del capital social es pot fer per creació de noves participacions o emissió de noves accions o per elevació del valor nominal de les ja existents.

Els qui assumeixen les noves participacions o subscrit les noves accions queden obligats a fer la seua aportació des del mateix moment de la subscripció.

L'augment del capital es pot fer amb càrrec a noves aportacions dineràries o no dineràries al patrimoni social, inclosa l'aportació de crèdits contra la societat, o amb càrrec a beneficis o reserves que ja constaven en l'últim balanç aprovat (**contravalors**).

L'acord d'augment

L'augment del capital social l'ha d'acordar la junta general amb els requisits establerts per a la modificació dels estatuts socials.

Quan l'augment s'haja de fer elevat el valor nominal de les participacions o de les accions és necessari el consentiment de tots els socis, tret en el cas que es faça íntegrament amb càrrec a beneficis o reserves que ja consten en l'últim balanç aprovat.

En les societats anònimes, el valor de cadascuna de les accions de la societat, una vegada augmentat el capital, ha d'estar desemborsat en una quarta part com a mínim.

Delegació en els administradors

En les societats anònimes, la junta general, amb els requisits establerts per a la modificació dels estatuts socials, pot delegar en els administradors:

a) La facultat d'assenyalar la data en què l'acord ja adoptat d'augmentar el capital social s'haja de portar a efecte en la xifra acordada i de fixar les condicions d'aquest acord en tot el que no preveu l'acord de la junta.

El termini per a l'exercici d'aquesta facultat delegada no pot excedir un any, excepte en el cas de conversió d'obligacions en accions.

b) La facultat d'acordar en una o diverses vegades l'augment del capital social fins a una xifra determinada en l'oportunitat i en la quantia que ells decidisquen, sense la consulta prèvia a la junta general.

Aquests augments no poden ser superiors en cap cas a la meitat del capital de la societat en el moment de l'autorització i s'han de fer mitjançant aportacions dineràries dins el termini màxim de cinc anys a comptar de l'acord de la junta.

Pel fet de la delegació els administradors queden facultats per fer una nova redacció de l'article dels estatuts socials relatiu al capital social, una vegada acordat i executat l'augment.

Augment amb càrrec a aportacions dineràries

En les societats anònimes, per a tot augment del capital el contravalor del qual consistisca en noves aportacions dineràries al patrimoni social, és requisit previ, excepte per a les entitats asseguradores, el desemborsament total de les accions emeses anteriorment.

No obstant el que estableix l'apartat anterior, es pot fer l'augment si hi ha una quantitat pendent de desemborsament que no excedisca el 3% del capital social.

Augment amb càrrec a aportacions no dineràries

Quan per al contravalor de l'augment consistisca en aportacions no dineràries, és necessari que en el moment de la convocatòria de la junta es pose a disposició dels socis un informe dels administradors en què s'han de descriure amb detall les aportacions projectades, la seua valoració, les persones que les hagen d'efectuar, el nombre i valor nominal de les participacions socials o de les accions que s'hagen de crear o emetre, la quantia de l'augment del capital social i les garanties adoptades per a l'efectivitat de l'augment segons la naturalesa dels béns en què l'aportació consistisca.

En l'anunci de convocatòria de la junta general s'hi ha de fer constar el dret que correspon a tots els socis d'examinar l'informe en el domicili social, així com demanar el lliurament o l'enviament gratuït del document.

Augment per compensació de crèdits

Quan l'augment del capital de la societat de responsabilitat limitada es faça per compensació de crèdits, aquests han de ser totalment líquids i exigibles.

Quan l'augment del capital de l'anònima es faça per compensació de crèdits, almenys, un 25% dels crèdits que s'han de compensar han de ser líquids, estar vençuts i ser exigibles, i el venciment de la resta no pot ser superior a cinc anys.

En el moment de la convocatòria de la junta general s'ha de posar a disposició dels socis en el domicili social un informe de l'òrgan d'administració sobre la naturalesa i les característiques dels crèdits que cal compensar, la identitat dels aportants, el nombre de participacions socials o d'accions que s'hagen de crear o emetre i la quantia de l'augment, en el qual s'ha de fer constar expressament la concordança de les dades relatives als crèdits amb la comptabilitat social.

En la societat anònima, en el moment de la convocatòria de la junta general s'ha de posar també a disposició dels accionistes en el domicili social una certificació de l'auditor de comptes de la societat que acredite que, una vegada verificada la comptabilitat social, són exactes les dades oferides pels administradors sobre els crèdits que s'han de compensar.

Si la societat no té auditor de comptes, la certificació l'ha d'expedir un auditor nomenat pel Registre Mercantil a sol·licitud dels administradors.

En l'anunci de convocatòria de la junta general, s'hi ha de fer constar el dret que correspon a tots els socis d'examinar en el domicili social l'informe dels administradors i, en el cas de societats anònimes, la certificació de l'auditor de comptes, així com demanar el lliurament o l'enviament gratuït dels documents esmentats.

L'informe dels administradors i, en el cas de les societats anònimes, la certificació de l'auditor s'han d'incorporar a l'escriptura pública que documenta l'execució de l'augment.

Augment per conversió d'obligacions

Quan s'augmente el capital per conversió d'obligacions en accions, s'ha d'aplicar el que estableix l'acord d'emissió de les obligacions.

Augment amb càrrec a reserves

Quan l'augment del capital es faça amb càrrec a reserves, es poden utilitzar per a aquesta finalitat les reserves disponibles, les reserves per prima d'assumpció de participacions socials o d'emissió d'accions i la reserva legal en la seua totalitat, si la societat és de responsabilitat limitada, o en la part que excedisca el 10% del capital ja augmentat, si la societat és anònima.

A l'operació ha de servir de base un balanç aprovat per la junta general referit a una data compresa dins dels sis mesos immediatament anteriors a l'acord d'augment del capital, verificat per l'auditor de comptes de la societat, o per un auditor nomenat pel Registre Mercantil a sol·licitud dels administradors, si la societat no està obligada a verificació comptable.

L'execució de l'acord d'augment

Dret de preferència

En els augments de capital social amb emissió de noves participacions socials o de noves accions, ordinàries o privilegiades, amb càrrec a aportacions dineràries, cada soci té dret a assumir un nombre de participacions socials o a subscriure un nombre d'accions **proporcional** al valor nominal de les que tinga.

No pertoca el dret de preferència quan l'augment del capital siga causat per l'absorció d'una altra societat o de tot o part del patrimoni escindit d'una altra societat o per la conversió d'obligacions en accions.

Termini per a l'exercici del dret de preferència

En les societats de responsabilitat limitada, el dret de preferència s'ha d'exercitar en el termini que s'haja fixat en adoptar l'acord d'augment.

En les societats anònimes, el dret de preferència s'ha d'exercitar en el termini que determinen els administradors.

El termini per a l'exercici del dret **no pot ser inferior a un mes** des de la publicació de l'anunci de l'oferta d'assumpció de les noves participacions o de subscripció de noves accions en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil.

En les societats de responsabilitat limitada i en les societats anònimes quan totes les accions siguin nominatives, l'òrgan d'administració pot substituir la publicació de l'anunci per una comunicació escrita a cadascun dels socis i, si s'escau, als usufructuaris inscrits en el llibre registre de socis o en el llibre d'accions nominatives, i el termini d'assumpció de les noves participacions o de les noves accions es computa des de l'enviament de la comunicació.

Transmissió del dret de preferència

En tot cas, en les societats de responsabilitat limitada, la transmissió voluntària per actes *inter vivos* del dret d'assumpció preferent de les noves participacions socials es pot efectuar a favor de les persones que, de conformitat amb la Llei o amb els estatuts de la societat, puguen adquirir lliurement les participacions socials.

Els estatuts poden reconèixer, a més, la possibilitat de la transmissió d'aquest dret a unes altres persones, la qual se sotmet al mateix sistema i condicions que es preveuen per a la transmissió *inter vivos* de les participacions socials, amb modificació, si s'escau, dels terminis que estableix el sistema esmentat.

En les societats anònimes els drets de subscripció preferent són transmissibles en les mateixes condicions que les accions de les quals deriven.

Dret de preferència de segon grau

En les societats de responsabilitat limitada, llevat que els estatuts disposen una altra cosa, les participacions no assumides en l'exercici del dret de preferència les ofereix l'òrgan d'administració als socis que l'hagen exercitat, per a la seua assumptió i desemborsament durant un termini no superior a quinze dies des de la conclusió del que s'estableix per a l'assumptió preferent.

Si hi ha diversos socis interessats a assumir les participacions oferides, aquestes s'han d'adjudicar en proporció a les que cadascun d'ells ja tinga en la societat.

Durant els quinze dies següents a la finalització del termini anterior, l'òrgan d'administració pot adjudicar les participacions no assumides a persones estranyes a la societat.

Exclusió del dret de preferència

En els casos en què **l'interès de la societat** així ho exigisca, **la junta general**, en decidir l'augment del capital, pot acordar la **supressió total o parcial** del dret de subscripció preferent.

Perquè siga vàlid l'acord d'exclusió del dret de preferència és necessari:

a) Que els administradors elaboren **un informe** en el qual especifiquen el valor de les participacions o de les accions de la societat i es justifiquen detalladament la proposta i la contraprestació que han de satisfer les noves participacions o les noves accions, amb la indicació de les persones a qui s'hagen d'atribuir,

i, en les societats anònimes, que un expert independent, diferent de l'auditor dels comptes de la societat, nomenat a aquests efectes pel Registre Mercantil, elabore un altre informe, sota la seua responsabilitat, sobre el valor raonable de les accions de la societat, sobre el valor teòric del dret de preferència l'exercici del qual es proposa suprimir o limitar i sobre la raonabilitat de les dades contingudes en l'informe dels administradors.

b) Que en la convocatòria de la junta s'hi hagen fet constar la proposta de supressió del dret de preferència, el tipus de creació de les noves participacions socials o d'emissió de les noves accions i el dret dels socis a examinar en el domicili social l'informe o els informes a què es refereix el número anterior, així com demanar el lliurament o l'enviament gratuït d'aquests documents.

c) Que el valor nominal de les noves participacions o de les noves accions, més, si s'escau, l'import de la prima, es corresponga amb el valor real atribuït a les participacions en l'informe dels administradors en el cas de les societats de responsabilitat limitada o amb el valor que resulte de l'informe de l'expert independent en el cas de les societats anònimes.

Augment incomplet en les societats de responsabilitat limitada

En les societats de responsabilitat limitada, quan l'augment del capital social no s'haja desemborsat íntegrament dins el termini fixat a l'efecte, el capital **queda augmentat en la quantia desemborsada,**

llevat que en l'acord s'haja previst que l'augment quedaria sense efecte en cas de desemborsament incomplet.

En cas que l'augment del capital quede sense efecte, l'òrgan d'administració, dins del mes següent al venciment del termini fixat per al desemborsament, ha de restituir les aportacions efectuades.

Si les aportacions són dineràries, la restitució es pot fer mitjançant una consignació de l'import a nom dels aportants respectius en una entitat de crèdit del domicili social, i se'ls ha de comunicar per escrit la data de la consignació i l'entitat dipositària.

Augment incomplet a les societats anònimes

En les societats anònimes, quan l'augment del capital no s'haja subscrit íntegrament dins el termini fixat per a la subscripció, el capital **només s'augmenta en la quantia de les subscripcions efectuades si les condicions de l'emissió han previst expressament aquesta possibilitat.**

En cas que l'augment del capital quede sense efecte, l'òrgan d'administració ho ha de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil i, dins del mes següent al venciment del termini de subscripció, ha de restituir les aportacions fetes.

Si les aportacions són dineràries, la restitució s'ha de fer directament als aportants respectius o mitjançant una consignació de l'import a nom d'aquests aportants al Banc d'Espanya o a la Caixa General de Dipòsits.

La inscripció de l'operació d'augment

Facultats dels administradors

Una vegada executat l'acord d'augment del capital social, els administradors han de fer una nova redacció dels estatuts socials a fi de recollir-hi la nova xifra de capital social, i s'entenen facultats a aquest efecte per l'acord d'augment.

L'escriptura d'execució de l'augment

L'escriptura que documenta l'execució ha d'expressar els béns o drets aportats i, en el cas de les societats de responsabilitat limitada o de les anònimes no cotitzades, si l'augment s'ha realitzat per creació de noves participacions socials o per emissió de noves accions, la identitat de les persones a qui s'hagen adjudicat, la numeració de les participacions o de les accions atribuïdes, així com la declaració de l'òrgan d'administració que la titularitat de les participacions s'ha fet constar en el llibre registre de socis o que la titularitat de les accions nominativa s'ha fet constar en el llibre registre d'accions nominatives.

Inscripció de l'operació d'augment

L'acord d'augment del capital social i la seua execució s'han d'inscriure **simultàniament** en el Registre Mercantil.

Per excepció a açò anterior, l'acord d'augment del capital de la societat anònima es pot inscriure en el Registre Mercantil abans de l'execució d'aquest acord quan concórreguen les dues circumstàncies següents:

- a) Quan en l'acord d'augment del capital social s'haja previst expressament la subscripció incompleta.
- b) Quan l'emissió de les noves accions l'haja autoritzat o verificat la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

Dret a la restitució d'aportacions

Quan hagen transcorregut **sis mesos** des de l'obertura del termini per a l'exercici de dret de preferència sense que s'hagen presentat per a la seua inscripció en el Registre els documents acreditatius de l'execució de l'augment del capital, els qui hagen assumit les noves participacions socials o els subscriptors de les noves accions poden demanar la resolució de l'obligació d'aportar i exigir la restitució de les aportacions fetes.

Si la falta de presentació dels documents a inscripció és imputable a la societat, poden exigir també l'interès legal.

La reducció del capital social

Modalitats de la reducció

La reducció del capital pot tenir per finalitat

el restabliment de l'equilibri entre el capital i el patrimoni net de la societat disminuït per conseqüència de pèrdues,

la constitució o l'increment de la reserva legal o de les reserves voluntàries

o la devolució del valor de les aportacions.

En les societats anònimes, la reducció del capital també pot tenir per finalitat la condonació de l'obligació d'efectuar les aportacions pendents.

La reducció es pot fer mitjançant la disminució del valor nominal de les participacions socials o de les accions, la seua amortització o la seua agrupació.

L'acord de reducció del capital social

La reducció del capital social l'ha d'acordar la junta general amb els requisits de la modificació d'estatuts.

L'acord de la junta ha d'expressar, com a mínim, la xifra de reducció del capital, la finalitat de la reducció, el procediment mitjançant el qual la societat l'ha de portar a terme, el termini d'execució i la suma que s'haja d'abonar, si s'escau, als socis.

Publicació de l'acord de reducció

L'acord de reducció del capital de les societats anònimes s'ha de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil i en la pàgina web de la societat o, en cas que no n'hi haja, en un diari de gran circulació a la província en què la societat tinga el seu domicili.

La reducció per pèrdues

Principi de paritat de tracte

Quan la reducció tinga per finalitat el restabliment de l'equilibri entre el capital i el patrimoni net de la societat disminuït per conseqüència de pèrdues, ha d'afectar igual totes les participacions socials o totes les accions en proporció al seu valor nominal, però respectant els privilegis que a aquests efectes hagen pogut atorgar la llei o els estatuts per a determinades participacions socials o per a determinades classes d'accions.

Prohibicions

La reducció del capital per pèrdues en cap cas pot donar lloc a reemborsaments als socis o, a les societats anònimes, a la condonació de l'obligació de fer les aportacions pendents.

Pressupost de la reducció del capital social per pèrdues

En les societats de responsabilitat limitada no es pot reduir el capital per pèrdues en tant la societat compte amb qualsevol classe de reserves.

En les societats anònimes no es pot reduir el capital per pèrdues mentre la societat compte amb qualsevol classe de reserves voluntàries o quan la reserva legal, una vegada efectuada la reducció, excedisca el 10% del capital.

Caràcter obligatori de la reducció

En la societat anònima, la reducció del capital té **caràcter obligatori** quan les pèrdues hagen disminuït el seu patrimoni net per sota de les dues terceres parts de la xifra del capital i haja transcorregut un exercici social sense que s'haja recuperat el patrimoni net.

Reducció per dotar la reserva legal

A la reducció del capital per a la constitució o l'increment de la reserva legal li és aplicable el que estableixen els articles 322 a 326 LSC (reducció per pèrdues).

Reducció per a la devolució del valor de les aportacions

Requisits de l'acord de reducció

Quan l'acord de reducció amb devolució del valor de les aportacions no afecte igual totes les participacions o totes les accions de la societat, és necessari, en les societats de responsabilitat limitada, el consentiment individual dels titulars d'aquestes participacions, i en les societats anònimes, l'acord separat de la majoria dels accionistes interessats, adoptat en la forma que preveu l'article 293 LSC.

Regla de la prorrata

La devolució del valor de les aportacions als socis s'ha de fer a prorrata del valor desemborsat de les respectives participacions socials o accions, llevat que, per unanimitat, s'acorde un altre sistema.

La tutela dels creditors en la reducció per devolució d'aportacions

La responsabilitat solidària dels socis de societats de responsabilitat limitada

Els socis a qui s'haja restituit la totalitat o part del valor de les seues aportacions han de respondre solidàriament entre si i amb la societat del pagament dels deutes socials contrets amb anterioritat a la data en què la reducció siga oposable a tercers.

La responsabilitat de cada soci té com a límit l'import del que s'haja percebut en concepte de restitució de l'aportació social.

La responsabilitat dels socis prescriu als cinc anys a comptar des de la data en què la reducció siga oposable a tercers.

En la inscripció en el Registre Mercantil de l'execució de l'acord de reducció, s'hi ha d'expressar la identitat de les persones a qui s'haja restituit la totalitat o part de les aportacions socials o, si s'escau, la declaració de l'òrgan d'administració del fet que s'ha constituït la reserva a què es refereix l'article següent.

Exclusió de la responsabilitat solidària

Quan, en acordar-se la reducció mitjançant la restitució de la totalitat o part del valor de les aportacions socials, es dote una reserva amb càrrec a beneficis o reserves lliures per un import igual al percebut pels socis en concepte de restitució de l'aportació social, no pertoca la responsabilitat solidària dels socis.

La reserva és indisponible fins que transcorreguen cinc anys a comptar des de la publicació de la reducció en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil, llevat que abans del venciment d'aquest termini s'hagen satisfet tots els deutes socials contrets amb anterioritat a la data en què la reducció siga oposable a tercers.

Dret estatutari d'oposició

En les societats de responsabilitat limitada, els estatuts poden establir que cap acord de reducció del capital que impliqui restitució de les seues aportacions als socis es pugui portar a efecte sense que transcorregui un termini de tres mesos a comptar des de la data en què s'haja notificat als creditors.

Aquesta notificació s'ha de fer personalment, i si això no fóra possible, perquè es desconeix el domicili dels creditors, per mitjà d'anuncis que s'han de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil, i en la pàgina web de la societat o, en cas que no n'hi haja, en un diari dels de més circulació a la localitat en què es trobe el domicili de la societat.

Durant el termini esmentat, els creditors ordinaris es poden oposar a l'execució de l'acord de reducció, si no se satisfan els seus crèdits o la societat no presta garantia.

És nul·la tota restitució que es faci abans de transcórrer el termini de tres mesos o malgrat l'oposició entaulada, dins el termini i en la forma escaient, per qualsevol creditor.

La devolució de capital s'ha de fer a prorrata de les participacions socials respectives, llevat que, per unanimitat, s'acorde un altre sistema.

La tutela dels creditors de societats anònimes

Dret d'oposició dels creditors de societats anònimes

Els creditors de la societat anònima els crèdits dels quals hagen nascut abans de la data de l'últim anunci de l'acord de reducció del capital, no hagen vençut en aquell moment i fins que se'ls garantisquen aquests crèdits tenen el dret d'oposar-se a la reducció.

Els creditors els crèdits dels quals es troben ja prou garantits no gaudeixen d'aquest dret.

Exclusió del dret d'oposició

Els creditors no es poden oposar a la reducció en els casos següents:

- a) Quan la reducció del capital tinga per única finalitat restablir l'equilibri entre el capital i el patrimoni net de la societat disminuït per conseqüència de pèrdues.
- b) Quan la reducció tinga per finalitat la constitució o l'increment de la reserva legal.
- c) Quan la reducció es faça amb càrrec a beneficis o a reserves lliures o per via d'amortització d'accions adquirides per la societat a títol gratuït. En aquest cas, l'import del valor nominal de les accions amortitzades o de la disminució del seu valor nominal s'ha de destinar a una reserva de la qual només es pot disposar amb els mateixos requisits exigits per a la reducció del capital social.

Exercici del dret d'oposició

El dret d'oposició s'ha d'exercitar en el termini d'un mes a comptar des de la data de l'últim anunci de l'acord.

Efectes de l'oposició

En cas d'exercici del dret d'oposició, la reducció del capital social no es pot portar a efecte fins que la societat preste garantia a satisfacció del creditor o, si passa altrament, fins que notifique al creditor esmentat la prestació d'una fiança solidària a favor de la societat per una entitat de crèdit adequadament habilitada per prestar-la per la quantia del crèdit de què siga titular el creditor i fins que no prescriga l'acció per exigir-ne el compliment.

Reducció i augment del capital simultanis

L'acord de reducció del capital social a zero o per sota de la xifra mínima legal només es pot adoptar quan simultàniament s'acorde la transformació de la societat o l'augment del seu capital fins a una quantitat igual o superior a la xifra mínima esmentada.

En tot cas s'ha de respectar el dret d'assumpció o de subscripció preferent dels socis.

Eficàcia condicionada de l'acord de reducció

En cas d'acord de reducció i d'augment del capital simultanis, l'eficàcia de l'acord de reducció queda condicionada, si s'escau, a l'execució de l'acord d'augment del capital.

La inscripció simultània

La inscripció de l'acord de reducció en el Registre Mercantil no es pot practicar si no és que simultàniament es presenta a inscripció l'acord de transformació o d'augment de capital, així com, en aquest últim cas, la seua execució.

3. Separació i exclusió de socis

La separació de socis

Causas legals de separació

Els socis que no hagen votat a favor del corresponent acord, inclosos els socis sense vot, tenen dret a separar-se de la societat de capital en els casos següents:

- a) Substitució o modificació substancial de l'objecte social.
- b) Pròrroga de la societat.
- c) Reactivació de la societat.
- d) Creació, modificació o extinció anticipada de l'obligació de realitzar prestacions accessòries, llevat de disposició contrària dels estatuts.

En les societats de responsabilitat limitada, a més, tenen dret a separar-se de la societat els socis que no hagen votat a favor de l'acord de modificació del règim de transmissió de les participacions socials.

En els casos de transformació de la societat i de trasllat de domicili a l'estranger, els socis tenen dret de separació en els termes que estableix la Llei 3/2009, de 3 d'abril, sobre modificacions estructurals de les societats mercantils.

Causas estatutàries de separació

Els estatuts poden establir unes altres causes de separació diferents de les previstes en la Llei. En aquest cas han de determinar la manera en què s'ha d'acreditar l'existència de la causa, la forma d'exercitar el dret de separació i el termini del seu exercici.

Per a la incorporació als estatuts, la modificació o la supressió d'aquestes causes de separació és necessari el consentiment de tots els socis.

Exercici del dret de separació

Els acords que donen lloc al dret de separació s'han de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil. En les societats de responsabilitat limitada i en les anònimes quan totes les accions siguin nominatives, els administradors poden substituir la publicació per una comunicació escrita a cadascun dels socis que no hagen votat a favor de l'acord.

El dret de separació s'ha d'exercitar per escrit en el termini d'un mes a comptar des de la publicació de l'acord o des de la recepció de la comunicació.

Dret de separació en cas de falta de distribució de dividends (no en vigor)

A partir del cinquè exercici a comptar des de la inscripció en el Registre Mercantil de la societat, el soci que haja votat a favor de la distribució dels beneficis socials té dret de separació en cas que la junta general no acorde la distribució com a dividend, almenys, d'un terç dels beneficis propis de l'explotació de l'objecte social obtinguts durant l'exercici anterior, que siguin legalment repartibles.

El termini per a l'exercici del dret de separació és d'un mes a comptar des de la data en què haja tingut lloc la junta general ordinària de socis.

Aquesta regla no és aplicable a les societats cotitzades.

Inscripció de l'acord

Per a la inscripció en el Registre Mercantil de l'escriptura que documente l'acord que origina el dret de separació, és necessari que la mateixa escriptura o una altra de posterior continga la declaració dels administradors que cap soci ha exercitat el dret de separació dins el termini establert o que la societat, amb l'autorització prèvia de la junta general, ha adquirit les participacions socials o accions dels socis separats, o la reducció del capital.

L'exclusió de socis

Causes legals d'exclusió dels socis

La societat de responsabilitat limitada pot excloure el soci

que incomplisca voluntàriament l'obligació de realitzar prestacions accessòries,

així com el soci administrador

que infringisca la prohibició de competència

o haja estat condemnat per sentència ferma a indemnitzar la societat pels danys i perjudicis causats per actes contraris a la Llei o als estatuts o realitzats sense l'adequada diligència.

Causes estatutàries d'exclusió de socis

En les societats de capital, amb el consentiment de tots els socis, es poden incorporar als estatuts causes determinades d'exclusió o es poden modificar o suprimir les que hi figuraven amb anterioritat.

Procediment d'exclusió

L'exclusió requereix acord de la junta general.

En l'acta de la reunió o en l'annex s'ha de fer constar la identitat dels socis que hagen votat a favor de l'acord.

Excepte en el cas de condemna del soci administrador a indemnitzar la societat, l'exclusió d'un soci amb participació igual o superior al 25% en el capital social requereix,

a més de l'acord de la junta general,
resolució judicial ferma,

sempre que el soci no es conforme amb l'exclusió acordada.

Qualsevol soci que haja votat a favor de l'acord està legitimat per exercir l'acció d'exclusió en nom de la societat quan aquesta no ho haja fet en el termini d'un mes a comptar des de la data d'adopció de l'acord d'exclusió.

Normes comunes a la separació i l'exclusió de socis

Valoració de les participacions o de les accions del soci

A falta d'acord entre la societat i el soci sobre el valor raonable de les participacions socials o de les accions, o sobre la persona o persones que les hagen de valorar i el procediment que cal seguir per fer-ho, les ha de valorar un expert independent, designat pel registrador mercantil del domicili social a sol·licitud de la societat o de qualsevol dels socis titulars de les participacions o de les accions objecte de valoració.

Si les accions cotitzen en un mercat secundari oficial, el valor de reemborsament ha de ser el del preu mitjà de cotització de l'últim trimestre.

Per a l'exercici de la seua funció, l'expert pot obtenir de la societat totes les informacions i documents que considere útils i procedir a totes les verificacions que estime necessàries.

En el termini màxim de dos mesos a comptar des del seu nomenament, l'expert ha d'emetre el seu informe, que ha de notificar immediatament per conducte notarial a la societat i als socis afectats, amb una còpia, i ha de dipositar-ne una altra en el Registre Mercantil.

9. Dissolució, liquidació i extinció de les societats mercantils

La dissolució

Dissolució de ple dret

Les societats de capital es dissolen de ple dret en els casos següents:

- a) Pel transcurs del terme de durada fixat en els estatuts, si no és que amb anterioritat haja estat expressament prorrogada i inscrita la pròrroga en el Registre Mercantil.
- b) Pel transcurs d'un any des de l'adopció de l'acord de reducció del capital social per sota del mínim legal com a conseqüència del compliment d'una llei, si no s'haguera inscrit en el Registre Mercantil la transformació o la dissolució de la societat, o l'augment del capital social fins a una quantitat igual o superior al mínim legal.

Transcorregut un any sense que s'haja inscrit la transformació o la dissolució de la societat o l'augment del seu capital, els administradors han de respondre personalment i solidàriament entre si i amb la societat dels deutes socials.

El registrador, d'ofici o a instància de qualsevol interessat, ha de fer constar la dissolució de ple dret en el full obert a la societat.

Dissolució i concurs

La declaració de concurs de la societat de capital no constitueix, per si sola, causa de dissolució.

L'obertura de la fase de liquidació en el concurs de creditors produeix la dissolució de ple dret de la societat.

En aquest cas, el jutge del concurs ha de fer constar la dissolució en la resolució d'obertura de la fase de liquidació del concurs.

Dissolució per constatació de l'existència de causa legal o estatutària

Les societats de capital es dissolen per l'existència de causa legal o estatutària adequadament constatada per la junta general o per resolució judicial.

Causes de dissolució

La societat de capital s'ha de dissoldre:

- a) Pel cessament en l'exercici de l'activitat o activitats que constitueixen l'objecte social. En particular, s'entén que s'ha produït el cessament després d'un període d'inactivitat superior a un any.
- b) Per la conclusió de l'empresa que constitueixca el seu objecte.
- c) Per la impossibilitat manifesta d'aconseguir el fi social.
- d) Per la paralització dels òrgans socials de manera que siga impossible el seu funcionament.
- e) Per pèrdues que deixen reduït el patrimoni net a una quantitat inferior a la meitat del capital social, a menys que aquest s'augmente o es reduísca en la mesura suficient, i sempre que no siga procedent sol·licitar la declaració de concurs.
- f) Per reducció del capital social per sota del mínim legal, que no siga conseqüència del compliment d'una llei.
- g) Perquè el valor nominal de les participacions socials sense vot o de les accions sense vot excedisca la meitat del capital social desemborsat i no es restablisca la proporció en el termini de dos anys.
- h) Per qualsevol altra causa establerta en els estatuts.

La societat de capital es pot dissoldre per mer acord de la junta general adoptat amb els requisits establerts per a la modificació dels estatuts.

Acord de dissolució

En aquests casos, la dissolució de la societat requereix acord de la junta general adoptat amb la majoria ordinària establerta per a les societats de responsabilitat limitada a l'article 198, i amb el quòrum de constitució i les majories establertes per a les societats anònimes en els articles 193 i 201 (majoria ordinària).

Deure de convocatòria

Els administradors han de convocar la junta general en el termini de **dos mesos** perquè adopte l'acord de dissolució o, si la societat és insolvent, aquesta inste el concurs.

Qualsevol soci pot sol·licitar dels administradors la convocatòria si, segons el seu parer, concorre alguna causa de dissolució o la societat és insolvent.

La junta general pot adoptar l'acord de dissolució o, si consta en l'ordre del dia, aquell o aquells que siguin necessaris per a la remoció de la causa.

Dissolució judicial

Si la junta no és convocada, no se celebra, o no adopta algun dels acords anteriorment indicats, **qualsevol interessat pot instar la dissolució** de la societat davant del jutge mercantil del domicili social.

La sol·licitud de dissolució judicial s'ha de dirigir contra la societat.

Els administradors estan obligats a sol·licitar la dissolució judicial de la societat **quan** l'acord social és contrari a la dissolució o no pot ser aconseguit.

La sol·licitud s'ha de formular en el termini de **dos mesos** a comptar des de la data prevista per a la celebració de la junta, quan aquesta no s'haja constituït, o des del dia de la junta, quan l'acord haja estat contrari a la dissolució o no s'haja adoptat.

Responsabilitat solidària dels administradors

Responen **solidàriament** de les **obligacions socials posteriors** a l'esdeveniment de la causa legal de dissolució **els administradors que** incomplisquen l'obligació de convocar en el termini de dos mesos la junta general perquè adopte, si s'escau, l'acord de dissolució,

així com **els administradors que** no sol·liciten la dissolució judicial o, si escau, el concurs de la societat, en el termini de dos mesos a comptar des de la data prevista per dur a terme la junta, quan aquesta no s'haja constituït, o des del dia de la junta, quan l'acord haja estat contrari a la dissolució.

En aquests casos les obligacions socials reclamades es presumeixen de data posterior a l'esdeveniment de la causa legal de dissolució de la societat, llevat que els administradors acrediten que són de data anterior.

Publicitat de la dissolució

La dissolució de la societat s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil. El registrador mercantil ha de remetre d'ofici, de manera telemàtica i sense cap cost addicional, la inscripció de la dissolució al Butlletí Oficial del Registre Mercantil per a la seua publicació.

Reactivació de la societat dissolta

La junta general pot acordar el retorn de la societat dissolta a la vida activa sempre que haja desaparegut la causa de dissolució, el patrimoni comptable no siga inferior al capital social i no haja començat el pagament de la quota de liquidació als socis.

No es pot acordar la reactivació en els casos de **dissolució de ple dret**.

L'acord de reactivació s'ha d'adoptar amb els requisits establerts per a la modificació dels estatuts.

El soci que no vote a favor de la reactivació té dret a **separar-se** de la societat.

Els creditors socials es poden oposar a l'acord de reactivació, en les mateixes condicions i amb els mateixos efectes que preveu la Llei per al cas de reducció del capital.

La liquidació

Societat en liquidació

La dissolució de la societat obre el període de liquidació.

La societat dissolta conserva la seua personalitat jurídica mentre la liquidació es realitza.

Durant aquest temps ha d'afegir a la seua denominació l'expressió "en liquidació".

Durant el període de liquidació s'han d'observar les disposicions dels estatuts quant a la convocatòria i reunió de les juntes generals de socis, a les quals han de donar compte els liquidadors de la marxa de la liquidació perquè acorden el que convinga a l'interès comú, i s'han de continuar aplicant a la societat les altres normes previstes en la Llei que no siguen incompatibles amb les que estableix aquest capítol.

Especialitat de la liquidació concursal

En cas d'obertura de la fase de liquidació en el concurs de creditors de la societat, la liquidació s'ha de realitzar d'acord amb el que estableix el capítol II del títol V de la Llei concursal.

Cessament dels administradors

Amb l'obertura del període de liquidació cessen en el seu càrrec els administradors, de manera que s'extingisca el poder de representació.

Els antics administradors, si són requerits, han de prestar la seua col·laboració per a la pràctica de les operacions de liquidació.

Els liquidadors

Amb l'obertura del període de liquidació els liquidadors assumeixen les funcions que estableix la Llei, i han de vetllar per la integritat del patrimoni social mentre no siga liquidat i repartit entre els socis.

Són aplicables als liquidadors les normes establertes per als administradors que no s'oposen a la regulació legal expressa prevista per als liquidadors.

Nomenament de liquidadors

Llevat de disposició contrària dels estatuts o, si no, en cas de nomenament dels liquidadors per la junta general de socis que acorde la dissolució de la societat, els administradors en el moment de la dissolució de la societat queden convertits en liquidadors.

En els casos en què la dissolució haja estat conseqüència de l'obertura de la fase de liquidació de la societat en concurs de creditors, no és procedent el nomenament dels liquidadors.

Durada del càrrec

Llevat de disposició contrària dels estatuts, els liquidadors han d'exercir el seu càrrec per temps indefinit.

Poder de representació

Llevat de disposició contrària dels estatuts, el poder de representació correspon a cada liquidador individualment.

La representació dels liquidadors s'estén a totes aquelles operacions que siguen necessàries per a la liquidació de la societat.

Els liquidadors poden comparèixer en judici en representació de la societat i concertar transaccions i arbitratges quan així convinga a l'interès social.

Separació dels liquidadors

La separació dels liquidadors designats per la junta general pot ser acordada per aquesta encara que no conste en l'ordre del dia.

Si els liquidadors han estat designats en els estatuts socials, l'acord s'ha d'adoptar amb els requisits de majoria i, en el cas de societats anònimes, de quòrum, establerts per a la modificació dels estatuts.

Els liquidadors de la societat anònima també poden ser separats per decisió del secretari judicial o registrador mercantil del domicili social, mitjançant una causa justa, a petició d'accionistes que representen la vintena part del capital social.

La separació dels liquidadors nomenats pel secretari judicial o pel registrador mercantil només la pot decidir qui els haja nomenat, a sol·licitud fundada de qui acredite interès legítim.

La resolució que es dicte sobre la separació dels liquidadors és recurrible davant el jutge mercantil.

Interventors

En cas de liquidació de **societats anònimes**, els accionistes que representen la **vintena part** del capital social poden sol·licitar del secretari judicial o del registrador mercantil del domicili social la designació d'un **interventor que fiscalitze** les operacions de liquidació.

Si la societat ha emès i té en circulació obligacions, també pot nomenar un interventor el sindicat d'obligacionistes.

La sol·licitud dirigida al registrador mercantil s'ha de tramitar d'acord amb el que disposa el Reglament del Registre Mercantil.

La instada davant el secretari judicial ha de seguir els tràmits que estableix la legislació de jurisdicció voluntària.

La resolució per la qual s'acorde o es rebutge el nomenament és recurrible davant el jutge mercantil.

Les operacions de liquidació

Deure inicial dels liquidadors

En el termini de **tres mesos** a comptar des de l'obertura de la liquidació, els liquidadors han de **formular un inventari i un balanç** de la societat amb referència al dia en què s'haja dissolt.

Operacions socials

Als liquidadors els correspon concloure les operacions pendents i realitzar les noves que siguen necessàries per a la liquidació de la societat.

Cobrament dels crèdits i pagament dels deutes socials

Als liquidadors els correspon percebre els crèdits socials i pagar els deutes socials.

En les societats anònimes i comanditàries per accions, els liquidadors han de percebre els desemborsaments pendents que estiguen acordats en el moment d'iniciar-se la liquidació.

També poden exigir uns altres desemborsaments pendents fins a completar l'import nominal de les accions en la quantia necessària per satisfer els creditors.

Deures de tenidoria de la comptabilitat i de conservació

Els liquidadors han de portar la comptabilitat de la societat, així com portar i custodiar els llibres, la documentació i la seua correspondència.

Deure d'alienació de béns socials

Els liquidadors han d'alienar els béns socials.

Deure d'informació als socis

Els liquidadors han de fer arribar periòdicament a coneixement dels socis i dels creditors l'estat de la liquidació pels mitjans que en cada cas es reputen més eficaços.

Si la liquidació es prolonga per un termini superior al previst per a l'aprovació dels comptes anuals, els liquidadors han de presentar a la junta general, dins dels sis primers mesos de cada exercici, els comptes anuals de la societat i un informe detallat que permeten apreciar amb exactitud l'estat de la liquidació.

Substitució dels liquidadors per durada excessiva de la liquidació

Transcorreguts **tres anys** des de l'obertura de la liquidació sense que s'haja sotmès a l'aprovació de la junta general el balanç final de liquidació, **qualsevol soci o persona amb interès legítim** pot sol·licitar del secretari judicial o registrador mercantil del domicili social la separació dels liquidadors.

El **secretari judicial o registrador mercantil**, prèvia audiència dels liquidadors, ha d'acordar la separació **si no hi ha cap causa que justifiqui la dilació** i ha de nomenar liquidadors la persona o persones que considere convenient, amb la fixació del seu règim d'actuació.

La resolució que es dicte sobre la revocació de l'auditor és recurrible davant el jutge mercantil.

Balanç final de liquidació

Concloeses les operacions de liquidació, els liquidadors han de sotmetre a **l'aprovació de la junta general**

un balanç final,

un informe complet sobre aquestes operacions

i un projecte de divisió entre els socis de l'actiu resultant.

L'acord aprovatori pot ser impugnat pels socis que no hagen votat a favor seu, en el termini de dos mesos a comptar des de la data de la seua adopció.

En admetre la demanda d'impugnació, el jutge ha d'acordar d'ofici l'anotació preventiva de la mateixa demanda en el Registre Mercantil.

Divisió del patrimoni social

La divisió del patrimoni resultant de la liquidació s'ha de practicar d'acord amb les normes que s'hagen establert en els estatuts o, si no n'hi ha, a les fixades per la junta general.

Els liquidadors **no poden** satisfer la quota de liquidació als socis **sense la prèvia satisfacció als creditors** de l'import dels seus crèdits o **sense consignar-ho** en una entitat de crèdit del terme municipal en què estiga el domicili social.

El dret a la quota de liquidació

Llevat de disposició contrària dels estatuts socials, la quota de liquidació corresponent a cada soci **és proporcional** a la seua participació en el capital social.

En les societats anònimes i comanditàries per accions, si totes les accions no s'han alliberat en la mateixa proporció, s'ha de restituir en primer terme als accionistes que hagen desemborsat més quantitats l'excés sobre l'aportació de qui haja desemborsat menys i la resta s'ha de distribuir entre els accionistes en proporció a l'import nominal de les seues accions.

Contingut del dret a la quota de liquidació

Llevat d'acord unànime dels socis, aquests tenen dret a percebre **en diners la quota** resultant de la liquidació.

Els estatuts poden establir a favor d'algun o diversos socis el dret que la quota resultant de la liquidació els siga satisfeta mitjançant la restitució de les aportacions no dineràries realitzades o mitjançant el lliurament d'uns altres béns socials, si subsisteixen en el patrimoni social, que han de ser apreciades en el seu valor real en el moment d'aprovar-se el projecte de divisió entre els socis de l'actiu resultant.

En aquest cas, els liquidadors han d'alienar primer els altres béns socials i si, una vegada satisfets els creditors, l'actiu resultant és insuficient per satisfer a tots els socis la quota de liquidació, els socis amb dret a percebre-la en espècie han de pagar prèviament en diners als altres socis la diferència que corresponga.

El pagament de la quota de liquidació

Transcorregut el terme per impugnar el balanç final de liquidació sense que s'hagen formulat reclamacions en contra o siga ferma la sentència que les haja resolt, s'ha de procedir al pagament de la quota de liquidació als socis.

Quan hi haja crèdits no vençuts s'ha d'assegurar prèviament el pagament.

Les quotes de liquidació no reclamades en el termini dels noranta dies següents a l'acord de pagament s'han de consignar a la Caixa General de Dipòsits, a disposició dels seus legítims propietaris.

L'extinció de la societat

Espectura pública d'extinció de la societat

Els liquidadors han d'atorgar escriptura pública d'extinció de la societat, que ha de contenir les manifestacions següents:

- a) Que ha transcorregut el termini per a la impugnació de l'acord d'aprovació del balanç final sense que s'hagen formulat impugnacions o que ha assolit fermesa la sentència que les haja resolt.
- b) Que s'ha procedit al pagament dels creditors o a la consignació dels seus crèdits.
- c) Que s'ha satisfet als socis la quota de liquidació o s'ha consignat l'import.

A l'escriptura pública s'han d'incorporar el balanç final de liquidació i la relació dels socis, en la qual conste la seua identitat i el valor de la quota de liquidació que els haja correspost a cadascun.

Cancel·lació dels assentaments registrals

L'escriptura pública d'extinció s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil.

En la inscripció s'ha de transcriure el balanç final de liquidació i s'ha de fer constar la identitat dels socis i el valor de la quota de liquidació que haja correspost a cadascun, i s'ha d'expressar que queden cancel·lats tots els assentaments relatius a la societat.

Els liquidadors han de dipositar en el Registre Mercantil els llibres i documents de la societat extingida.

Exigència de responsabilitat als liquidadors després de la cancel·lació de la societat

Els liquidadors són responsables davant els **socis i els creditors** de qualsevol perjudici que els hagen causat amb **dol o culpa** en l'exercici del seu càrrec.

Actiu sobrevingut

Una vegada **cancel·lats els assentaments** relatius a la societat, si **apareixen béns socials els liquidadors han d'adjudicar als antics socis** la quota addicional que els corresponga, amb la conversió prèvia dels béns en diners quan siga necessari.

Transcorreguts **sis mesos** des que els liquidadors siguen requerits per donar compliment a l'anterior, sense que hagen adjudicat als antics socis la quota addicional, o en cas de defecte de liquidadors, qualsevol interessat pot sol·licitar del jutge de l'últim domicili social el nomenament de persona que **els substituïska** en el compliment de les seues funcions.

Passiu sobrevingut

Els antics socis responen **solidàriament** dels deutes socials no satisfets fins al **límit** del que hagen rebut com a quota de liquidació.

La responsabilitat dels socis s'entén sense perjudici de la responsabilitat dels liquidadors.

Modificacions estructurals

5. La transformació de les societats mercantils

Concepte

En virtut de la transformació una societat adopta un tipus social diferent i conserva la personalitat jurídica.

Supòsits de possible transformació

1. Una societat mercantil inscrita es pot transformar en qualsevol altre tipus de societat mercantil.
2. Una societat mercantil inscrita, així com una agrupació europea d'interès econòmic, es poden transformar en agrupació d'interès econòmic. Igualment una agrupació d'interès econòmic es pot transformar en qualsevol tipus de societat mercantil i en agrupació europea d'interès econòmic.
3. Una societat civil es pot transformar en qualsevol tipus de societat mercantil.
4. Una societat anònima es pot transformar en societat anònima europea. Igualment, una societat anònima europea es pot transformar en societat anònima.
5. Una societat cooperativa es pot transformar en societat mercantil, i una societat mercantil inscrita, en societat cooperativa.
6. Una societat cooperativa es pot transformar en societat cooperativa europea, i una societat cooperativa europea es pot transformar en societat cooperativa.

Una societat en liquidació es pot transformar sempre que no haja començat la distribució del seu patrimoni entre els socis.

La transformació de societats anònimes en societats anònimes europees i viceversa es regeix pel que disposa el Reglament (CE) número 2157/2001 i per les normes que el despleguen, i pel que disposa la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees.

La transformació d'una societat cooperativa en un altre tipus social o d'aquest en aquella es regeix pel que fa als requisits i efectes de la transformació de la societat cooperativa per la legislació que li siga aplicable.

La transformació de societats cooperatives en societats cooperatives europees i viceversa es regeix pel que disposen el Reglament (CE) número 1435/2003 i per les normes que el despleguen.

Acord de transformació

La transformació de la societat ha de ser acordada necessàriament per la junta de socis.

Informació als socis

En convocar la junta en què s'haja de deliberar sobre l'acord de transformació, els administradors han de posar en el domicili social, a disposició dels socis, que poden demanar el seu lliurament o l'enviament gratuït, fins i tot per mitjans electrònics, els documents de l'article 9 LME.

Requisits de l'acord de transformació

L'acord de transformació s'ha d'adoptar amb els requisits i les formalitats establerts en el règim de la societat que es transforma.

L'acord ha d'incloure l'aprovació del balanç de la societat presentat per a la transformació, amb les modificacions que, si s'escau, siguen procedents, així com de les mencions exigides per a la constitució de la societat el tipus de la qual s'adopti.

Dret de separació dels socis

Els socis que **no hagen votat** a favor de l'acord **es poden separar** de la societat que es transforma, de conformitat amb el que es disposa per a les societats de responsabilitat limitada.

Els socis que per efecte de la transformació hagen d'assumir una **responsabilitat personal** pels deutes socials i **no hagen votat a favor** de l'acord de transformació queden **automàticament separats** de la societat, si no s'adhereixen fefaentment a l'acord dins el termini d'un mes a comptar des de la data de la seua adopció quan hagen assistit a la junta de socis, o des de la comunicació d'aquest acord quan no hi hagen assistit.

La valoració de les parts socials corresponents als socis que se separen s'ha de fer de conformitat amb el que es disposa per a les societats de responsabilitat limitada.

Esriptura pública de transformació

L'escriptura pública de transformació ha de ser atorgada per la societat i per tots els socis que passen a respondre personalment dels deutes socials.

Eficàcia de la transformació

L'eficàcia de la transformació queda supeditada a la inscripció de l'escriptura pública en el Registre mercantil.

Impugnació de la transformació

Una vegada inscrita, la transformació pot ser impugnada en el termini de tres mesos.

Efectes de la transformació sobre la responsabilitat dels socis

Els socis que en virtut de la transformació assumisquen responsabilitat personal i il·limitada pels deutes socials responen **de la mateixa manera dels deutes anteriors** a la transformació.

Llevat que els creditors socials hagen **consentit expressament** la transformació, **subsisteix** la responsabilitat dels socis que responien personalment dels deutes de la societat transformada pels deutes socials contrets amb anterioritat a la transformació de la societat.

Aquesta responsabilitat **prescriu al cap de cinc anys** a comptar des de la publicació de la transformació en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil.

6. La fusió de les societats mercantils

Concepte

En virtut de la fusió, dues o més societats mercantils inscrites s'integren en una única societat mitjançant la transmissió en bloc dels seus patrimonis i l'atribució als socis de les societats que s'extingeixen d'accions, participacions o quotes de la societat resultant, que pot ser de nova creació o una de les societats que es fusionen.

Els socis de les societats extingides s'integren a la societat resultant de la fusió, i reben un nombre d'accions o participacions, o una quota, en proporció a la seua respectiva participació en aquelles societats.

Classes de fusió

La fusió en una nova societat implica l'extinció de cadascuna de les societats que es fusionen i la transmissió en bloc dels respectius patrimonis socials a la nova entitat, que adquireix per successió universal els drets i les obligacions d'aquelles.

Si la fusió ha de resultar de l'absorció d'una o més societats per una altra existent, aquesta adquireix per successió universal els patrimonis de les societats absorbides, que s'extingeixen, augmentant, si s'escau, el capital social de la societat absorbent en la quantia que siga procedent.

Tipus de bescanvi

En les operacions de fusió el tipus de bescanvi de les accions, participacions o quotes de les societats que hi participen s'ha d'establir sobre la base del valor real del seu patrimoni.

Quan siga convenient per ajustar el tipus de bescanvi, els socis poden rebre, a més, una compensació en diners que no excedisca el 10% del valor nominal de les accions, de les participacions o del valor comptable de les quotes atribuïdes.

Projecte comú de fusió

Els **administradors** de cadascuna de les societats que participen en la fusió han de **redactar i subscriure un projecte comú de fusió**.

Si falta la signatura d'algun d'ells, s'ha d'assenyalar al final del projecte, amb indicació de la causa.

Una vegada subscrit el projecte comú de fusió, els administradors de les societats que es fusionen **s'han d'abstenir** de fer qualsevol mena d'acte o de concloure qualsevol contracte que pugui **comprometre l'aprovació** del projecte **o modificar substancialment** la relació de bescanvi de les accions, participacions o quotes.

El projecte de fusió queda sense efecte si no ha estat aprovat per les juntes de socis de totes les societats que participen en la fusió dins **els sis mesos següents a la seua data**.

Contingut del projecte comú de fusió

El projecte comú de fusió ha de contenir, almenys, les mencions següents:

- 1a La denominació, el tipus social i el domicili de les societats que es fusionen i de la societat resultant de la fusió, així com les dades identificadores de la inscripció d'aquelles en el Registre mercantil.
- 2a El tipus de bescanvi de les accions, participacions o quotes, la compensació complementària en diners que s'haja previst i, si s'escau, el procediment de bescanvi.
- 3a La incidència que la fusió haja de tenir sobre les aportacions d'indústria o en les prestacions accessòries en les societats que s'extingeixen i les compensacions que s'hagen d'atorgar, si s'escau, als socis afectats a la societat resultant.
- 4a Els drets que s'hagen d'atorgar a la societat resultant a qui tinga drets especials o als tenidors de títols diferents dels representatius de capital o les opcions que se'ls oferisquen.

5a Els avantatges de qualsevol mena que s'hagen d'atribuir a la societat resultant als experts independents que hagen d'intervenir, si s'escau, en el projecte de fusió, així com els administradors de les societats que es fusionen, de l'absorbent o de la nova societat.

6a La data a partir de la qual els titulars de les noves accions, participacions o quotes tenen dret a participar en els guanys socials i qualssevol peculiaritats relatives a aquest dret.

7a La data a partir de la qual la fusió té efectes comptables d'acord amb el que disposa el Pla general de comptabilitat.

8a Els estatuts de la societat resultant de la fusió.

9a La informació sobre la valoració de l'actiu i el passiu del patrimoni de cada societat que es transmeta a la societat resultant.

10a Les dates dels comptes de les societats que es fusionen que s'utilitzen per establir les condicions en què es fa la fusió.

11a Les possibles conseqüències de la fusió sobre l'ocupació, així com el seu eventual impacte de gènere en els òrgans d'administració i la incidència, si s'escau, en la responsabilitat social de l'empresa.

Informe d'experts sobre el projecte de fusió

Quan alguna de les societats que participen en la fusió siga anònima o comanditària per accions, els administradors de cadascuna de les societats que es fusionen hauran de sol·licitar del registrador mercantil corresponent al domicili social el nomenament d'un o diversos experts independents i diferents, perquè, per separat, emeten informe sobre el projecte comú de fusió.

L'informe de l'expert o dels experts estarà dividit en dues parts:

en la primera, haurà d'exposar els mètodes seguits pels administradors per a establir el tipus de bescanvi de les accions, participacions o quotes dels socis de les societats que s'extingeixen, explicar si aquests mètodes són adequats, amb expressió dels valors als quals condueixen i, si n'hi haguera, les dificultats especials de valoració, i manifestar l'opinió de si el tipus de bescanvi està o no justificat;

i en la segona, haurà de manifestar l'opinió de si el patrimoni aportat per les societats que s'extingeixen és igual, almenys, al capital de la nova societat o a l'import de l'augment del capital de la societat absorbent.

De l'acord de fusió

Informació sobre la fusió

Abans de la publicació de l'anunci de convocatòria de les juntes de socis que hagen de resoldre sobre la fusió o de la comunicació individual d'aquest anunci als socis,

els administradors hauran d'inserir en la pàgina web de la societat, amb possibilitat de descarregar-los i imprimir-los o, si no tinguera pàgina web, posar a la disposició dels socis, obligacionistes, titulars de drets especials i dels representants dels treballadors, en el domicili social, els documents següents:

1r El projecte comú de fusió.

2n Si escau, els informes dels administradors de cadascuna de les societats sobre el projecte de fusió.

3r Si escau, els informes dels experts independents.

4t Els comptes anuals i els informes de gestió dels tres últims exercicis, així com els corresponents informes dels auditors de comptes de les societats en les quals foren legalment exigibles.

- 5è El balanç de fusió de cadascuna de les societats, quan siga diferent de l'últim balanç anual aprovat, acompanyat, si fóra exigible, de l'informe d'auditoria o, en el cas de fusió de societats cotitzades, l'informe financer semestral pel qual el balanç s'haguera substituït.
- 6è Els estatuts socials vigents incorporats a escriptura pública i, si escau, els pactes rellevants que constaran en document públic.
- 7è El projecte d'escriptura de constitució de la nova societat o, si es tracta d'una absorció, el text íntegre dels estatuts de la societat absorbent o, mancants aquests, de l'escriptura per la qual es regisca, incloent destacadament les modificacions que hagen d'introduir-se.
- 8è La identitat dels administradors de les societats que participen en la fusió, la data des de la qual exerceixen els seus càrrecs i, si escau, les mateixes indicacions d'aquells que seran proposats com a administradors com a conseqüència de la fusió.

Si la societat no tinguera pàgina web, els socis, els obligacionistes, els titulars de drets especials i els representants dels treballadors que així ho sol·liciten per qualsevol mitjà admès en Dret tindran dret a l'examen en el domicili social de còpia íntegra dels documents al fet que es refereix l'apartat anterior, així com al lliurament o a l'enviament gratuïts d'un exemplar de cadascun d'ells.

Les modificacions importants de l'actiu o del passiu esdevingudes en qualsevol de les societats que es fusionen, entre la data de redacció del projecte de fusió i la de la reunió de la junta de socis que haja d'aprovar-la, hauran de comunicar-se a la junta de totes les societats que es fusionen.

A aquest efecte, els administradors de la societat en què s'hagueren produït les modificacions hauran de posar-les en coneixement dels administradors de les restants societats perquè puguen informar a les seues respectives juntes. Aquesta informació no serà exigible quan, en totes i cadascuna de les societats que participen en la fusió, ho acorden tots els socis amb dret de vot i, si escau, els qui d'acord amb la llei o els estatuts pogueren exercir legítimament aquest dret.

Acord de fusió

La fusió haurà de ser acordada necessàriament per la junta de socis de cadascuna de les societats que hi participen, i ajustar-se estrictament al projecte comú de fusió, amb els requisits i formalitats establits en el règim de les societats que es fusionen.

Qualsevol acord d'una societat que modifiqui el projecte de fusió equivaldrà al rebuig de la proposta.

La publicació de la convocatòria de la junta o la comunicació individual d'aquest anunci als socis hauran de realitzar-se amb un mes d'antelació, com a mínim, a la data prevista per a la celebració de la junta;

hauran d'incloure els esments mínims del projecte de fusió legalment exigits;

i faran constar la data d'inserció dels documents indicats anteriorment en la pàgina web de la societat

o, si aquesta no tinguera pàgina web, el dret que correspon a tots els socis, obligacionistes, titulars de drets especials i representants dels treballadors a examinar en el domicili social còpia d'aquests documents, així com a obtenir el lliurament o l'enviament gratuïts d'aquests.

Quan la fusió es realitzi mitjançant la creació d'una nova societat, l'acord de fusió haurà d'incloure els esments legalment exigits per a la constitució d'aquella.

Exigències especials de l'acord de fusió

L'acord de fusió exigeix, a més, el consentiment de tots els socis que, per virtut de la fusió, passen a respondre il·limitadament dels deutes socials, així com el dels socis de les societats que s'extingisquen que hagen d'assumir obligacions personals a la societat resultant de la fusió.

També és necessari el consentiment individual dels titulars de drets especials diferents de les accions o participacions quan no gaudisquen, a la societat resultant de la fusió, de drets equivalents als que els corresponien a la societat extingida, si no és que la modificació d'aquests drets ha estat aprovada, si s'escau, per l'assemblea d'aquests titulars.

Acord unànime de fusió

L'acord de fusió podrà adoptar-se sense necessitat de publicar o dipositar prèviament els documents exigits per la llei i sense informe dels administradors sobre el projecte de fusió quan s'adopti, en cadascuna de les societats que participen en la fusió, en junta universal i per unanimitat de tots els socis amb dret de vot i, si escau, dels qui d'acord amb la llei o els estatuts pogueren exercir legítimament aquest dret.

Els drets d'informació dels representants dels treballadors sobre la fusió, inclosa la informació sobre els efectes que poguera tenir sobre l'ocupació, no podran ser restringits pel fet que la fusió siga aprovada en junta universal.

Dret d'oposició dels creditors

La fusió no podrà ser realitzada abans que transcorregui un mes, explicat des de la data de publicació de l'últim anunci de l'acord pel qual s'aprova la fusió o, en cas de comunicació per escrit a tots els socis i creditors, de l'enviament de la comunicació a l'últim d'ells.

Dins d'aquest termini, els creditors de cadascuna de les societats que es fusionen el crèdit de les quals haguera nascut abans de la data d'inserció del projecte de fusió en la pàgina web de la societat o de dipòsit d'aquest projecte en el Registre Mercantil i no estiguera vençut en aquest moment, podran oposar-se a la fusió fins que se'ls garantisquen tals crèdits. Si el projecte de fusió no s'haguera inserit en la pàgina web de la societat ni dipositat en el Registre Mercantil competent, la data de naixement del crèdit haurà d'haver sigut anterior a la data de publicació de l'acord de fusió o de la comunicació individual d'aquest acord al creditor.

Els obligacionistes podran exercir el dret d'oposició en els mateixos termes que els restants creditors, llevat que la fusió haguera sigut aprovada per l'assemblea d'obligacionistes.

Els creditors els crèdits dels quals es troben ja suficientment garantits no tindran dret d'oposició.

En els casos en els quals els creditors tinguen dret a oposar-se a la fusió, aquesta no podrà portar-se a efecte fins que la societat presente garantia a satisfacció del creditor o, en un altre cas, fins que notifique a aquesta creditora la prestació de fiança solidària en favor de la societat per una entitat de crèdit adequadament habilitada per a prestar-la, per la quantia del crèdit del qual fóra titular el creditor, i fins a tant no prescriga l'acció per a exigir-ne el compliment.

Si la fusió s'haguera portat a efecte malgrat l'exercici, dins del termini i en la forma escaient, del dret d'oposició per creditor legítim, sense observança d'allò establert en l'apartat anterior, el creditor que s'hi haguera oposat podrà sol·licitar del Registre Mercantil en què s'haja inscrit la fusió que, per nota al marge de la inscripció practicada, es faça constar l'exercici del dret d'oposició.

El registrador practicarà la nota marginal si el sol·licitant acreditera haver exercitat, dins del termini i en la forma escaient, el dret d'oposició mitjançant comunicació fefaent a la societat de la qual fóra creditor. La nota marginal es cancel·larà d'ofici als sis mesos de la seua data, llevat que amb anterioritat s'haja fet constar, per anotació preventiva, la interposició de demanda davant el Jutjat del Mercantil contra la societat absorbent o contra la nova societat en la qual se sol·licite la prestació de garantia del pagament del crèdit conforme a allò establert en la Llei.

Impugnació de la fusió

Cap fusió pot ser impugnada després de la seua inscripció sempre que s'haja fet de conformitat amb les previsions de la Llei. Queden estalvis, si s'escau, els drets dels socis i dels tercers al rescabament dels danys i perjudicis causats.

El termini per a l'exercici de l'acció d'impugnació caduca al cap de tres mesos, comptats des de la data en què la fusió siga oposable a qui invoca la nul·litat.

La sentència que declare la nul·litat s'ha d'inscriure en el Registre mercantil, s'ha de publicar en el seu Butlletí Oficial i no afecta per si sola la validesa de les obligacions nascudes després de la inscripció de la fusió, a favor o a càrrec de la societat absorbent o de la nova societat sorgida de la fusió.

D'aquestes obligacions, quan siguen a càrrec de la societat absorbent o de la nova societat, n'han de respondre solidàriament les societats que van participar en la fusió.

Si la fusió no es fa pel procediment de creació d'una nova societat, cal atènyer-se, a més, al règim de nul·litat del tipus societari de què es tracte.

Efectes de la fusió sobre la responsabilitat dels socis

Llevat que els creditors socials hagen consentit de manera expressa la fusió, els socis responsables personalment dels deutes de les societats que s'extingisquen per la fusió contrets amb anterioritat a aquesta fusió, continuen responent d'aquests deutes.

Aquesta responsabilitat prescriu al cap de cinc anys a comptar des de la publicació de la fusió en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil.

7. L'escissió de les societats mercantils

Classes i requisits

L'escissió d'una societat mercantil inscrita pot adoptar qualsevol de les modalitats següents:

Escissió total.

Escissió parcial.

Segregació.

Les societats beneficiàries de l'escissió poden ser d'un tipus mercantil diferent del de la societat que s'escindeix.

Només es pot acordar l'escissió si les accions o les aportacions dels socis a la societat que s'escindeix estan íntegrament desemborsades.

Escissió total

S'entén per escissió total l'extinció d'una societat, amb divisió de tot el seu patrimoni en dues parts o més, cadascuna de les quals es transmet en bloc per successió universal a una societat de nova creació o és absorbida per una societat existent, de manera que **els socis reben** un nombre d'accions, participacions o quotes de les societats beneficiàries proporcional a la seua participació respectiva en la societat que s'escindeix.

Escissió parcial

S'entén per escissió parcial el traspàs en bloc per successió universal d'una o diverses parts del patrimoni d'una societat, cadascuna de les quals forme una unitat econòmica, a una o diverses societats de nova creació o existents, de manera que **els socis reben** de la societat que s'escindeix un nombre d'accions, participacions o quotes socials de les societats beneficiàries de l'escissió proporcional a la seua respectiva participació a la societat que s'escindeix i aquesta redueix el capital social en la quantia necessària.

Si la part del patrimoni que es transmet en bloc està constituïda per una o diverses empreses o establiments comercials, industrials o de serveis, poden ser atribuïts a la societat beneficiària els deutes contrets per a l'organització o el funcionament de l'empresa que es traspassa.

Segregació

S'entén per segregació el traspàs en bloc per successió universal d'una o diverses parts del patrimoni d'una societat, cadascuna de les quals forme una unitat econòmica, a una o diverses societats, i a canvi **la societat segregada rep accions, participacions o quotes de les societats beneficiàries.**

Règim jurídic de l'escissió

L'escissió es regeix per les normes establertes per a la fusió, amb les excepcions legalment previstes, entenent que les referències a la societat resultant de la fusió equivalen a referències a les societats beneficiàries de l'escissió.

L'escissió en la qual participen o en resulten societats mercantils de diferent nacionalitat es regeix pel que estableixen les respectives lleis personals.

En les societats anònimes europees cal atènyer-se al règim que en cada cas els siga aplicable.

Projecte d'escissió

En el projecte d'escissió, a més de les mencions esmentades per al projecte de fusió, s'han d'incloure:

- La designació i, si s'escau, el repartiment necessari dels elements de l'actiu i del passiu que s'han de transmetre a les societats beneficiàries.

- El repartiment entre els socis de la societat escindida de les accions, participacions o quotes que els corresponguen en el capital de les societats beneficiàries, així com el criteri en què es fonamenta aquest repartiment.

No és procedent aquesta menció en els casos de segregació.

8. La cessió global d'actiu i passiu

Cessió global d'actiu i passiu

Una societat inscrita pot transmetre en bloc tot el seu patrimoni per successió universal, a un o a diversos socis o tercers, a canvi d'una contraprestació que no pot consistir en accions, participacions o quotes de soci del cessionari.

La societat cedent queda extingida si la contraprestació és rebuda totalment i directament pels socis. En tot cas, la contraprestació que reba cada soci ha de respectar les normes aplicables a la quota de liquidació.

Projecte de cessió global

Els administradors de la societat han de redactar i subscriure un projecte de cessió global, que ha de contenir, com a mínim, la informació següent:

La denominació, el tipus social i el domicili de la societat i les dades d'identificació del cessionari o cessionaris.

La data a partir de la qual la cessió té efectes comptables d'acord amb el que disposa el Pla general de comptabilitat.

La informació sobre la valoració de l'actiu i passiu del patrimoni, la designació i, si s'escau, el repartiment necessari dels elements de l'actiu i del passiu que s'han de transmetre a cada cessionari.

La contraprestació que hagen de rebre la societat o els socis. Quan la contraprestació s'atribuïska als socis, s'ha d'especificar el criteri en què es fonamenta i el repartiment.

Les possibles conseqüències de la cessió global sobre l'ocupació.

Els administradors han de presentar per al seu dipòsit en el Registre mercantil un exemplar del projecte de cessió global.

Acord de cessió global

La cessió global ha de ser acordada necessàriament per la junta de socis de la societat cedent, i s'ha d'ajustar estrictament al projecte de cessió global, amb els requisits establerts per a l'adopció de l'acord de fusió.

L'acord de cessió global s'ha de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil i en un diari de més circulació a la província del domicili social, amb expressió de la identitat del cessionari o cessionaris.

En l'anunci s'ha de fer constar el dret que assisteix els socis i creditors d'obtenir el text íntegre de l'acord adoptat, així com el dret d'oposició que correspon als creditors.

No és necessària la publicació de l'acord de cessió global quan l'acord es comuniqui individualment per escrit a tots els socis i creditors, per un procediment que assegure la recepció d'aquell en el domicili que figure en la documentació de la societat.

Així mateix, s'ha de posar a disposició dels representants dels treballadors el projecte de cessió global i l'informe dels administradors.

Dret d'oposició dels creditors

La cessió global no es pot fer abans que transcórrega un mes, comptat des de la data de publicació de l'últim anunci de l'acord o, en cas de comunicació per escrit a tots els socis i creditors, de l'enviament de la comunicació a l'últim d'ells.

Dins d'aquest termini, els creditors de la societat cedent i els creditors del cessionari o cessionaris es poden oposar a la cessió, en les mateixes condicions i amb els mateixos efectes previstos per al cas de fusió.

4. El trasllat de domicili social

Trasllat del domicili social a l'estranger

El trasllat a l'estranger del domicili d'una societat inscrita constituïda de conformitat amb la llei espanyola només es pot fer si l'Estat al territori del qual es trasllada permet el manteniment de la personalitat jurídica de la societat.

No poden traslladar el domicili a l'estranger les societats en liquidació ni aquelles que estiguen en concurs de creditors.

Trasllat al territori espanyol del domicili social

El trasllat al territori espanyol del domicili d'una societat constituïda de conformitat amb la llei d'un altre Estat part de l'Espai Econòmic Europeu no afecta la personalitat jurídica de la societat.

No obstant això, ha de complir el que exigeix la llei espanyola per a la constitució de la societat el tipus de la qual ostente, llevat que disposen una altra cosa els tractats o convenis internacionals vigents a Espanya.

En particular, les societats estrangeres de capital que vulguen traslladar el seu domicili social a Espanya des d'un Estat que no forme part de l'Espai Econòmic Europeu han de justificar amb un informe d'un expert independent que el seu patrimoni net cobreix la xifra del capital social exigida pel dret espanyol.

La mateixa regla s'aplica al trasllat a Espanya del domicili de societats constituïdes de conformitat amb la llei d'uns altres estats, si la seua llei personal ho permet amb manteniment de la personalitat jurídica.

Projecte de trasllat

Els administradors de la societat que vulguen traslladar el domicili a l'estranger han de redactar i subscriure un projecte de trasllat.

Si falta la signatura d'algun d'ells, s'ha d'assenyalar al final del projecte amb indicació de la causa.

El projecte de trasllat ha de contenir, almenys, les mencions següents:

La denominació i el domicili de la societat, així com les dades identificadores de la inscripció en el Registre mercantil.

El nou domicili social proposat.

Els estatuts que han de regir la societat després del trasllat, inclosa, si s'escau, la nova denominació social.

El calendari previst per al trasllat.

Els drets previstos per a la protecció dels socis i dels creditors, així com dels treballadors.

Informe dels administradors

Els administradors han d'elaborar un informe en què expliquen i justifiquen detalladament el projecte de trasllat en els aspectes jurídics i econòmics, així com les conseqüències per als socis, els creditors i els treballadors.

Aprovació per la junta de socis

El trasllat del domicili a un altre Estat ha de ser acordat necessàriament per la junta de socis amb els requisits i les formalitats establerts en el règim de la societat que es trasllada.

Convocatòria de la junta i dret d'informació

La convocatòria de la junta s'ha de publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil i en un dels diaris de més circulació a la província en la qual la societat tinga el seu domicili, amb dos mesos d'antelació com a mínim a la data prevista per a la celebració de la junta.

Juntament amb la convocatòria s'ha de publicar, a més, la informació següent:

- El domicili actual i el domicili que a l'estranger pretén tenir la societat.

- El dret que tenen els socis i els creditors d'examinar en el domicili social el projecte de trasllat i l'informe dels administradors, així com el dret d'obtenir gratuïtament, si així ho sol·liciten, còpies dels documents.

- El dret de separació dels socis i el dret d'oposició que correspon als creditors i la manera d'exercitar aquests drets.

Dret de separació dels socis

Els socis que hagueren votat en contra de l'acord de trasllat del domicili social a l'estranger podran separar-se de la societat d'acord amb el que es disposa en el Títol IX de la Llei de societats de capital.

Dret d'oposició dels creditors

Els creditors de la societat el crèdit dels quals haja nascut abans de la data de la publicació del projecte de trasllat del domicili social a l'estranger tenen el dret d'oposar-se al trasllat en els termes establerts per a l'oposició a la fusió.

PRÀCTIQUES MERCANTIL I

BLOC II DEL TEMARI

Prof. Jaume Martí Miravalls

PRÀCTICA I

El dia 5 de març de 2016 es va publicar en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil i a *València Fruits*, setmanari de la ciutat de València, la següent convocatòria de Junta general de Truita-Express, SA, que té el seu domicili social en el carrer En Roda, Núm. 105, pta. 5, de la ciutat de València.

“Per acord del Consell d’Administració es convoca els senyors accionistes a les Juntes Generals Ordinària i Extraordinària que se celebraran dissabte que ve 3 d’abril a les 12 hores, en primera convocatòria, i el mateix dia a les 16 hores en segona, en el Cinema Royal de la ciutat de Dènia, conformement al següent ordre del dia:

JUNTA GENERAL ORDINÀRIA

1. Lectura i, si escau, aprovació de l’acta de la junta anterior.
2. Elaboració, examen i aprovació dels comptes anuals i aprovació de l’informe de gestió i de la proposta d’aplicació del resultat corresponent a l’exercici social anterior.
3. Aprovació de la gestió del Consell d’administració.

JUNTA GENERAL EXTRAORDINÀRIA

1. Modificació dels estatuts socials.
2. Precs i preguntes.

No podran assistir a la Junta els socis que tinguen una participació inferior a l’1% del capital social, és a dir, que no posseïsquen almenys 10 accions.

València, 2 de març de 2016

Signat: el president de la Junta”

Qüestions:

1. Analitzeu detingudament la convocatòria i assenyaleu-ne les possibles incorreccions, i indiqueu en quin sentit haurien de reformar-se.
2. Indiqueu els quòrums i les majories que resulten necessaris per a aprovar els assumptes compresos en l’ordre del dia.
3. Redacteu correctament la convocatòria de la Junta.

PRÀCTICA II

La societat anònima “MEL”, inscrita en el Registre Mercantil de València, es dedica a l’exploració d’un restaurant-marisqueria, situat en el carrer de Colom número 20 de València, des de l’any 2014 en què es va constituir.

La seua capital social és de 120.000 €, dividit en parts iguals entre Salvador, Víctor, Ignacio, Roberto i Rafael, havent desemborsat les seues accions, de 6 € de valor nominal, excepte Roberto, que deu el 25%, i Rafael, que deu també un 5%. En els estatuts s’estableix que el termini màxim per a satisfer els desemborsaments pendents serà de 5 anys des de la constitució de la societat. L’administrador únic de la societat és Salvador.

El desembre del passat any es va celebrar una Junta General extraordinària adequadament convocada, que va adoptar entre uns altres els acords següents:

- a) Canvi de l’objecte social, fet pel qual la societat passa a dedicar-se a l’exploració d’un restaurant-braseria de carn. En els Estatuts l’objecte social quedava clarament delimitat com a “exploració d’un restaurant-marisqueria”. Van votar a favor tots els socis, menys Roberto que ho va fer en contra, i ho va fer constar en acta, i Rafael, que no va assistir a la Junta, ja que des de fa un any es troba en parador desconegut, motiu pel qual és impossible localitzar-lo.
- b) Per atendre a les necessitats creades pel canvi de l’objecte es va acordar augmentar el capital social en 60.000 € mitjançant l’emissió de 10.000 accions de 6 € de valor nominal. Es va votar en els mateixos termes que l’acord anterior, si bé en aquest cas Roberto no va fer constar en acta el seu vot en contra.

El 15 de gener del present any li arriba per via notarial a Roberto un requeriment de Salvador en què li exigeix el pagament de la part no desemborsada de les seues accions i li dóna un termini de quinze dies per a dur-lo a terme.

Roberto acudeix al seu despatx per a preguntar quina és la seua situació i la de Rafael tant en relació amb el requeriment com pel que fa als acords adoptats en la Junta General.

Justifiqueu jurídicament cadascuna de les preguntes que es formulen en cada apartat.

1. Pot evitar que la societat canvie d'objecte social?

Què pot fer Roberto si finalment s'aprova la modificació de l'objecte social?

Què comportaria açò per a la societat?

La solució seria la mateixa si en els Estatuts l'objecte social inscrit haguera sigut: "Constitueix l'objecte social l'explotació de tota classe de negocis relacionats amb la restauració, especialment restaurants, bars i cafeteries."?

2. Poden exigir-li a Roberto el desemborsament dels dividends passius?

Què passarà, en tot cas, amb la part que Rafael no desemborsarà transcorreguts els cinc anys màxims estatutàriament acordats?

3. Si la resposta a la pregunta 2 fóra que no es pot exigir el desemborsament a Roberto, podria la societat executar l'acord d'augment de capital?

Si la resposta a la pregunta 2 fóra que sí es pot exigir el desemborsament a Roberto, podria la societat executar l'acord d'augment de capital?

4. Per la seua banda, si la resposta a la pregunta 2 fóra que no es pot exigir el desemborsament a Roberto, podria impugnar Roberto l'acord d'augment de capital a pesar no haver fet constar en acta el seu vot en contra?

PRÀCTICA III

La societat XX SL es dedica a la fabricació de mobles. El seu administrador únic té accions en una altra societat, YY SA, que produeix ferramentes i accessoris per a mobles de tot tipus. Presentats els comptes anuals de XX SL, alguns socis detecten que les ferramentes s'han estat comprant de YY SA al doble del preu del seu valor de mercat.

1. Estava l'administrador en conflicte d'interès? En cas afirmatiu, com hauria d'haver procedit?
2. Es pot exigir responsabilitat a l'administrador? En cas afirmatiu, quina acció cap contra ell?
3. Si la junta decideix no demandar l'administrador, qui pot o poden fer-ho?
4. Si l'administrador fóra soci de XX SL, tindria dret a votar en la junta que decidia sobre l'exigència de responsabilitat?
5. Si les ferramentes s'hagueren comprat a preu inferior al de mercat, la solució seria la mateixa?